

RAILHOBBY^{.nl}

NEURENBERGSPECIAL

2019

100 pagina's naslagwerk

Roco 2400
technisch herzien

NS 1100 komt in model
uitgebracht door Piko

Bietenwagen Eo213
van Märklin

De 766 Hondekop-4
door samenwerking

© Leen Dortwegt

Rail4Chem (R4C) is als spoorwegonderneming in 2000 opgericht door een Zwitserse en drie Duitse chemische en logistieke bedrijven, namelijk het Zwitserse Bertschi uit Dürrenäsch en de Duitse bedrijven BASF AG uit Ludwigshafen en VTG AG en Hoyer-Gruppe beide uit Hamburg. Alle vier de bedrijven hadden elk evenveel aandelen in Rail4Chem. Het bedrijf heeft in Nederland ketel- en containertreinen gereden. Na overname van het failliete Shortlines in 2004 zijn deze activiteiten ondergebracht in Rail4Chem Benelux. Na de verkoop van Rail4Chem aan Veolia Cargo in 2008 zijn diverse locs, waaronder diesel-locomotief R4C 2006 ingezet voor deze nieuwe eigenaar. Een jaar later werd Veolia verkocht aan de SCNF Groep, die voor al haar goederenactiviteiten in 2010 de merknaam CapTrain heeft geïntroduceerd. Daarmee verdween het Rail4Chem beeldmerk.

37216 Diesellocomotief Rail4Chem

Voorbeeld: Zwarte diesellocomotief Vossloh G 2000 BB met symmetrische cabine.
Locomotief van de spoorwegmaatschappij Rail4Chem. Zoals in tijdperk VI.

märklin
H0

Binnenkort in de winkel!

Highlights

- Chassis en opbouw van de loc hoofdzakelijk van metaal
- Uitgebreide licht- en geluidsfuncties
- Cabineverlichting afzonderlijk digitaal schakelbaar
- Met digitale speelwerelddecoder mfx+

Model: Met digitale decoder mfx+ met uitgebreide geluids- en lichtfuncties. Geregelde hoogvermogenaanrijving met vliegwiel, centraal ingebouwd. Alle 4 de assen via cardan aangedreven. Antislipbanden. Met de rijrichting wisselend driepuntsfrontsein en 2 rode sluitseinen in conventioneel bedrijf, digitaal schakelbaar. Frontseinen aan loczijde 2 en 1 elk afzonderlijk digitaal uitschakelbaar. Wanneer het frontsein aan beide zijden van de loc is uitgeschakeld, is aan weerszijden de dubbele A-verlichting ingeschakeld.

Cabineverlichting per cabine ook afzonderlijk digitaal schakelbaar. Verlichting met onderhoudsvrije warmwitte en rode lichtdioden (leds). Veel afzonderlijk gemonteerde details. Metalen reling op het frame aan de zijkant. Gedetailleerde bufferbalk. Monteerbare remslangen meegeleverd. Meegeleverde frontafdekkingen kunnen ook op de bufferbalk worden gemonteerd.
Lengte over de buffers 20 cm.

€ 329,99*

Mede door de fraaie diorama's blijft modelspoor bij bezoekers van de Spielwarenmesse hoge ogen scoren.

4 Sfeerimpressie

De Spielwarenmesse in Neurenberg. Modelspoorders zien er elk jaar met toenemende spanning naar uit. Dat geldt in niet mindere mate voor het redactieteam van Railhobby dat in enkele dagen de Formneuheden van de kleurvarianten en technische updates weet te onderscheiden.

8 Primeur: NS 1300 Artitec

Een van de grote primeurs in Neurenberg. Chris van Diesen presenteert het nieuwe model van Artitec.

14 Historie NS 1300 grootbedrijf

De NS-serie 1300 die in 1952 in bedrijf werd genomen is 67 jaar later nog steeds actief.

18 Interview Roco/Fleischmann

Een praatje achter de schermen, wat kan de modelspoorder de komende tijd van Modelleisenbahn verwachten?

20 Productoverzicht A-Z

Op alfabetische volgorde brengen wij u in ruim 65 pagina's op de hoogte van het nieuws.

92 Interview Piko

Piko-importeur Wim Wolters verklaart het succes van de NS-modellen van de Duitse fabrikant.

94 Primeur: NS Sik bij Roco

De modelspoorder naar Nederlands voor-

beeld kan er niet omheen: de Sik. Door Roco van binnen en buiten geheel herzien en aangepast aan de hedendaagse modelspoonormen.

96 Historie: NS Sik

De serie 201-369 bepaalde 70 jaar de rangeerdienst bij NS.

98 Notitiepagina

Hier kunt u al uw aantekeningen kwijt.

In de online uitgave van deze special vindt u nog veel meer foto's. Gratis voor online (+ print) abonnees. Kijk op Railhobby.nl

ADVERTEERDERS

2 Gebr. Märklin & Cie **13** Intermodellbau **13** Modelspoorbeurs Zutphen **13** Keesmarklin **13** Domburg Train Support **13** REOS Beeldproducties **13** Peperkamp Modelbouw **13** Beelen Modelbouw **19** Modelleisenbahn München GmbH **43** Hotel Grischuna **43** Freebit/N-Spoorstore **43** Somberg Modelbouw **43** Modelbouw Centrum Hilversum **93** Hobma Modelbouw **93** Treinselect **93** TreintjeOost **93** Van Zuthem Autominiaturen **99** Train Service Danckaert / ESU **99** Train Service Danckaert / Tillig **100** Artitec

RAILHOBBY
Tijdschrift voor modelspoor en grootbedrijf

Scala Publishing B.V. Postbus 38, 3800 AA Amersfoort, tel. 033-4892900, redactie@railhobby.nl, www.railhobby.nl

PRINT & ONLINE
SCALA
PUBLISHING

Uitgever Ashja Bosboom-Fetvacian **Redactiecoördinatoren** Chris van Diesen, Karst Drenth **Eindredactie** Dolf Heibloem **Redactie** Rob Blom, Guus Ferrée, Ton Oosterom, Myron van Ruijven, Hans van der Ven **Fotograaf NS 1100** (inzet cover): Tim Boric **Redactieadres** Postbus 38, 3800 AA Amersfoort, tel. 033-4892900, redactie@railhobby.nl, www.railhobby.nl **Merkcoördinator** Joukje Groot **Media advies** Nicole Kokje, 033-4892919, sales@scalapublishing.nl **Abonnementenadministratie** 033-4892910, (bereikbaar op werkdagen van 09.00 - 17.00 uur), abonnementen@scalapublishing.nl **Jaarabonnement** Een jaarabonnement print+online kost € 68,-, in België € 77,-, in overige landen € 95,50. Een print jaarabonnement kost € 58,- in België € 66,-, in overige landen € 85,50. Een online jaarabonnement inclusief 2 specials kost € 33,90 per jaar. Bij betaling d.m.v. factuur geldt € 2,50 toeslag. Prijswijzigingen zijn te allen tijde voorbehouden. Machtigen kan via abonnementen@scalapublishing.nl of www.scalapublishing.nl/machtigen. Alle prijzen zijn incl. BTW. Het abonnement kan elk gewenst moment ingaan en loopt tot wederopzegging **Losse nummers** Nederland € 7,50, België € 8,50 **Verschijningsfrequentie** 10x per jaar een reguliere uitgave + 2x per jaar een special **Vormgeving** PrePressStudio van de Wolfshaar, 033 - 480 54 55, www.studiowolfshaar.nl **Drukker** Vellendrukkerij bdu bv Barneveld ISSN 0165-4551©

© Copyright 2019. Niets uit deze uitgave mag zonder schriftelijke toestemming van de uitgever worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, scan, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook. AUTEURSRECHTEN VOORBEHOUDEN © Railhobby. Alle auteursrechten en databankrechten ten aanzien van (de inhoud van) deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden. Deze berusten bij Railhobby c.q. de betreffende auteur. Alle inhoud is geschreven met de grootste zorg en in overeenstemming met de veiligheidsvoorschriften. De uitvoering gebeurt op eigen risico. Scala BV en/of haar werknemers aanvaarden geen verantwoordelijkheid. Railhobby wordt tevens elektronisch opgeslagen en geëxploiteerd. Content uit Railhobby kan ook in andere talen of in Railhobby specials worden uitgegeven. Alle auteurs van bijdragen in de vorm van artikelen of ingezonden brieven en/of makers van beeldmateriaal worden geacht daarvan op de hoogte te zijn en daarmee in te stemmen, e.e.a. overeenkomstig het auteurshandboek en/of de inkoopvoorwaarden. Deze zijn bij de uitgeverij op te vragen. Railhobby heeft er al het mogelijke aan gedaan om rechthebbenden te benaderen.

De spanning bij modelspoorders, verzamelaars en redactie neemt toe naarmate het moment nadert dat de Internationale Spielwarenmesse in het Zuid-Duitse Neurenberg zijn deuren opent. Tot enkele jaren terug arriveerde het Railhobby-team op de openingsdag van de beurs, een donderdag, om op zaterdagochtend weer terug te sporen. Toen de beursorganisatie de opening naar de woensdag verplaatste betrad de redactie op de tweede beursdag de beursvloer. Er waren voor de nieuwsgaring en fotografie drie dagdelen beschikbaar. Dat was voldoende tot in 2018 de jarenlang geuite wens voor een Neurenbergspecial door de uitgever werd gehonoreerd. In plaats van 26 tot 28 pagina's moesten er zo'n 80 met nieuws worden gevuld. Dat nieuws was al jaren in voldoende mate beschikbaar, maar de beschikbare pagina's boden niet voldoende ruimte. Met de Neurenbergspecial kon dit euvel worden getackeld.

Dit jaar heeft de redactie het reisschema aangepast door op dinsdag de ICE naar Nürnberg Hbf te nemen om op woensdag en donderdag twee volle dagen op de wereldwijd grootste speelgoedbeurs actief te zijn. Op vrijdagochtend komen in de ICE naar Utrecht de laptops tevoor-

schijn om teksten te schrijven en foto's te selecteren en te bewerken. Het Neurenberg-team ging daar in het weekend thuis mee verder zodat de eerste teksten op zondagmiddag naar de corrector konden en op maandagochtend vroeg naar de opmaakstudio. Maandag volgden de correcties. Voor het uitzoeken (is dit nieuws of fakenieuws), schrijven en fotobewerking kwam zo een hele extra dag beschikbaar. Naast het aangepaste reisschema - vier dagdelen op de beurs - was de wijziging van hal 4A naar de grotere 7A even wennen. De jarenlang in grote lijnen ongewijzigde beursplattegrond was geheel op de schop genomen. De grote merken hebben nog steeds de grootste stands, handig voor de oriëntatie. Enkele merken hebben afgehaakt - of volgen een om-het-jaar ritme -, andere maakten op deze 70e Spielwarenmesse hun debuut. Handig is eveneens dat een aantal modelautomerken die voorheen in hal 7 stonden, nu in 7A waren ondergebracht. Dat scheelt heel wat lopen en zeulen met de in de loop van de dag voller rakende rolkoffer. Frappant is dat de gangpaden bij modelspoor- en scenerystands in 7A aanzienlijk drukker waren dan bij niet-modelspoorgerelateerde bedrijven. Kennelijk blijkt modelspoor bij inkopers van

speelgoedwinkels en -concerns, pers en andere bezoekers nog steeds hoog te scoren.

Digitaal

Het digitaliseren van modelspoor en -toepassingen is anno 2019 geen trend meer, maar uitgangspunt geworden. Het aantal toepassingen blijft toenemen, evenals de minimalisering. Door verfijndere productietechnieken kunnen componenten in steeds kleinere afmetingen worden gefabriceerd, waardoor creatieve geesten weer nieuwe mogelijkheden zien. Of de modelspoorder daar op zit te wachten is een tweede. Ook 3D-printen zet door, vaak ook in combinatie met andere materialen. Een rondje door andere beurshallen leerde dat de sector modelspoor zeker vooraan loopt met innovatieve ontwikkelingen in de speelgoedbranche. Dat is een goed teken en kan helpen jongeren voor onze hobby te interesseren en ze vast te houden.

Soms lijkt het oude wijn in nieuwe zakken zoals de door Roco aangekondigde NS locomotor 200/300. Het blijkt echter een geheel nieuw ontwikkelde loc te zijn, voor 100% aangepast aan de wensen van de modelspoorder anno 2019. Uiteraard digitaal, ledfront- en sluitseinen,

sound en de mogelijkheid op afstand te ontkoppelen. Het prijskaartje zal hoger zijn dan de door Roco uitgebrachte oer-Sik, maar bij de voorgestelde Neuheit zijn alle tekortkomingen van het oude model de wereld uit. Ook andere merken passen een upgrade van eerder uitgebracht rollend materieel toe. Zowel aan de buiten- als de binnenkant. Grove kunststof handrails worden dun draad, gloeilampen maken plaats voor leds en een decoderinterface maakt veel digitale toepassingen mogelijk.

Naast de verdergaande digitalisering lijkt de opmars van de grotere schalen, 0 en 1, niet te stuiten. Dat de modellen duurder zijn dan hun H0- of N-broertjes hoeft in principe geen beletsel te zijn. Door de afmetingen zullen de meeste grootspoorders zich tot een point-to-point traject beperken. Enkele sporen, een klein station, een locloods, wellicht een goederenloods. Voor een rondlopende baan ontbreekt immers meestal de ruimte. Met een handvol wissels en enkele locs kan zo een overtuigend spoorbedrijf worden uitgebeeld waar met kruipsnelheid kan worden gerangeerd, met twee of drie locs en enkele wagens en rijtuigen. Een ander voordeel van de grote schalen is de verregaande mogelijkheid tot detailleren.

Train Safe

De meeste modelfoto's in deze special zijn door Myron van Ruijven gemaakt. Hij had hiervoor een klein, door Martin Welberg gebouwd diorama met ledpanelen tot z'n beschikking. De spoormodellen werden van de stands met de door Train Safe beschikbaar gestelde HO-transportkoker via de drukke gangpaden naar de ad hoc-fotostudio gebracht. Vanuit de vitrine op de stands werden de - soms kostbare - modellen tussen de opgeklapte, met schuimplastic beklede wanden in de koker geplaatst, waarna deze werd dichtgeklapt en de beide koppen met een schuif werden afgesloten. Na uitklappen van de koker - de magnetische sluiting blijkt heel effectief - kon het voertuig op de fotospoordijk worden geplaatst en de fotograaf op het model scherpstellen. Na aanvankelijke bedenkingen bleek de suggestie van Train Safe hun transportmodule te gebruiken een gouden greep. Zelfs modelspoorfabrikanten die hun kwetsbare locs in eerste instantie niet uit handen wilden geven, waren overtuigd. Als redacteur een beurs bezoeken betekent ook improviseren. Sommige modellen kunnen de vitrine niet uit (het sleuteltje lag toch in het balieblok?), zijn bij herhaling

afwezig, te groot om mee te gaan sjouwen of juist te klein. Die zijn op de stand gefotografeerd waarbij de lezer de beursachtergrond maar voor lief moet nemen. De huizen, bomen en beestjes zijn allemaal op de stands gefotografeerd of van een cd-rom of usb-stick van de fabrikant geplukt. Daardoor heeft u in de hierna komende pagina's een uitstekende presentatie en naslagwerk van het modelspoor nieuws 2019.

Dolf Heibloem

COVER

NS-MODELLEN 2019

NS 2414 (Roco) met twee Tds onderlossers (Rivarossi) op het door Martin Welberg gebouwde fotodiorama.

Foto: Myron van Ruijven

Uw redacteur kan bijna niet meer wachten. Het lijkt aannemelijk dat de Artitec NS 1300 ook op uw baan een plekje zal kunnen krijgen. Of in uw vitrine?

ARTITEC NS 1300 OP PUNT VAN UITLEVERING

Loc in vijf uitvoeringen

'Ze zitten al op zee', zo liet Artitec op de beurs in Neurenberg weten. Dus met een week of vijf tot zes moeten ze in Amsterdam aankomen. De fraaie NS 1300-modellen van Artitec zijn in aantocht. Uit de op de stand van Artitec aanwezige modellen blijkt het wachten de moeite waard te zijn. Guus Ferrée belicht op pagina 14 een stukje historie van deze markante elocs, Chris van Diesen neemt het H0-model onder de loep.

Van de NS 1300 van Artitec konden we kort voor de Spielwarenmesse een aantal pre-productiemodellen op de foto zetten en op de beurs in Neurenberg waren, in de stand van Artitec, een aantal productiemodellen te zien. Het Amsterdamse bedrijf gaat vijf verschillende uitvoeringen van de 1300 uitleveren. In het turkooise, het Berlijnsblauw en de grijsgele huisstijl.

TURKOOISE NS 1300

Het is duidelijk dat de kleur turkooise is afgestemd op die van de door Roco geleverde Plan D-rijtuigen en NS 1100. Ook de eerder door Artitec uitgeleverde stalen D- en postrijtuigen waren op de goed gekozen kleur van de collega afgestemd. Daardoor kan de modelspoorder een bijzonder fraaie stam met locs en

De NS 1315. Het is een prachtig model. De gele lampringen zijn ondertussen aangepast in grijze wat de loc een veel betere smoel geeft.

rijtuigen op de baan zetten. De 1305 heeft witte bufferplaten en L-frontseinen.

Ook de Berlijnsblauwe 1304 voert het L-frontsein en heeft een zilverkleurig wapen en locnummer op de fronten; de loc heeft geen NS-vignetten. De 1308 - met L-frontseinen - heeft de NS-logo's wel. De Berlijnsblauwe 1310 heeft NS-vignetten en

A-frontseinen. Tenslotte komt de NS 1315 in de grijsgele huisstijl met A-frontseinen.

TECHNIEK

Alle locs zijn leverbaar in analoog, DCC, DCC sound en AC sound. Dus voor ieder wat wils.

De andere zijde van de NS 1315. De inkijk in de cabine door de glasheldere ramen is een must, de cabine is geheel ingericht en voorzien van verlichting.

De NS 1315 en profil. De gele vlakken zijn strak aangebracht en de ronde hoeken zijn dik voor elkaar. Het locummer 1315 staat goed dekkend op de grijze achtergrond.

De NS 1315 uit Preiser-oogpunt. De buffers veren echt, het draaistel is subliem weergegeven.

1

2

3

4

5

1. Een kijkje op het dak van de 1315. Leidingwerk, beugels en erg fraaie pantografen. Alles is zeer fijn en strak uitgevoerd. **2.** De NS 1304 in Berlijnsblauw zonder NS-vignet. Het zilveren lijnenspel op de zijkant van de body ligt echt in profiel op de kap en is, ook op de hoeken van de cabine, strak aangebracht. **3.** Andere zijde van de Berlijnsblauwe 1304. Het is een imposante locomotief. **4.** Loc 1304 en profiel. De gestreken stroomafnemers liggen plat op het dak. **5.** Het front van de 1304 met L-seinverlichting. De ruitenwissers zijn apart aangebracht. De vorm van de dakrondingen is helemaal in orde. Een op en top Nederlandse 1300.

De digitale modellen zijn tevens voorzien van echt werkende pantografen. En dat is voor het eerst op een Nederlandse locomotief.

De modellen zijn in samenwerking met REE Modeles ontwikkeld en aangepast naar de Nederlandse voorbeelden. De kap is geheel herzien en ook de draaistellen zijn aangepast voor betere

Drie locs van voren gezien. We missen er nog twee in deze fotoreportage, maar dat gaan we binnenkort zeker goedmaken.

6

7

8

9

prestaties in bogen. Natuurlijk is ook de elektronica aangepast. Zo heeft het model andere prints en leds voor de Nederlandse seinverlichting en is het geluid bij de soundversie aangepast naar de Nederlandse wensen. Hoewel in de afgelopen decennia diverse merken met een model van de NS 1300 Artitec voorgingen, nam het energieke Amsterdamse bedrijf toch een risico. Puur omdat Artitec vond dat het nodig was dat er een correct uitgevoerde locomotief op de markt zou komen, nam men deze stap. En met succes! Artitec wist te melden dat de bestellingen uit binnen- en buitenland de verwachtingen overtroffen en de loc af fabriek nagenoeg is uitverkocht. Het lange wachten is bijna voorbij. Zodra de NS 1300 in Nederland beschikbaar is zullen we deze loc in een uitgebreide Railtest onder de loep nemen.

6. De zeer fraaie turkooise NS 1305. Het lijnenspel op de zijkant van de body en witte bufferschalen geven de loc een sjeke uitstraling. **7.** Het dak van de 1305 met de zeer fijn uitgevoerde lichtgrijze pantografen. **8.** Andere zijde van loc 1305. De foto laat zo goed de kristal heldere cabineramen zien. De grijze draaistellen komen fraai uit onder de turkooise body. **9.** De NS 1305 met rode bufferbalk en meerkleurig nummerschild vol op de snoet.

SPOORSTERREN XXL!

DE GRANDIOZE WERELD VAN
DE SPOORWEGMODELBOUW
04 T/M 07 APRIL 2019
DORTMUND, DUITSLAND

GROOTSTE BEURS TER
WERELD VOOR MODEL-
BOUW EN MODELSPORT

www.intermodellbau.com

**INTER
MODELL
BAU**

Modelspoor Evenement

16 & 17 maart '19

HANZEHAL te ZUTPHEN

Met o.a. diverse rijdende Modelspoorbanen, workshops
Verkoopbeurs (vele standhouders) activiteiten voor kinderen

Fanny Blankers Koenweg 2 / 7203 AA ZUTPHEN
(350 gratis parkeerplaatsen, op 7 min. loopafstand van het NS-station)

Openingstijden: 10.00 tot 16.00 uur

Toegangsprijs: kinderen tot 12 jaar onder begeleiding gratis,
volwassenen € 8,-

Beursdata 2019: 16 & 17 maart , 21 & 22 december

T. 06 - 44 32 41 11

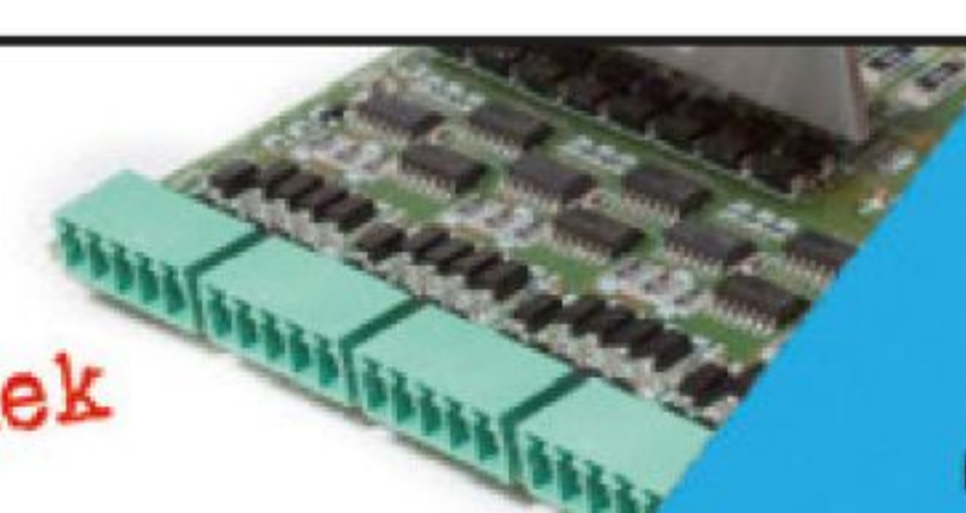
info@modelspoorbeurszutphen.com
www.modelspoorbeurszutphen.com

www.keesmarklin.nl
"Uw Märklin Specialist"

Uw partner in Analoge- en digitale modelspoor techniek
www.domburgtrainsupport.nl

Problemen?

U kunt bij ons terecht !

DTS kan voor u de elektronica
installeren en het in bedrijf stellen
van uw digitale modelspoorbaan

Wij kunnen u alles leveren van
ontwerp tot automatisering

BIJ U THUIS!!!

PEPERKAMP MODELBOUW EDE

VOOR IN- EN VERKOOP VAN GEBRUIKT MATERIAAL. LEVERING VAN ALLE MERKEN.

WWW.PEPERKAMPMODELBOUW.NL

VERLENGDE MAANDERWEG 87 - EDE - TEL: 0318 653232

BEELEN

MODELBOUW

Gespecialiseerd in bouwdozen, H0-auto's
treinen en scenery. Geen radio control

Al 20 jaar Beelen Modelbouw

E-mail: beelenmodelbouw@zonnet.nl

Website: www.beelenmodelbouw.com

Geopend: Vrijdag - Zaterdag 10.00-17.00 uur

2e Daalsedijk 177 - 3551 EH Utrecht
Tel. 06-5351 4559

www.train-safe.nl **Train Safe**® info@train-safe.nl

Leverbaar tot 300 cm lengte, stofdicht, UV-werend

REOS beeldproducties op YouTube

Nieuwe films in

4K HDR
ULTRA HD

www.re-os.nl

STERKE ALLESKUNNER

NS-serie 1300 leeft na 67 jaar nog steeds voort

Alle dertien(honderd) goed! Nee, het gaat niet om het roemruchte totoformulier van weleer maar om alle bestaande kleurvarianten van de NS-serie 1300 die als HO-model op de stand van Artitec te zien waren. De aangename kennismaking met deze ruim 110 ton zware gigant in 1:87 vraagt ook om een terugblik in 1:1.

Ze vormden maar een kleine serie binnen het materieelbestand van de NS. Maar de uitstraling van de zestien machines van de serie 1301-1316 die in mei 1952 haar intrede maakte, was er niet minder om. Tot juli 1999 blijven deze zesassers actief in de reguliere dienst. Een jaar later is het helemaal gedaan. Dus 48 jaar aaneen werkzaam voor NS. Er is nieuwer materieel dat een veel en veel kortere carrière heeft gekend. Dat anno 2019 de bewaard gebleven particuliere loc 1304 in een bruin jasje (weer) autotreinen naar Bad Bentheim rijdt, is eveneens veelzeggend. De levering van deze machines past in het interessante verhaal over de wederopbouw van Nederland en die van NS in het bijzonder. 'Utrecht' had in de oorlog weliswaar nieuwe Zweedse en gebruikte Zwitserse stoomlocs aangeschaft, maar iedereen bij het bedrijf wist dat de toekomst niet bij de nazaten van George Stephenson lag. Die werden na de oorlog dan ook stiefmoederlijk bedeed. Door de voortschrijdende elektrificatie zijn nieuwe elektrische locs nodig. Het Franse Alstom dat werkt aan een order voor de 1100'en legt ook een aanbieding voor het zwaar-

dere zusje, de latere 1300, op tafel. Dat resulteert eind 1949 in een eerste bestelling van tien exemplaren. À raison van 785.000 gulden per stuk.

FRANS ONTWERP

Het is een ontwerp dat is afgeleid van de CC 7001, een prototype van de SNCF dat tijdens diverse testritten uitmuntende rapportcijfers laat zien. De nieuwe NS-locs wijken op een aantal punten van deze machine af maar zijn verder vrijwel identiek aan de SNCF-serie CC 7101-7158. Ze worden tegelijk met de 1300'en in Belfort gebouwd. Later, op 21 februari 1954, noteert de CC 7121 een snelheid van 243 km/h. Op 28 maart 1958 snelde de CC 7107 naar 331 km/h. Een wereldrecord dat met veel respect in de internationale spoorwegwereld werd bejegend. Dat Alstom in die jaren in totaal 186 exemplaren van dit type aan gebruikers in zeven landen verkocht is dan ook niet vreemd. Zelfs de Sovjet-Unie en China kochten deze locs. De tien nieuwkomers in Nederland waren vooral bedoeld voor

NS 1301 presenteert zich in een blauwe livrei in augustus 1977 in Roosendaal.

de inzet in de goederendienst. Maar ze waren met hun maximumsnelheid van 135 km/h ook goed genoeg voor de reizigersdienst. De locs werden net als de eerste reeks 1100'en en 1200'en in de mooie, maar besmettelijke turquoise kleur afgeleverd. Samen met een stam sneltreinrijtuigen van het type Plan D in dezelfde kleur vormden de locs een attractief ensemble. In die tijd hield NS op gezette tijden en op verschillende locaties materieelshows. Vanzelfsprekend gaf de nieuwe serie 1300 daar ook acte de presence zoals op de show van 11 oktober 1952 waar de 1305 de hoofdrol voor zich opeiste.

ZWAAR ONGELUK

Een machine, de 1303, was maar heel kort in dienst. Op 8 augustus 1952 was ze in gebruik genomen, op 19 juni 1953 was het echter al einde oefening. De machinist van de onfortuinlijke loc reed die dag met een trein van Amsterdam richting Enschede in de buurt van Weesp op een stilstaand Mat46-treinstel. De ravage was groot. De 1303 werd zwaar beschadigd, denderde van

het spoor af en was niet meer te herstellen. Daarop bestelde NS een nieuw exemplaar dat al op 8 februari 1954 kon worden ingezet. Het spreekt vanzelf dat de nog bruikbare onderdelen van de ter plekke ontmantelde 1303 naar Belfort werden gezonden.

EXTRA BESTELLING

De NS was zeer tevreden over deze wat lomp ogende zesassers. Ze trokken zonder moeite zware goederentreinen en waren daarom een vaste verschijning voor onder meer de olietreinen

- 1.** NS 1301 rijdt met Int 2395 door Borne, 1 januari 1993. **2.** De Koppelboer bij Oldenzaal vormt het decor voor Interregio 2243 die door de 1316 wordt gereden, 12 maart 1995. **3.** Eloc 1305 met een buurlandtrein naar Amsterdam met vertrek uit Arnhem op 25 augustus 1980, met in opzending eloc 1120. (foto Carel van Gestel) **4.** SNCF CC 7126 is als trein 416604 onderweg bij Rivesaltes, 20 juli 1996. (foto M.L. Vocke)

Met een kalktrein aan de haak rijdt loc 1312 door Hollandsche Rading. (foto Gunter Kuschy, collectie Hans Koning)

naar Pernis. Ook het rijden van kolentreinen behoort tot het repertoire. Het zijn de sterkste locs waar de NS over beschikt. Daarom werden er nog eens vijf 1300'en bij Alstom besteld. Deze stroomden tussen 11 april en 16 juli 1956 in. De serie 1301-1316 was compleet, met dien verstande dat het nummer 1303 niet opnieuw werd ingevuld en dat de laatste subserie bij aflevering een Berlijnsblauw jasje had gekregen, de kleur die de andere machines ook zouden krijgen. Net als de locs van de series 1100 en 1200. Later, in de jaren zeventig, kregen ze de toen in zwang geraakte blauwgele huisstijl. Hun oogopslag veranderde daardoor naar een wat luchtiger voorkomen. Maar of ze daardoor mooier zijn geworden?

BOTSING SCHIEDAM

De serie leidde een zorgeloos bestaan en reed met reizigers- en goederentreinen door heel Nederland. Tot de 1311, nota bene de vervanger van de verongelukte loc 1303, op 4 mei 1976 met de vertraagde sneltrein D 215 naar München in Schiedam frontaal op een trein bestaande uit twee Sprinters knalde. Het was een ramp van voor Nederlandse begrippen ongekende omvang waarbij 24 doden en enkele zwaargewonden te betreuren waren. De botsing leidde er onder meer toe dat ATB op plekken waar dat nog niet was aangebracht versneld zou worden geïnstalleerd. Loc 1311 werd naar de centrale werkplaats in Tilburg gesleept en daar hersteld.

WIJZIGINGEN

Een loctype als de serie 1300 dat zo lang werd gebruikt on-

derging in de loop der jaren natuurlijk de nodige wijzigingen. Zo werd de storingsgevoeligheid door diverse aanpassingen zo veel mogelijk teniet gedaan. En verder werd in de cabines het een en ander veranderd. De nogal basic werkplek werd aan de eisen van de tijd aangepast. Een geste die met name de langere meesters zeer konden waarderen. Een andere ingreep was de verantwoordelijke broodheer. Nadat de NS was gesplitst in onder meer een reizigers- en een goederenpoot, werden de 1300'en, die door de werkplaats in Maastricht werden onderhouden, ondergebracht bij NS Cargo. In het begin van het nieuwe millennium was er sprake van dat NS Reizigers vier 1300'en zou overnemen, maar die deal ging niet door. De investeringen waren te hoog. En NSR zou relatief veel machinisten opnieuw voor deze loc moeten scholen.

JUBILEUMVIERING

Een interessant hoofdstuk in de geschiedschrijving van de serie 1300 is de viering van 150 jaar spoorwegen in Nederland in 1989. Tijdens die beste jubileumviering in de historie van het vaderlandse spoor bracht ook de SNCF-loc 7107 een bezoek aan de NS. Dat was uitgerekend de machine die in maart 1958 het wereldsnelheidsrecord op 331 km/h zette. Natuurlijk werd de Franse gast op een gegeven moment gesecondeerd door een geelgrijze NS-machine.

Op die gele zijkant werden met ingang van 1988 stadswapens en -namen aangebracht. Zo ging de 1310 als 'Bussum' door het leven. En de 1316 na een plechtige korte ceremonie op 13 oktober 1988 als 'Geldermalsen'. Nog elf jaar doen de locs dienst.

Een jaar later, na wat los-vast-werk, worden ze uit het materieelpark geschrapt. Ook de sterkste machines hebben een bepaalde levensduur. En zesassers zijn nu een keer erg duur in onderhoud. Dat gold ook voor de 1200'en. Onverwoestbaar is in ruige baai-erd van de spoorwegwereld een rekbaar begrip.

PARTICULIERE 1300'EN

De markante locomotieven zijn na te zijn afgevoerd niet geheel uit beeld verdwenen. Vier locs van de serie 1300 zijn voor het nageslacht bewaard gebleven. Twee zijn sinds de millenniumwisseling eigendom van het Spoorwegmuseum in Utrecht, de 1302 en 1312, waarbij eerstgenoemde als onderdelenleverancier fungeert. Twee andere, de 1304 en 1315, gingen na hun buitendienststelling bij NS over naar de Werkgroep Loc 1501. Beide verkeren dan in een alleszins goede conditie. Laatstgenoemde machine maakte als museumloc nog een vermeldenswaard uitstapje naar Duitsland. Ze was van maart 2013 tot de herfst van 2015 te zien bij het Eisenbahn Erlebnispark in Horb. Het was de bedoeling dat ze na terugkeer rijvaardig zou worden gemaakt en verhuurd aan HSL Logistic. Op 16 juni 2015 werd in Blerick een huurovereenkomst gesloten waarbij de 1304 het

Zo wordt bij overname van een goederentrein in Bad Bentheim verzuimd de remmen te controleren. Voor de inspectie is op een gegeven moment de maat vol. De licentie wordt na de zoveelste waarschuwing ingetrokken. En uiteindelijk betekent dit het einde van HSL. Voor de 1304 die onder het niet ingetrokken huurcontract valt, breken ongewisse tijden aan. Maar uiteindelijk geldt genade voor recht en gaan beide locs terug naar de rechtmatige eigenaar.

FAIRTRAINS

Begin 2018 wordt dat geëffectueerd. Daarna verandert er wat in de bedrijfsvoering: Fairtrains gaat de regie over de 1304 en 1315 voeren. Het bedrijf dat oude locs een nieuwe kans geeft wordt de zogeheten voertuigvoerder. Dat leidt er toe dat de 1304 wordt opgeknapt en weer kan worden verhuurd. Op 9 december volgt de maidentrip en op 28 december rijdt RFO met deze loc onder slechte weersomstandigheden van Kijfhoek naar Bad Bentheim. Wel krijgt ze op den duur net als de 1315 te zijner tijd een nieuw jasje, blauw met witte strepen. Een kleurstelling die een uitvraag via sociale media opleverde. Hoe eigentijds wil je het hebben? Heeft de serie 1300 dan toch het eeuwige leven?

spits afbeet. Die kreeg in september van dat jaar 2015 de brui-noranjehuisstijl van HSL. Ze rijdt vooral van en naar Bad Bentheim, het enige Duitse grensstation waar oude Nederlandse elocs nog kunnen komen. Maar lang duurt de revival niet. De machine loopt in februari 2016 flinke schade op aan een as, wordt weggesleept en in Rotterdam terzijde gesteld. Eigenaar en huurder steggelen wie de schade moet betalen. Met HSL Logistiek loopt het uiteindelijk evenmin goed af. Het bedrijf dat als een zelfstandige onderneming werkzaam is raakt zwaar in de problemen omdat het allerlei veiligheidsregels heeft overtreden.

5. Loc 1310 maakt met extra trein 29101 naar Hannover een tussenstop in Hengelo, 13 maart 1995. **6.** Rendez-vous in Bad Bentheim tussen NS 1306 en DB 111 083, 11 oktober 1995. **7.** De 1306, 1117 en 1768 staan opgesteld bij de werkplaats Tilburg. **8.** V.l.n.r.: 1306, 1301, 1310, 1308 en 1307 in de Amsterdamse Westhaven ter gelegenheid van de presentatie van het boek over de NS 1300 van Uquilair, 20 november 1999.

ROCO/FLEISCHMANN-VERTEGENWOORDIGER JÜRGEN TER WEEL
AAN HET WOORD

Integratie Fleischmann H0 bij Roco

In het interview met Jürgen ter Weel, de vertegenwoordiger voor Nederland en België van Modelleisenbahn München GmbH, de holding company van Roco en Fleischmann, wordt de toekomst van deze merken uit de doeken gedaan. Ook de integratie van de H0-modellen van Fleischmann in die van Roco komt aan de orde.

Hoe ben je bij Roco/Fleischmann terecht gekomen?

Jürgen: 'Sinds 2006 werk ik bij Modelleisenbahn München GmbH. Ik ben daar terecht gekomen door twee winkeliers in Nederland die waren benaderd of zij iemand wisten die als vertegenwoordiger in Nederland aan de slag kon gaan. Inmiddels beslaat mijn werkgebied ook Noord-Duitsland en België. Het is een fascinerende job, door de vele contacten krijg je een uitstekend zicht in wat er in de modelspoorwereld gebeurt en waar we op in kunnen spelen.'

Wat gebeurt er met de Fleischmann-modellen in de toekomst bij Roco?

'De Fleischmann H0-modellen worden opgenomen in het Roco-programma, zoals al te zien is bij de personenrijtuigen van dit jaar, daar zijn een zevental 1:93,5-wagens maar ook de rode donderbussen uit het Fleischmann H0-programma te vinden. Verder is in de startset een stoomlocomotief opgenomen die uit het Fleischmann-programma komt, maar ook bij de goederenwagens zijn al een aantal Fleischmannen terug te vinden, dus ze zullen niet verdwijnen, maar worden gebruikt.'

Worden er nog nieuwe stomers ontwikkeld bij Roco?

'Uiteraard, we hebben voor 2019 de BR 86 staan en zo zullen er de komende jaren nog een aantal stoomlocs worden ontwikkeld. De interesse voor het stoomtijdperk bij modelspoorders blijft immers groot.'

Hoe zie je de toekomst voor Roco en Fleischmann?

'Positief, er wordt weer meer gedaan aan nieuwe ontwikkeling, vooral bij Fleischmann in N. Dit zal de aankomende jaren zo worden voortgezet en dat zal zichtbaar zijn in het hele programma. Dit jaar een nieuwe stomer, een nieuwe familie personenwagens en een aantal goederenwagens. Bij Roco zullen een groot aantal locomotieven maar ook personenwagenfamilies en goederenwagens worden aangepakt om ze aan deze tijd aan te passen.'

Jürgen ter Weel staat ons tijdens de beurs met veel plezier te woord.

Wat zijn de plannen voor Nederland, is de Nederlandse markt voor Roco interessant?

'Ik denk dat de introductie van de nieuwe Sik 200/300 en de doorontwikkeling van de 2400, maar ook de aanpassing van de RailPro-wagen duidelijk aangeeft dat we Nederland zeker een belangrijke markt vinden. In de toekomst zullen we ook in N meer gaan doen voor Nederland en uiteraard zullen een aantal locomotieven maar ook goederenwagens aangepast gaan worden aan de normen en wensen van de huidige tijd, in de aankomende twee tot drie jaar.'

We krijgen veel vragen over Plan V en Plan T, komen die ooit terug in het Roco-programma?

'Project Plan V en T worden dit jaar aangepakt om te kijken of we de vormen kunnen gebruiken en alles produceerbaar is zodat we de treinstellen kunnen bouwen. Op dit moment gaat onze aandacht uit naar het Plan V en daarna naar Plan T. Dus ja, ze zullen weer terugkomen op de markt. Maar wel met een goede upgrade.'

FLEISCHMANN**Roco**

Modeltrein highlights 2019

FLEISCHMANN en Roco starten met een bonte keuze aan nieuwe ontwikkelingen en kleurvarianten in het nieuwe modelbaanjaar! Het begint met de compleet nieuw ontwikkelde stoomlocomotieven BR 86 in H0 zoals ook de zeer rijk gedetailleerde BR 44 in spoor N met daarop volgende kult accutreinset ETA 515 (H0) tot de Moderne „Taschenwagen“ type T3 (H0 en N). Verheug u zich dit jaar op bijzondere Highlights van Verschillende thema's, zoals „**175 jaar Königlich Bayerische Staatseisenbahnen**“, „**500 jaar Leonardo Da Vinci**“ of „**Gecombineerd goederenverkeer**“, die bij beiden merken zullen verschijnen. Er wachten veel modellen op u in 2019, die in geen verzameling mogen ontbreken.

Roco

- 175 jaar K.Bay.Sts.B. - S 3/6 treinset (art.nr. 61471 ff.)
- Kunstlocomotief Rh 1216 „500 jaar Da Vinci“ (art.nr. 83484 ff.)
- Stoomlocomotief Br 86 (art.nr. 73020 ff.)
- Accutreinset ETA 515 (art.nr. 72080 ff.)
- Diesellocomotief BR 333 „Köf 3“ (art.nr. 72016 ff.)
- Diesellocomotief Rh 2062 (art.nr. 72001 ff.)
- Diesellocomotief 200/300 „sik“ (art.nr. 72012 ff.)
- Diesellocomotief Y 8000 (art.nr. 72009 ff.)
- Schnellzugwagen „Halberstadt“ (Art. Nr. 74800 ff.)
- Gecombineerd verkeer met „Taschenwagen“ T3 (art.nr. 76220 ff.)
- Roco Line bochtwissel R3/R4 (art.nr. 42572 ff., 42472 ff.)

Fleischmann

- 175 jaar K.Bay.Sts.B. - stoomlocomotief Pt 2/3 (art.nr. 707005 ff.)
- Stoomlocomotief BR 44 (art.nr. 714401 ff.)
- Diesellocomotief BR 210 (art.nr. 724210 ff.)
- Diesellocomotief BR V 180 (art.nr. 721301 ff.)
- Sneltrainwagen UIC-X (art.nr. 881908)
- Gecombineerd verkeer met „Taschenwagen“ T3 (art.nr. 825050 ff.)
- Schuifwandwagen Rils (art.nr. 837703 ff.)
- Schuifwandwagen Habbiins (art.nr. 838310 ff.)

De actuele nieuwheidencatalogus
per direkt bij uw treinenspecialzaak!

www.fleischmann.de
www.roco.cc

Handmonster van de RhB Ge 4/4 II 'donatie'-loc 616, AB-Modell.

AB-MODELL

Nm. AB-Modell brengt dit jaar weer een groot aantal noviteiten. Van de Rhätische Bahn verschijnen de Ge 4/4 II 623 met Glacier Express-logo en de Ge 4/4 II 616 als donatiemodel voor de restauratie van stoomloc G 3/4 'Rhätia'. AB-Modell doneert 50 SFr voor elk verkochte loc. Beide modellen zijn uit messing en nieuwzilver opgebouwd, een Faulhaber motor met vlieg wiel zorgt voor de aandrijving op alle assen. De locs zijn uitgerust met Micro-Trains klauwkoppelingen. De Ge 4/4 III verschijnt met rechthoekige frontseinen als nummer 644 'Savognin' en 647 'Grüsch'. De aandrijving van de kleinseriemodellen wordt door twee Faulhaber motoren verzorgd. Beide modellen verschijnen ook als kunststofmodel op schaal 1:150 op basis van het Kato-model zowel voor spoorwijdte N (9 mm) als Nm (6,5 mm). De RhB Bernina Express-rijtuigen komen met het grote BEX-logo, zowel als Nm-kleinseriemodel en Kato 1:150-basis in de spoorwijdten N en Nm. De constructie van het eerder aangekondigde vierassige RhB-bagagerijtuig D4210-4213 bevindt zich in de eindfase; bij voldoende belangstelling zal het model ook in de FO- en MGB-uitvoering worden geproduceerd. De tweeassige Lb-v en vierassige Sbk-v containerdraagwagens komen met meerdere nummervarianten; de RhB Hai-tvz 5139 schuifwandwagen

MOB-panoramarijtuigen in 'Golden Pass'-uitvoering, AB-Modell.

AB-Modell RhB-schuifwandwagen met Landwasserviaduct-motief.

verschijnt naar het grote voorbeeld met een fraaie afbeelding van een goedereentrein op het als Unesco-werelderfgoed geregistreerde Landwasserviaduct. De MOB-panorama rijtuigen van Kato komen op basis van de 'Golden Pass'-uitvoering in N en Nm. Als toebehoren zijn er interessante accessoires waaronder overwegbomen, schakelkasten en hekwerken.

Zwitserse overweg bij AB-Modell.

ACME

Van FS-stroomlijn eloc E.447.074 in de versie van de in 1986 doorgevoerde modificaties was een overtuigend handmonster aanwezig. Het achtdelige hogesnelheidstreinstel ETR 400 Frecciarosso

1000 zal ook als ingekorte, vierdelige set worden uitgebracht. Gelede eloc E 646.006 komt in de oorspronkelijke groengrijze uitvoering. Van het coucetterijtuig van de Railalpin Rollende Landstrasse was een handmonster be-

schikbaar. Eerder uitgebrachte locs en rijtuigen van FS en Trenitalia zullen met een andere kleurstelling of nummer worden uitgebracht.

Handmonster van eloc E.447.074, ACME.

Handmonster Railalpin chauffeursrijtuig, ACME.

AIRPOWER 87

H0. Handmonsters waren beschikbaar van de Fuchs A8 radarwagen, de MAN 2A4 FSA met tankcontainer en een vierassige pantserwagen. Aan het vorig

jaar uitgebrachte rupsvoertuig Hägglunds BV-206D met rupsaanhanger zijn modificaties doorgevoerd. Het assortiment airport crashtenders wordt uitgebreid met de Faun TroLF 3000 en Faun

8000 L in Navo-camouflagekleuren en brandweerrood en de Ziegler Z8 BL 2. Aangekondigd is de eenassige Schmitz WEW-tankaanhanger 2m³.

Fuchs A8 radarwagen, Airpower 87.

MAN 2A4 FSA met tankcontainer, Airpower 87.

Faun 2FLT80 crashtender bij Airpower 87.

Railpro-wagens met dwarsliggers bij Arnold.

ARNOLD

N. Vorig jaar meldden we dat de uitverkochte Traxx loc met een ander num-

mer opnieuw zal worden uitgebracht. Gebleken is dat deze tweede batch ook alweer is uitverkocht en dat er een

derde reeks komt. Uiteraard met weer een ander nummer. Voor 2019 worden veel nieuwtjes aangekondigd. Daar zit-

ten interessante modellen bij, zoals het ICE 3-treinstel met NS-nummer. Welke dat wordt was nog niet bekend. De vorig jaar aangekondigde sets met Kbs, beladen met een Bell- en Nedlloyd-container en de set met twee blauwe Railpro-wagens met betonnen dwarsliggers staan nog steeds met het predicaat aankondiging in de folder, maar waren er wel. TT. In de schaal 1:120 was er weinig nieuws dit jaar. We zijn in afwachting van de komst van de 1'E 1' tenderlocs BR 95 van de DB met kolen en oliestook.

Tweeassige containerwagens van Arnold in N.

Groene Hondekop met reclamebanen en eenbeenpanto's van Artitec.

Intercity-uitvoering met grijze deuren en eenbeenpanto's, Artitec.

IC met doorlopende blauwe band en eenbeenpanto's, Artitec.

De Berlijnsblauwe NS 1310 van Artitec.

ARTITEC

Op de eerste beursdag presenteerde de Amsterdamse fabrikant zes varianten van de Hondekoptreinstellen, het NS Plan P. Als groene Hondekop 4 met blauwe reclamebanen, eenbeenpanto-

grafen en L-frontseinen. De intercity-uitvoering komt met onderbroken blauwe band en grijze deuren, met al dan niet over de deuren doorgetrokken blauwe band en eenbeen- of schaarstroomafnemers. Alle nieuwe Mat '54-stellen heb-

ben een nieuwe motor en koppelingen, een nieuw ontworpen printplaat in alle bakken en interieurverlichting, alle IC's hebben A-frontseinen. Museumtreinstel 766 zal met ander interieur als speciale productie alleen bij Bentink Modelspoor

verkrijgbaar zijn, een samenwerking met Stichting Hondekop.

NS eloc 1300 staat op punt van uitlevering, het eerste productie-exemplaar was in Neurenberg beschikbaar. De Berlijnsblauwe NS 1300 met A-frontseinen. Een overtuigend model.

Artitec takes to the sky, zoals de folder begint. En dat laten ze weten met een heel gamma aan... jawel, vliegtuigen. Dit jaar kunnen we diverse Fokker FII-modellen tegemoet zien. Het wagenpark wordt uitgebreid met een gamma aan Ford's.

Fokker FII bij Artitec.

Citroën Diane bij Artitec.

Audi's en de Citroën Diane. Maar zoals elk jaar presenteert Artitec teveel om op

te noemen, we zouden er een Neurenbergnieuwsspecial mee kunnen vullen.

Een met onderdelen van Artmaster beklede 52'er.

ARTMASTER

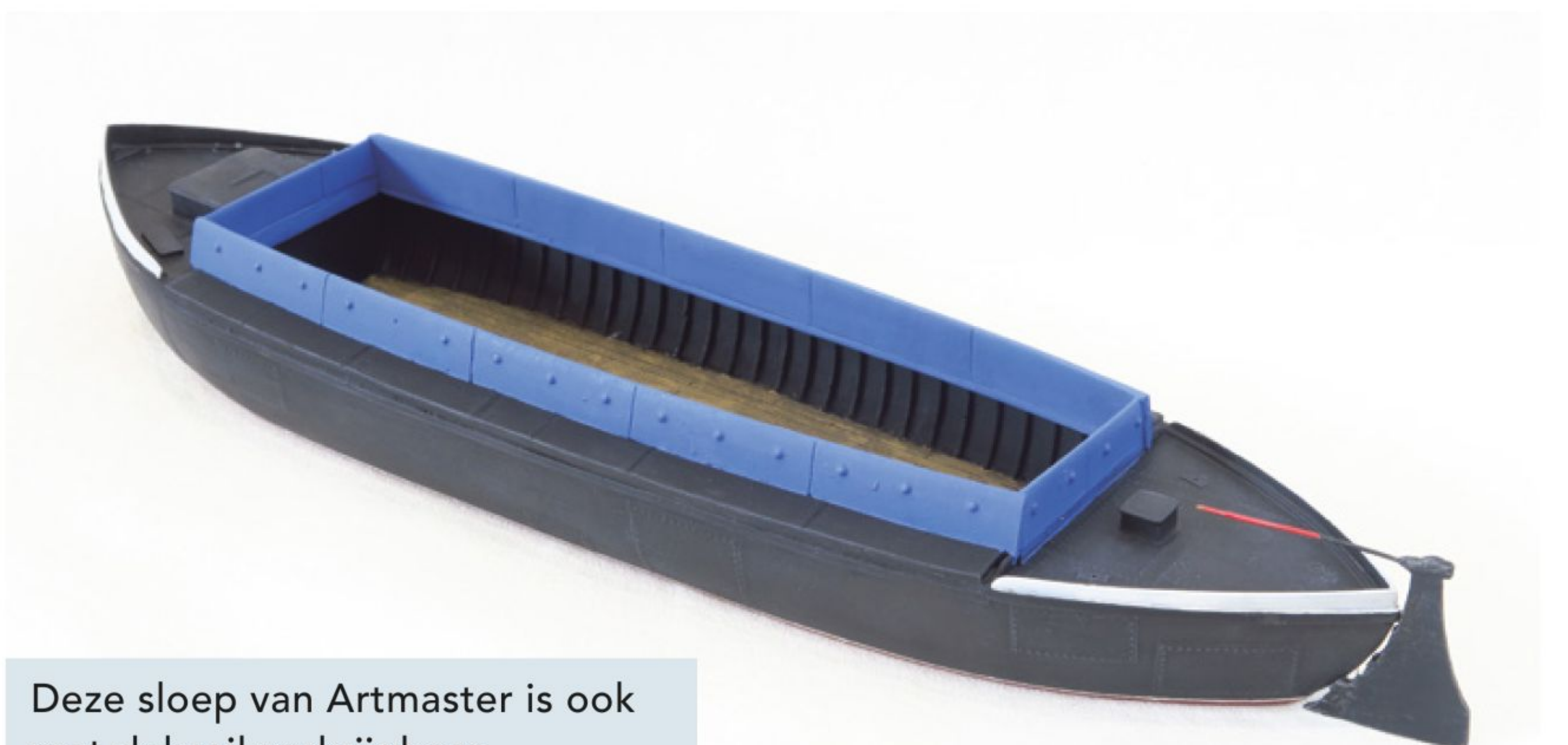
H0. De kleine firma uit Stuttgart is gespecialiseerd in militaire en maritieme objecten. Wie een deels gepantserde loc BR 52 wil nabootsen kan bij Artmaster terecht. Alle noodzakelijke onderdelen zijn leverbaar voor verschillende merken die een 52'er in hun programma hebben. De resin onderdelen moeten nog in camouflagekleuren worden geschilderd. Artmaster heeft hiervoor een uitvoerige beschrijving. Militaire voertuigen worden ook per spoor vervoerd. Een tank onder dekzeil, dat nog moet worden geschilderd, past op elke platte wagen voor zwaar transport. Voor het bouwen van een haven is er een klassieke sluisdeur, die beweegbaar kan worden gemaakt. De deur is in hoogte te verlengen; de muur is separaat verkrijgbaar. In de haven kan de nieuwe sloep dan aanmeren.

Een tank onder dekzeil van Artmaster op transport.

De 1:87-sluisdeur van Artmaster.

Deze sloep van Artmaster is ook met dekzeil verkrijgbaar.

DB LHB-rijtuigen bij ASM.

en het hedendaagse lichtrood met zilver. In voorbereiding is de bijpassende eloc El 18. De Fleischmann-loc wordt door ASM naar het Nydesign en het hedendaagse zilver met donkergrijs aangepast en van de imposante gele baanschuiver voorzien. Zowel de Duitse als Noorse rijtuigen zijn voorbereid voor ledbinnenverlichting.

ASM

N. Het nieuwe Duitse merk Arndt Spezial-Modelle van Christian Arndt maakte in Neurenberg zijn debuut. De eerste producties van het DB- en Noorse NSB-materieel komen overtuigend over. De DB LHB B-, AB- en stuurstandrijtuigen zijn voorzien van interieur en leverbaar in oceaانبauw met crème en oriëntrood met grijze kleuren met verschillende rijtuignummers. De Noorse sneltreinrijtuigen type 7 (B7) eerste en tweede klasse, restauratie en B met kinderafdeling zijn beschikbaar in het donkerrode Nydesign

Noorse sneltreinen in twee kleurvarianten bij ASM.

AUHAGEN

H0. Het fabriekscomplex wordt uitgebreid met een transformatorstation. Het grote gebouw heeft een kartonnen interieur in lasercut en een grote toegangsdeur geschikt voor een railvoertuig. De

omvormer en de transformatoren zijn ook los beschikbaar. De zijgevel van de baanwachterswoning met bijgebouw kan naar keuze met stucwerk of leistein worden gebouwd. Voor zelfbouwers wordt het assortiment geveldelen, ramen en

deuren verder uitgebreid. Tijdperk VI is de set met tien zonnecollectoren en zes satellietschotels. De dubbele, vrijstaande garage is voorzien van een werkbank en een fietsenrek.

TT. De 25 cm lange portaalkraan is met

Transformatorstation bij Auhagen.

Het grote station Neupreussen bij Auhagen.

Spoorportaalkraan van Auhagen.

een uit lasercut kartonnen machinisten-cabine uitgerust. De kraan rust op twee 38 cm lange railstaven. In de eenstandige loods kan een tot 21,5 cm lange locomotief worden ondergebracht.

N. Voor een groot station is het in donkerrood metselwerk opgetrokken, 50 cm lange stationsgebouw Neupreußen met op gietijzeren staanders rustende perronkap gedacht. De moderne spoor-

wegovergang is met slagbomen en vier (niet functionele) waarschuwingslichten uitgerust. Een biertuin of tuinfest kan met twintig banken en tien tafels worden ingericht.

AM 56 'BUDD'-treinstel voor tijdperk III, B-Models.

B-MODELS / VAN BIERVLIET

I. Op schaal 1:32 wordt het programma van de knikketelwagens met een aantal varianten uitgebreid.

H0. Aangekondigd is het tweedelige elektrische treinstel AM 56 'BUDD'. Naar het door de Amerikaanse firma BUDD ontwikkelde concept werd de opbouw van het treinstel uit onderhoudsarm roestvaststalen golfplaat gebouwd. Het treinstel komt voor analoge en digitale twee- en drierailsystemen in tijdperk III. De aangekondigde NMBS loc 5517 is uitgerust met de ATB en PZB 90 veiligheidssystemen en doet dienst op de IJ-zeren Rijn. De Vossloh G2000 loc 'Rhino 2' in de uitvoering van Scheuchzer wordt in een eenmalige oplage van slechts 99 (!) stuks met certificaat geproduceerd. Als Formneuheit werd zwenkdakwagen Tads in de gele en blauwgroene kleurstelling van NACCO gepresenteerd. Naast de Uagppps bulkwagens voor suikertransport brengt B-models met hout beladen rongenwagens. Van de SBBC-wagen met opschrift Cacao - ze

G2000 'Rhino 2' van Scheuchzer, B-Models.

rijden ook in Nederland - worden twee sets van drie wagens met verschillende nummers uitgebracht. De set van twee ertswagens met opschrift S.A. Cockerill verschijnt als nummervariant. Het programma containerwagens wordt met veel nieuwe uitvoeringen uitgebreid.

Onder het Van Biervliet-label verschijnen uit de serie 2200 elocs de 2242 en 2249 in verschillende kleurstelling met vijf seinen. Van het AM 86-treinstel komt de 918 met een lichtblauwe sierlijn als nummervariant; ook komt het model van de vierassige eloc 2556 met onderbro-

ken gele band die tot de komst van de Thalys de internationale treinen tussen Amsterdam en Parijs verzorgde. Van de tweeassige rangeerloc van de serie NMBS 90-91 wordt de 9136 in een verlengde versie aangekondigd. De digitale versie met of zonder sound is voorzien van een stroombuffer. Opmerkelijk is dat de fabrikant aangeeft dat de drierailversie alleen voor C-rails geschikt is. In de Van Biervliet Budget-Line wordt de diesellocc 6285 van Infrabel met vijf seinen zowel analoog als digitaal aangekondigd alsmede de CFL 1604 met drie seinen.

S.A. Cockerill ertswagens bij B-Models.

De RhB 4/4 II in 0m bij Bemo.

RhB Fb bakwagen bij Bemo.

BEMO

0m. De RhB Ge 4/4 II locs worden na een lange voorbereidingsperiode binnenkort uitgeleverd. De Ge 4/4 II 618 loc 'Bergün' met ronde seinen en de Ge 4/4 II 613 loc 'Domat Ems' met rechthoekige seinen worden door een klokankermotor aangedreven en zijn standaard van FineScale-wielen en Kadee-koppelingen voorzien. Naast de analoge versie die ook met ledseinen en cabineverlichting is uitgerust, verschijnt de digitale versie met een sound waarbij ook het geluid bij het rijden door de bochten wordt weergegeven. Het model beschikt over servo-bediende stroomafnemers en een energiebuffer om kortstondige stroomonderbrekingen te overbruggen. De eerste uit productie-onderdelen opgebouwde Fb 8501-8523 bakwagen laat zien hoeveel meer details in deze schaal zijn aan te brengen in vergelijking met H0m in kunststof spuitgiettechniek. Aangekondigd zijn de ingekorte EW I-rijtuigen uit de series AB 1541-1546 en B 2307-2313.

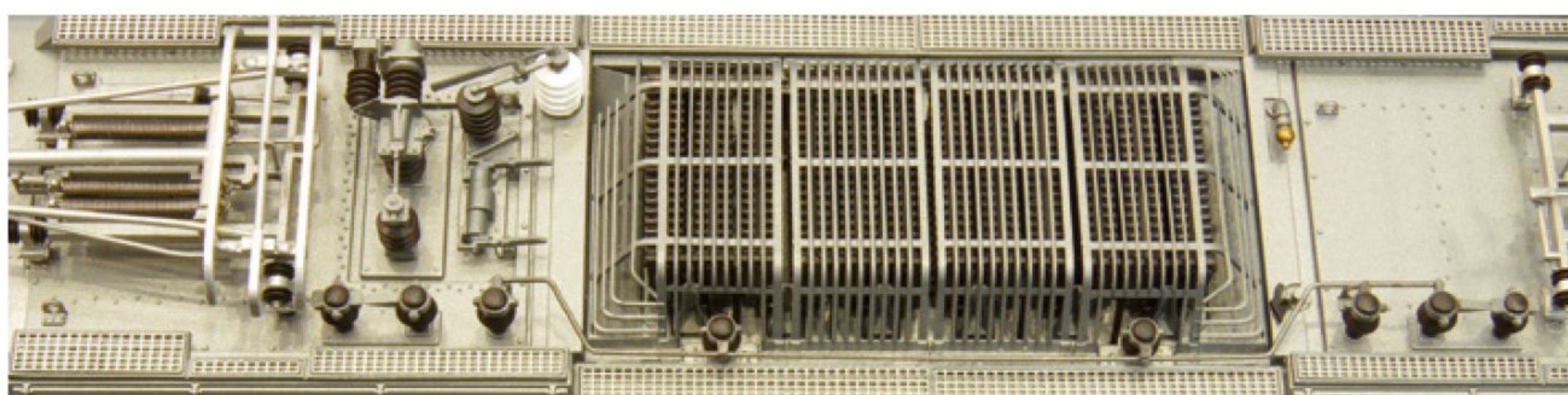
H0. In navolging van de Glacier Express en de Bernina Express verschijnt nu ook de MOB 'GoldenPass Panoramic' in verschillende uitvoeringen voor 2-rail en 3-rail normaalspoor.

H0m. Als aankondiging geldt het vierassige RhB-rijtuig met open balkons uit de serie B 2245-2247 in de uitvoering zoals ze nu in de nostalgie stoomritten zijn te zien. Bij voldoende belangstelling zal het model in productie worden genomen. Als traditioneel kleinserie-jaarmodel verschijnt de RhB G 2/2 + 2/3 23 Malletloc in de 'Maloja'-uitvoering zoals ze de laatste jaren bij de waterkrachtcentrale Oberhasli dienst heeft gedaan. Voor het eerst zijn de locs met DCC sound leverbaar. Bijpassend is een zestal goederenwagens in de uitmonstering van 1911. Eveneens in de Metal Collection komt het model van de RhB Ge 2/2 161 'Esel'

met een traditionele stroomafnemer zoals die vroeger op de Berninabahn dienst deed en in 2018 aanwezig was bij het 50-jarig jubileum van de museumlijn Blonay-Chamby. Daarnaast verschijnen er een aantal kleur- en uitvoeringsvarianten en worden een aantal oude modellen, waaronder de Ge 4/4 I 610 'Viamala' in groene kleurstelling in een verbeterde uitvoering en met DCC sound uitgebracht. Ter gelegenheid van de na zestig jaar bereikte mijlpaal van zes miljoen gereden kilometers verschijnt de Ge 6/6 II 702 in een jubileum outfit. De eerste modellen van de Alvra-Gliedertzug-rijtuigen geven een goede indruk van de uiteindelijke uitvoering. Het Bi-rijtuig met een lage instap voor rolstoelgebruikers

beschikt over een panoramagedeelte met dakvensters en grote zijvensters om optimaal van de omgeving te kunnen genieten. Vanwege de opening in 2018 van het 'Bärenland'-park in Arosa heeft de RhB drie rijtuigen naar dit thema aangepast; Bemo brengt de rijtuigen in model. Van het enige tijd geleden aangekondigde FO/MGB-bagagemotorrijtuig BDeh 2/4 waren nog geen handmonsters te zien.

H0e. Als kleinseriemodel verschijnt de Saksische vierassige IV K Meyer stoomloc in drie verschillende uitvoeringen zoals ze op het Prignitzer smalspoornet en op het eiland Rügen dienst hebben gedaan.

RhB 4/4 II dakdetails, Bemo.

Handmonster AGz Bi met lage instap, Bemo.

BRAWA

H0. Op de beurs waren veel aankondigingen van nieuwe modellen, maar men kon helaas maar een beperkt aantal nieuwtjes tonen. Zo waren van de Silberlingen alleen grootbedrijf foto's te zien. Van deze stoptreinklassiekers komen meerdere varianten. Om een trein te kunnen samenstellen brengt men het 2e klas rijtuig uit met verschillende rijtuignummers. Deze zijn al bekend. Het assortiment wordt gecompleteerd met twee typen stuurrijtuigen, de BPw4nf-59 en BDnf 738. De rijtuigen komen niet alleen in de bekende metaalkleur, maar ook in blauwgrijs en rood. In de rode uitvoering komt ook een modernere uitvoering van het stuurrijtuig met de zogenaamde Wittenbergerkop, de Bnrdfz 483.1 van de DB. Omdat dit rijtuigtype ook bij andere maatschappijen dienst heeft gedaan, verschijnen ze ook in de kleuren van de DR, MAV en GYSEV (de Oostenrijkse Raarbergbahn). Of ze ook als Plan W-rijtuigen zullen komen valt nog niet te zeggen. De eloc E 44 is er in de kleuren van de DRB en als BR 141 van de DB. Brawa stelt in het vooruitzicht

Brawa's eloc E 44 in de DRG-versie.

eloc E 11 van de DR in vier uitvoeringen: de genoemde groene E 11, als E 42, eveneens groen, en als BR 211 en BR 242 van de DR in het rood. Zowel voor gelijkstroom als wisselstroom (digitaal) is nieuw de rangeerloc V 60. De loc is eind dit jaar ook verkrijgbaar in de blauw/elfenbein-uitvoering als BR 261 van de DB en in het rood als BR 362. Eveneens eind dit jaar verschijnen de tweeassige goederenwagens BTmms 58 met vijf vloeistofcontainers. Een klassieker onder de goederenwagens is de gesloten wagon

Glmms; ook de levering van deze wagon is gepland voor het vierde kwartaal. Nieuw zijn de tweeassige koelwagens type Tnfhs 38, uit te brengen in meerdere kleurvarianten.

N. In schaal 1:160 komt het Twindexx Vario dubbeldekstreinstel met kop- en tussenrijtuig. Als kleurvarianten staan tweeassige ketelwagens en vierassige ZZ-ketelwagens op de rol. Aangekondigd zijn fraaie vierassige balkonrijtuigen BC4- en C4-rijtuigen met bijpassend bagagerijtuig van de SBB.

In de vitrine enkele nieuwtjes in N van Brawa.

Rangeerloc V 60 is nieuw bij Brawa.

BREKINA

De Duitse autobouwer komt met een breed gamma aan nieuwe modellen. Voor de liefhebber is het prettig dat ze meestal vrij snel in de winkels liggen. Van de Neuheiten noemen we enkele highlights. De BMW 326 wordt eerdaags in drie uitvoeringen uitgeleverd. Witte sieringen op de banden, chromen bumpers en anders gekleurde flanken markeren deze klassieker. De Goggomobil komt in

Trio van tweekleurige BMW 326's bij Brekina.

zicht. De productie heeft wat vertraging opgelopen door, jawel, de buitenspiegel op het linker spatbord. Brekina is eindelijk tevreden met de afmetingen van de spiegel. De zogeheten sportieve rijders zullen uitkijken naar de Ford Capri III. Compleet met spoiler en verkrijgbaar in drie kleuren. Brekina zet de Ford-lijn met de splinternieuwe Ford Granada door. De ruime stationwagen is binnenkort in drie kleuren beschikbaar. Nederlands nieuws betreft de Volkswagen T1b-bestelbus met Blom Vruchtensappen, Sap

De Goggomobil Coupé van Brekina.

in diverse edele smaken. De Alfa Romeo Spider komt als Rijkspolitie nummer 34.

Een mooie aanvulling op uw politievloot.

VW T1b rijdt voor Blom Vruchtensappen, Brekina.

Alfa Romeo Spider als Rijkspolitie 34 bij Brekina.

Het bruggenhuis uit Weimar bij Busch.

Bouwvallige panden, Busch. Het Mariabeeld op de gevel van het buurpand is eveneens een nouveauté.

BUSCH

H0. RhB-spoorders zullen uitkijken naar het stationsgebouw en baanwachtershuis van Trin. Beide lasercut bouwkits zijn, evenals de hierna vermelde Neuheiten, deels uit hout samengesteld. Het programma Buschheide wordt uitgebreid met een kloeki wachtoren uit de Romeinse tijd, het 17e eeuwse bruggenhuis 'Das Gewölbe' met scheefgezakte erkers uit de Hanzestad Wismar, twee woonhuizen in vakwerk, een dorpswinkel met werkplaats, een in Jugendstil opgetrokken DB-centrale uit Allgäu en waterzuiveringsinstallatie bestaande uit

een pomphuis en een rond bassin met loopbrug. Vergane glorie zijn het in verval geraakte stadspand, de vrijstaande woning en de grote schuur. Door het deels verdwenen pannendak komen de spanten en het afgetakelde binnenwerk in beeld. Een idee voor een restauratieproject in model? Een set met twee brede trappen maken de bouw van een voetgangerstunnel gemakkelijker. De benodigde inbouwdiepte bedraagt 4 cm, de tunnelaanzet is voorbereid voor ledverlichting. Het dierenasiel bestaat uit twee kennels en een klein dienstgebouw. De honden van Merten (zie aldaar) zullen

zich er snel thuis voelen. Van de accessoires noemen we plakaten uit de DDR-tijd, wielklemmen, een tafeltennistafel met twee spelers, betonnen waterdoorlaten, een in metselwerk opgetrokken waterreservoir, magazijnstellingen, een weerstation en DB baantelefoons. De driedelige set rond het plaatsen van palen voor stroomkabels bevat een grondboor, kruiwagen, aanhangwagen met kabelrol, afzethakken, palen, isolatoren, enz. Typisch Amerikaans zijn het L-vormige motel, het politiebureau en de brandweerkazerne met twee poorten, de mailboxen en brandkranen.

RhB-station Trin, Busch.

Trappen naar een voetgangerstunnel bij Busch.

TT. Een Formneuheit is de Framo V901, de aftrap is de gesloten bestelbus en met ramen rondom, elk in drie kleurstel-

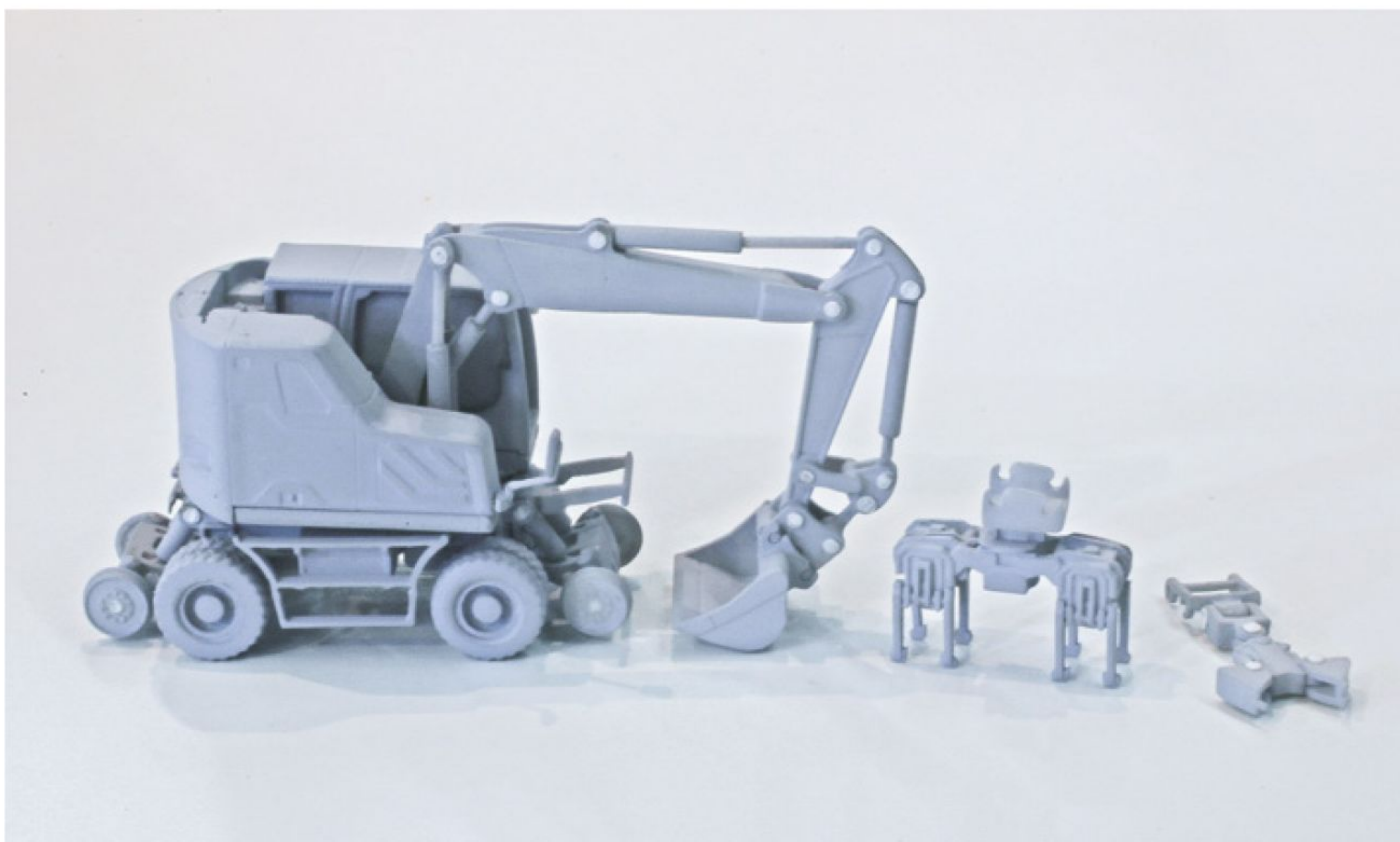
lingen. Tractor Fortschritt ZR 300 wordt met een sneeuwrees uitgerust. Modern zijn de in 2012 gepresenteerde Ford

Transit en MB Sprinter 2018.

DIECAST MASTERS

H0. Van de Cat M323F railway was een handmonster in 3D-print beschikbaar. De machine kan worden ingezet bij spooronderhoud en kan worden voorzien van een laadschop, beitels voor ballastverdichting en klemmen om spoorsecties te tillen. De Cat 972M wheel loader wordt met een grote vork voor inzet bij houtkap uitgerust. Van de Cat681 was een prototype als kipper en botenmixer beschikbaar, de metalen einduitvoering zal meer gedetailleerd zijn.

Handmonster CatM323F railway bij Diecast Masters.

DIETZ

G. Voor wie geen geluiddecoder wil of kan inbouwen heeft Dietz een alternatief in de vorm van een kleine luidspreker. Met een adapter kan deze overal in of onder de baan worden aangebracht. De speaker is voorzien van alle noodzakelijke elektronica en kan worden aangesloten op een SUSI-aansluiting van bekende centrales. De Ø 35 mm grote luidspreker kan wel in een spoor 0 of groter model worden ingebouwd. Voor voertuigen spoor G (LGB schaal, spoor II) zijn er wielstellen met stroomafname verkrijgbaar, zodat niet zo fraaie slepers kunnen vervallen. De belangstelling voor de inmiddels uitverkochte dieselloc Gmf 4/4-II was dermate groot dat deze opnieuw is uitgebracht. De loc heeft meteen een nieuwe decoder met aanvullende functies gekregen. Door de productie van de Gmf 4/4-II is de verschijningsdatum van de vorig jaar aangekondigde dieselloc Gmf van Schalke weer een jaar opgeschoven en staat nu gepland voor 2020.

Loc Gmf 4/4-II is door Dietz opnieuw uitgebracht.

Dietz brengt deze kogelgelagerde wielstellen met stroomafname.

Luidspreker met adapters van Dietz.

DGT lok 2 bij ESU.

ESU

H0. Na het echech van enige jaren geleden presenteert ESU een compleet nieuw ontwikkelde V 60 rangeerloc. De loc is met alle mogelijke techniek uitgerust en geschikt voor twee- en drierail. Klokankermotor met vliegwiel, een rookgenerator, op afstand bedienbare elektromagnetische koppelingen, Loksound 5 met twee luidsprekers en een power pack om kortstondige stroomonder-

brekingen te overbruggen. De V 60 is de eerste ESU-loc met Loksound 5 en kan 31 verschillende functies aansturen. Naast de bordeauxrode versies voor de tijdperken III en IV verschijnen de oceaanblauwe/beige, de verkeersrode en de gele DGT-versie. In samenwerking met Scalettrains USA komt er een zeer gedetailleerde SD-40-2 dieselloc met Loksound 5 in de uitvoering als Santa Fe 5128, Union Pacific 3773, BNSF 7165

en NS 3214 waarbij de detailverschillen zijn doorgevoerd. Geschikt voor twee- en drierail. Van de Class 66 en Class 77 kunnen we Hectorrail T66 713 en de Lineas 513-10 (deze rijdt ook in Nederland) tegemoet zien. De Class 66 Rotterdam Rail Feeding komt met nummer 561-05. Loksound 5 is de nieuwste generatie digitale geluidsdecoders. De versie voor H0 en 0 is slechts 30 x 15,5 mm groot en komt in vijf uitvoeringen.

Union Pacific 3773 dieselloc, ESU.

Voor H0-smalspoor, TT, N en kleine H0-modellen is de Loksound 5 Micro ontwikkeld. Op een oppervlak van 21 x 10 mm zijn alle componenten inclusief een Next 18-interface ondergebracht.

Nadere gegevens en mogelijkheden volgen binnenkort op de ESU-website. In het H0 Pullman-programma worden de tweeassige ketelwagens type Deutz als ESSO en Brit-US-Zone uitgebracht.

G. In het Pullman RhB-programma komen een viertal nummervarianten van de BEX-panoramarijtuigen.

De oceaanblauw/beige DB 260, ESU.

NS Gbs en Frico koelwagen, beide met remmersbordes, bij Exact-Train.

Prototype 24m³ ketelwagen bij Exact-Train.

EXACT-TRAIN

H0. De nieuw ontwikkelde tweeassige ketelwagen type Uerdingen 24m³ heeft een metalen chassis, verende buffers geteste loopplanken, railing uit verenstaal en kkk. De goed gedetailleerde, 10,2 cm lange wagon komt in diverse uitvoeringen van NS, DRG en DB, met en zonder remmershuis, tijdperk II-IV. Van de DR Gbs en Hbs waren de kappen van de eerste productie beschikbaar. Er komt ook een Kuchenwagen, zo'n schaftwagen was in veel werktreinen opgenomen. De NS Gbs heeft een remmersbordes en vier alu-kleurige luiken, tijdperk III. Ook de Frico-koelwagen heeft een remmersbordes, in te zetten in tp, III/IV. Metalen bodemplaat, verende buffers en geëteste, opengewerkte rangeertrede. DB BASF-koelwagen wordt exclusief voor De Wilde13 uitgebracht, de Sersa voor Hünebein. Het assortiment kolenwagens wordt uitgebreid met de typen Ottm 52, FC 166, Villach, Lenz, Klagenfurt en Duisburg met houten en metalen klapdeuren in de uitvoering van diverse spoorwegmaatschappijen. De drieassige gelede NS-autotransportwagens Lacs komen in de uitvoering van Van Doorne's Automobielfabriek, Broekman Motorships Rotterdam en Hollandsche Stoomboot Mij Amsterdam. De productie van de koninklijke rijtuigen is vertraagd maar staat nog steeds in de planning.

Zwitserse Sersa en NS BASF koelwagens, speciale producties Exact-Train.

Kappen van de DR Gbs en Hbs van Exact-Train.

PROFITEER!

NEEM NU EEN ABONNEMENT

GA SNEL NAAR [RAILHOBBY.NL/ABONNEMENTEN](https://www.railhobby.nl/abonnementen)
EN KIES HET ABONNEMENT DAT BIJ U PAST!
OF BEL NAAR 033-4892910

12x RAILHOBBY

Al vanaf
€ 33,90

**41%
KORTING!**

Een abonnement op Railhobby heeft vele voordelen*:

- ☐ **10x** alles over spoorwegen en modelspoor thuisbezorgd
- ☐ **2x** een special thuisbezorgd
- ☐ Railhobby in huis **voordat** het blad in de winkel ligt
- ☐ Nooit een nummer missen
- ☐ Overal **online toegang** tot het online archief vanaf 1990.

Geef uw hobbyvriend op en ontvang allebei een kortingsbon voor hobbyou.nl t.w.v. € 5,-!

Railhobby kost in de winkel € 7,50 (specials kosten € 9,99).

*Abonnees met een print+online abonnement incl. specials krijgen bovenstaande voordelen.

JA, ik word abonnee van Railhobby!*

Naam: _____ Voorletter(s): _____
Adres: _____ Postcode: _____
Plaats: _____ Land: _____
Telefoon: _____ E-mail: _____
Geb. datum: _____

Print+online jaarabonnement	☐ inclusief specials € 82,-	☐ exclusief specials € 68,-
Print jaarabonnement	☐ inclusief specials € 73,-	☐ exclusief specials € 58,-
Online jaarabonnement	☐ inclusief specials € 33,90	

Bij een print+online jaarabonnement kies ik het welkomstgeschenk: ☐ Lightrainspecial t.w.v. € 11,94
☐ A4 Snijmat t.w.v. € 10,95

Ik geef mijn hobbyvriend op voor een print + online jaarabonnement inclusief specials voor € 82,- en wij ontvangen allebei € 5,- korting bij besteding op hobbyou.nl. Abonneenummer huidige abonnee: _____

Ik betaal als volgt (aankruisen wat van toepassing is):

- ☐ Scala Publishing BV mag het abonnementsgeld automatisch van mijn rekening afschrijven.
- ☐ Ik wacht op de e-factuur en betaal € 2,50 toeslag.
- ☐ Hierbij ga ik akkoord met de algemene abonnements- en incassovooraarden (www.uitgeverijscala.nl/abonnementsvoorwaarden).

IBAN: _____ BIC: _____ Handtekening: _____

Stuur deze bon (of een kopie) in een gefrankeerde envelop naar Scala Publishing BV, Postbus 38, 3800 AA Amersfoort.

*Bovenstaande prijzen zijn geldig in Nederland. Prijswijzigingen voorbehouden. Kijk voor prijzen in het buitenland op railhobby.nl/abonnementen.
Korting t.o.v. winkelprijs. Het abonnement kan elk gewenst moment ingaan en loopt tot wederopzegging.

Wijnhuis met druivenpers bij Faller.

FALLER

H0. De vorig jaar uitgebrachte containerkraan kan worden gemotoriseerd. De set bevat vier motoren en alle benodigdheden voor het beweegbaar maken van de loopkat en het hijswerk; bediening

via de eigen computer, tablet of smart-phone. Het achteraf motoriseren van een gebouwde kraan is niet mogelijk. Gestapelde bureaucontainers zijn in drie uitvoering leverbaar. De hoogspanningsmasten 110 kV meten 31 cm en kunnen

met zes kabels worden bespannen. Het 93 cm lange perron past bij station Friedrichstadt - tijdperk II - is voorzien van een op elegante staanders rustende kap en diverse accessoires zoals een kiosk, dienstruimte, neergaande trap en zit-

Moderne sporthal met grote tribune bij Faller.

Wasinstallatie voor H0-materieel bij Faller.

banken. Rangeersporen met een heuvelinrichting (alleen tweerail) kunnen van 21 cm lange imitatie railremmen worden voorzien. De in roestige bruintinten uitgevoerde wasinstallatie voor spoor- en trammaterieel is met een lengte van 34 cm ook voor kleinere banen geschikt. Het RhB-aanbod wordt uitgebreid met station Stugl-Stuls aan de Albula-lijn. Met de lasercut bouwkit worden een baanwachterswoning, retirade, badhuis en stal meegeleverd. Het bogenviaduct is geschikt voor dubbelspoor en verkrijgbaar voor recht spoor (lengte 47 cm, pijlerhoogte 26 cm) en gebogen spoor (R1 en R2, lengte 57 cm, geschikt voor onder andere Märklin C-rail). De stalen brug met bovenliggend vakwerk meet over de beide landhoofden 49 cm. Landelijk Faller wordt uitgebreid met een halfopen loods, lange doorrijstal, twee silo's en een rond bassin. Wijnliefhebbers kunnen in de L-vormige Weinkellerei het glas heffen. Met de gepatineerde lasercut-kit worden twee houten wijnvaten geleverd; deze zijn ook los verkrijgbaar. Een overdekte druivenpers en een set met zes druivenplukkers maakt het wijntafereel compleet. De sporters - een set met zes turners is apart leverbaar - in de 35 x 23 cm metende sporthal kunnen vanaf de grote tribune worden gadeslagen en door de grote ramen. De hal kan voor basketbal, zaalhandbal of turnen worden

Railremmen voor heuvelsporen, Faller.

ingericht. Een geel en roodbruin woonhuis zijn in Zweedse stijl opgetrokken. Kermisklanten rijden in tweepersoons wagentjes op twee niveaus door het spookkasteel Daemonium. N. Het twee etages tellende station Rothenstein heeft een brede perronkap. De grote, ommuurde boerderij bestaat uit meerdere gebouwen en kan naar wens in een andere setting worden geplaatst.

Door de geopende halve deuren kunnen de paarden in de L-vormige manege naar buiten kijken. De historische stadspoort komt ook in 1:160. De vrije doorgang van de 19 cm lange in klassieke stijl gebouwde weg- of spoorbrug is 51 mm. De moderne betonnen boogbrug is geschikt voort dubbelspoor en meet 66 cm. De vrije hoogte onder de boog is 102 mm.

FERRO-SUISSE

Om. De Zwitserse kleinseriefabrikant produceert voor de bovenmodale modelspoorliefhebber juweeltjes op smalspoorgebied. Dit jaar verschijnen de

tandradlocs HGe 4/4 11 en 15 van de Visp-Zermatt Bahn alsmede platformloc HGe 4/4 31 van de Furka Oberalp. Alle modellen zijn digitaal met geluid en hebben elektrisch bedienbare stroomafne-

mers. Elk draaistel beschikt over twee (!) Maxon-motoren die ook zorgen voor de natuurgetrouw uitgevoerde aandrijving op de Abt-tandradsecties.

Furka Oberalp HGe 4/4 platformloc 31, Ferro-Suisse.

Visp-Zermatt HGe 4/4 eloc 11 bij Ferro-Suisse.

Stoomkraan met drie hulpwagens, Fleischmann.

Diesellocc BR 118 staat bij Fleischmann op de rol.

FLEISCHMANN

N. Dit jaar brengt Fleischmann alleen nog modellen in schaal N; het H0-tijdperk is in 2019 definitief afgesloten. Dat weerhoudt Fleischmann er niet van om nieuwe modellen op de markt te zetten. Aangekondigd is de compleet nieuw ontwikkelde Br 44/044. De loc zal verschijnen in kolen- en oliegestookte versie. De stoomlocs worden voorzien van sound. Nieuw ontwikkeld is ook de Baureihe 118. Het model zal worden uitgebracht als BR 118 (tp. IV) en BR 228 (tp. V) en voorzien van sound en schakelbare cabineverlichting. De herproductie van de beweeglijk uitgevoerde DB-stoomkraan wordt geleverd met een drietal hulpwagens voor het ondersteunen van de giek tijdens het transport en het vervoer van de contragewichten. Alle voertuigen krijgen andere wagennummers, tijdperk III-IV. Nederlands nieuws betreft driedelige set blauwe telescoopwagens Shimmns, de antracietkleurige graanwagens van Grawaco en een set met drie met staalplaten Samms zwaartransportwagens.

NS Shimmns telescoopwagens, Fleischmann.

CAD-tekening BR 044, Fleischmann.

Tadgs graanwagen van Grawaco, Fleischmann.

AAE Sgns containerdraagwagen met wisselbakken van De Waard, Fleischmann.

FRIHO

H0m. Friho heeft de MOB X467-sneeuwschuiver aangekondigd, een foto van het model is nog niet beschikbaar.

MOB X467 dienstvoertuig met sneeuwschuiver bij Friho.

Handmonster PLM 262 BD1 gelede diesellocc bij Fulgurex.

FULGUREX

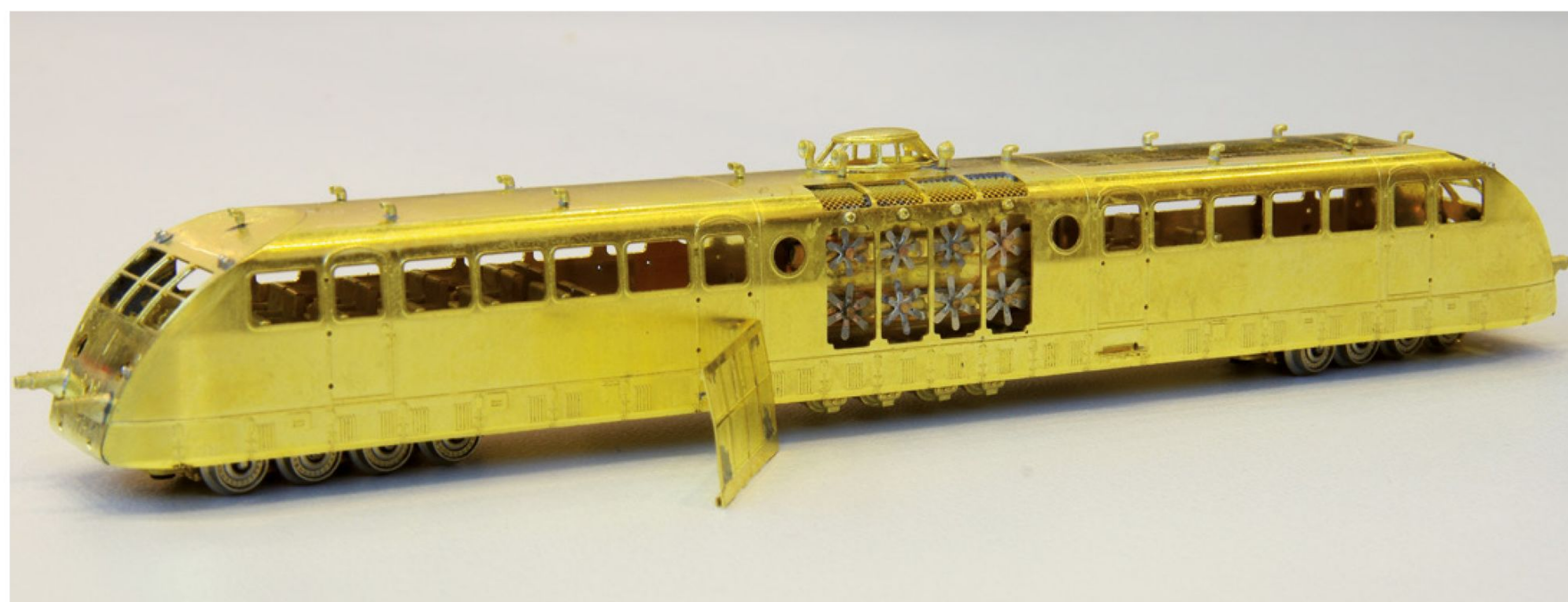
H0. De A3T-stoomloc met losse tender van de Jura-Simplon maatschappij en de daaraan gelijke SBB/CFF B 3/4 1601-1747 komen als kleinserie messingmodel in DCC-(ESU-)uitvoering. Omdat de SBB na de oorlog vijf exemplaren aan de NS heeft verkocht (NS 3001-3005) komt de loc ook als NS 3004. De totale oplage van deze loc bedraagt slechts 170 stuks. Het eerste productiemonster van de gelede diesellocc 262 BD1 van de PLM en de SNCF oogt fraai. De foto toont de versie met drie cabinevensters en grote schortplaten.

H0m. Het eerste productiemonster van het ASD ABFe 4/4-motorrijtuig kon in een ongelakte versie worden getoond.

N. Het achtassige (!) presidentiële SNCF XB Bugatti-treinstel komt ook in schaal 1:160 waarbij de details - zeker gezien de schaal - opmerkelijk zijn.

Motorrijtuig ASD ABFe 4/4, Fulgurex.

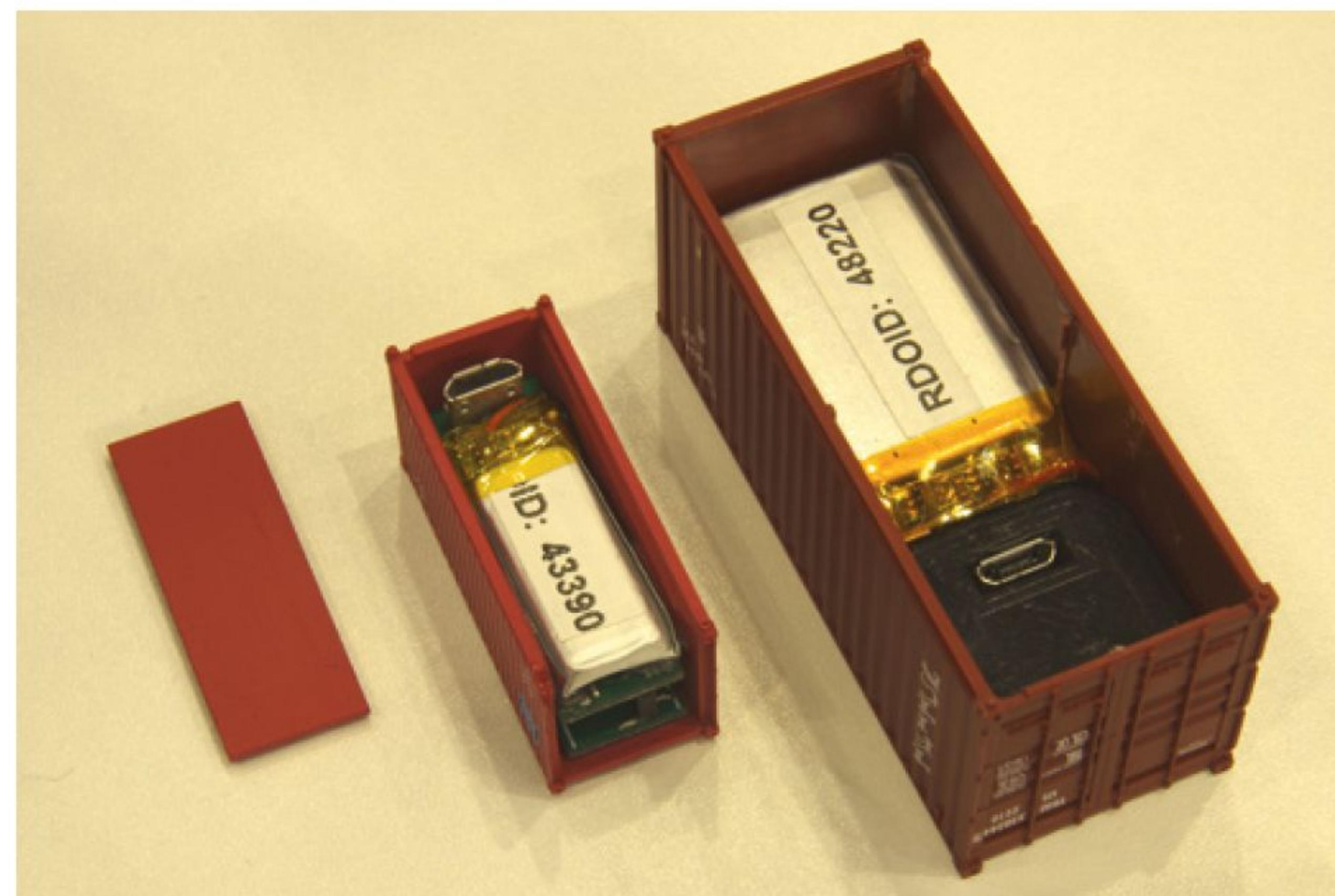
SNCF XB Bugatti Pr sidentiel bij Fulgurex.

GAMESONTRACK

H0/N. De nieuwe, uiterst compacte zendmodule past in een N-spoorcontainer, zo kan de positie van de container op de draagwagen worden bepaald. De afmetingen van de transmitter zijn tot 5 x 5 x 2 mm gereduceerd terwijl het bereik is vergroot. De GT controle-unit is aanzienlijk verkleind en is nu als usb-stick uitgevoerd; de Loconet-aansluiting is vervallen. Het verschil in grootte is opmerkelijk.

H0- en N-containers met ingebouwde elektronica, GamesOnTrack.

GLASKASTEN

H0/H0e/N. Edwin van Opstal is de drijvende kracht achter deze firma die op maat kwalitatief hoogstaande vitrinekasten levert. De basis wordt gevormd door een fraai aluminium profiel waarin als optie aan de voorzijde ledverlichting is ingebouwd. De (gehard) glazen voorzijde is opgehangen in robuuste scharnieren. Het ophangstelsel is doordacht en eenvoudig waterpas op te hangen.

In de vitrine van Glaskasten kunnen treinen of trams op zeven niveau's stofvrij worden geplaatst.

De DR 65.10 zal door Gützold in model worden uitgebracht.

GÜTZOLD

H0. Gützold brengt in een sterk verbeterde uitvoering de DR 65.10-tenderloc. Het model heeft een klokankermotor, warm-witte ledseinen en een kortkoppelings-systeem. Naast de diverse uitvoeringen waaronder die met Henning Sound komt het model in een beperkte oplage met schakelbare drijfwerk- en machinistenhuisverlichting, het flakkeren van de open vuur-

kist bij kolenscheppen en locpersoneel. De zesassige eloc serie 252/156 wordt dit jaar

in een technisch verbeterde versie in verschillende uitvoeringen uitgebracht.

UITGAVE VAN RAILHOBBY GEMIST?

Bestel via www.hobbyou.nl

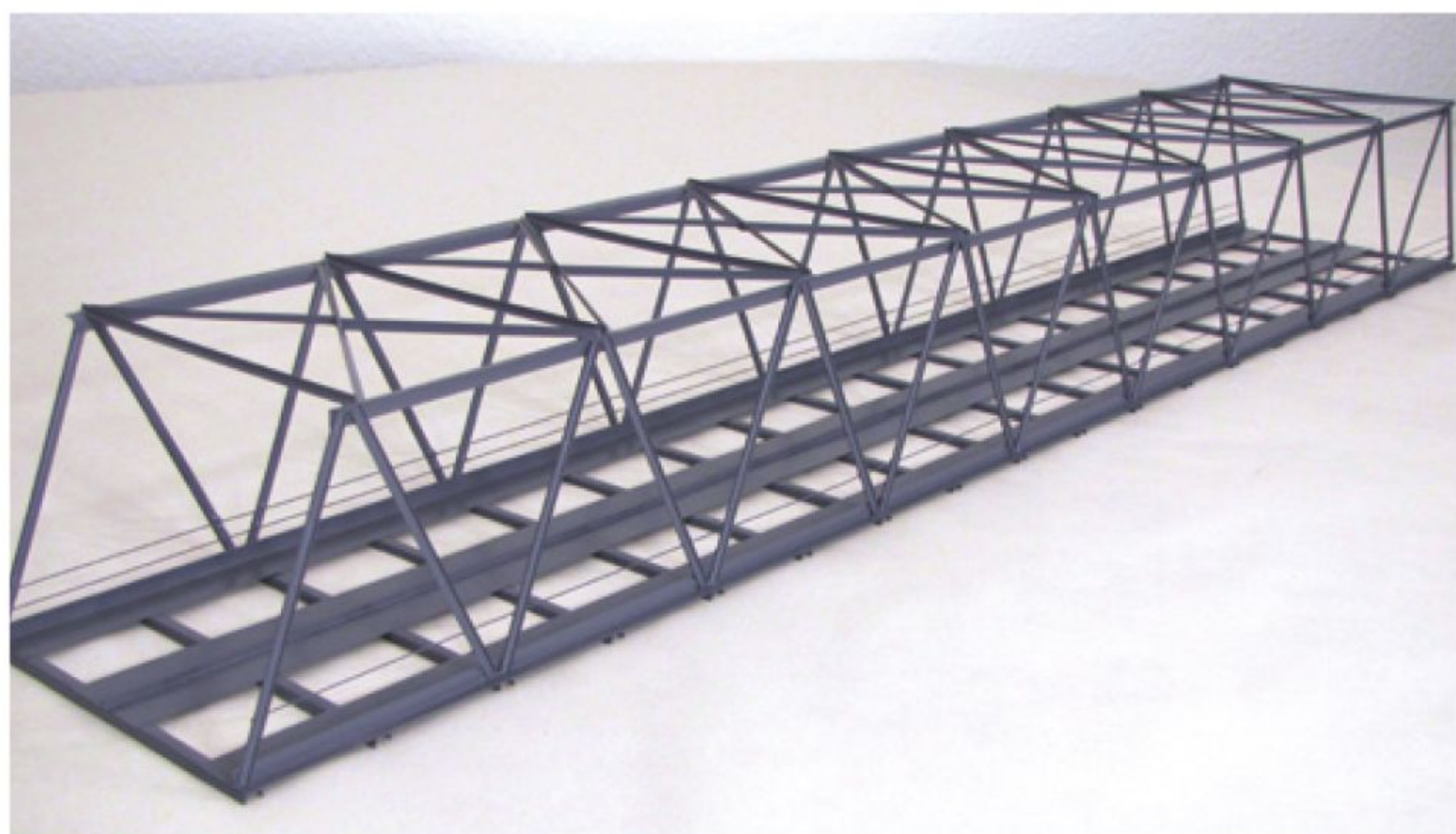

HACK BRÜCKEN

H0. Felix Hack breidt elk jaar het omvangrijke bruggenprogramma in tinplate-constructie uit. De dubbelspoorvakwerkbrug

met 64 mm spoorafstand komt in lengtes van 81 en 108 cm. Voor de R1- en R2-boogstralen komen aanbruggen in 45° en 60°.

TT. Vakwerk- en boogbruggen, zowel voor enkel- als dubbelspoor. De spoorafstand bedraagt 38 mm.

Dubbelsporige 81 cm vakwerkbrug bij Hack Brücken.

R2 60°-boogbrug bij Hack Brücken.

Gevarieerde mediterrane bomenset bij Heki.

HEKI

H0. De groenvoorziening wordt op peil gehouden door een set met twintig verschillende bomen, een drietal fruit- en appelbomen, een 18 cm hoge kastanje

en violette lavendelstruiken. Een mediterraan tintje hebben de vijf 8 tot 10 cm hoge olijfbomen, met set van elf bomen kan een mediterraan diorama worden gestoffeerd.

N. De gemengde bomenset in 1:160 telt 22 stuks met een hoogte van 5 tot 12 cm. Daar modelbomen vaak te laag zijn, zouden N-spoorders ook naar H0-varianten kunnen uitwijken.

MODELBOUW CENTRUM HILVERSUM

Hoge Larenseweg 3, 1221 AJ Hilversum
Bel 035-6832877

info@modelbouwcentrumhilversum.com

HO: Brekina Opel Blitz
"Snelle Visser" € 19,95

N-spoor TMS-Realix VAM wagens - oplage per nummer: 50 stuks
VAM Recycling € 49,95
Regam Gas uit Afval € 39,95

Meer informatie: www.mchminiaturnieuws.nl en www.9mm.news

openingstijden:
dinsdag t/m vrijdag 9:30 - 17:30 uur
zaterdag 9:30 - 16:30 uur
donderdag koopavond 19:00 - 21:00 uur
zondag & maandag gesloten

MCH is gespecialiseerd in alle gangbare 2-rail gelijkstroom merken. Bij ons vindt U Fleischmann - Roco - Artitec - Mehano - Rivarossi - Jouef - Piko - TRIX - Brawa - Bachmann Liliput - LS Models en in 3-rail natuurlijk Märklin

Ook voor N-spoor: Fleischmann - Piko - Minitrix
- Hobbytrain - Kato - Arnold

www.modelbouwcentrumhilversum.com

Permanente grote occasionafdeling - dagelijks geopend

Permanente grote occasionafdeling - dagelijks geopend

Grotestraat zuid 136 - NL 7607 CW Almelo - tel (31) (0) 546-812981

De modeltreinspecialist voor Twente

Geopend:

Dinsdag	09.00 t/m 18.00 uur
Woensdag	09.00 t/m 18.00 uur
Donderdag	09.00 t/m 21.00 uur
vrijdag	09.00 t/m 18.00 uur
zaterdag	09.00 t/m 17.00 uur

www.sombergmodelbouw.nl
E-mail: sombergmodelbouw@xs4all.nl

Hotel Restaurant
Grischuna

7 dagen half-pension
met gasten
kaarten voor gratis
reizen tot Davos-Laret!
Vanaf CHF 665.00

(Euro tegen actuele wisselkoers)

Speciale aanbieding Wintersprookje 2019: „WINTERMÄRCHEN“

- 7 dagen in gemoedelijke twee-
persoons- of Eenpersoonskamer
met Douche/WC, föhn, Radio/Sat-
TV, gratis Wifi.

- Schlemmer-Halfpension (4 gan-
gen met saladebuffet) naar keuze
éénmaal fonduen.

- Inclusief Graubündenpas

Rhätische Bahn, Postauto en
Matterhorn/Gotthardbahn, 2 dagen
gratis reizen, dagkaart voor een rit
met de slee naar Preda/Darlux/
Bergün of naar keuze naar het
Wellnessbad "Alvaneu" en het
spoor museum.

Vanaf CHF 81.900 per persoon
(Euro tegen actuele wisselkoers)

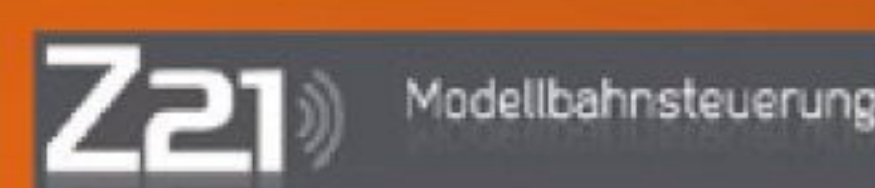
Familie R. u. A. Uffer - CH 7477 Filisur/GR
Tel.: 0041-(0)81-4041180 - Fax 4042480
E-Mail: hotel.grischuna.filisur@bluewin.ch
<http://www.grischuna-filisur.ch>

De ideale plek voor Trein- en Wintersport-vrienden.
Rustig en zonnig, direct aan het RhB-stationsgebied gele-
gen (Unesco Wereld erfgoed route /Halte Bernina en
Glacier-Express, in de buurt bij het Landwasserviadukt).

DigitaalService

Freebit.nl

Modeltreinen

- Uw aanspreekpunt voor Digitaal
- Ombouw van modeltreinen naar digitaal.
(alle schalen)
- Advies systemen
- Digitale modeltreinen
- Workshops
- Hulp thuis
- Digitale demodag

Digitaal Service Freebit.nl

Eekmolenweg 26, 7241 CM, Lochem

0572-712003, info@freebit.nl

www.digitaalservicefreebit.nl

Loc V 65 in TAG-uitvoering bij Heljan.

HELJAN

H0. Onze redacteur trof de blauwe MaK-diesellocomotief V 65 in de uitvoering van TAG, het in München gevestigde Tegern-

see-Bahn AG, aan op de stand van Lemke. De locomotief is in 1959 aan TAG geleverd en onder nummer V 65-12 in dienst gesteld. De vierasser wordt in een beperkte oplage

exclusief voor speelgoedketen Idee+Spiel geproduceerd voor tweerail digitaal en twee- en drierail digitaal sound.

HERIS

H0. Heris viert zijn 20-jarig jubileum met

een set van drie 4üpwe-50 dubbeldeksrijtuigen in staalblauw en een evene-

mentenrijtuig in beperkte oplage. Van de Chinese spoorwegen wordt een set

Chinese rijtuigen bij Heris.

EVA silowagen bij Heris.

van twee door Waggonbau Ammendorf gebouwde rijtuigen aangekondigd. Voor tijdperk IV komt een EVA-silowagen. Heris kondigt een aanzienlijke sanering

van het leveringsprogramma aan. Of en welke modellen die de laatste jaren door Heris zijn aangekondigd maar nog niet zijn uitgebracht, daar bij horen is een

kwestie van afwachten. Het plan om de Henschel DE 2500 draaistroomloc op-nieuw uit te brengen blijft volgens zeggen actueel.

HERKAT

De drukschakelaars hebben ingebouwde leds in diverse kleuren. Ook kunnen niet-verlichte schakelaars van een led worden voorzien.

Drukschakelaar met ledindicatie, Herkat.

HERPA

H0. Het 70-jarig jubileum wordt met grote reeks Formneuheden gevierd. De MB Actros Streamspace 2.3 komt als trekker met enkele en dubbele achteras. De Iveco Stralis XP in het lichtblauw met twee 20 ft containers. Fraai bedrukt is de wijnrode Volvo FH GL XL die met de gesloten trailer reclame voor eigen merk rijdt. In het wit komt deze Volvo met een

vijfassige dieplader met de nieuw ontwikkelde Wirtgen 250 l asfaltfrees. De afvalcontainer op of achter een MB Actros is een joint venture met Märklin. Van de zesassige Liebherr LTM 1300 6-2 autotelescoopkraan was een handmonster op de beurs te zien. Nieuw ontwikkeld is ook de Iveco Trakker 6x6, de truck komt als kipper en als betonmixer. Als laadgoed kunnen de transformator en de sets met

MB Actros met afzetafvalcontainer bij Herpa.

Wirtgen asfaltfrees, gelukkig zonder sound, bij Herpa.

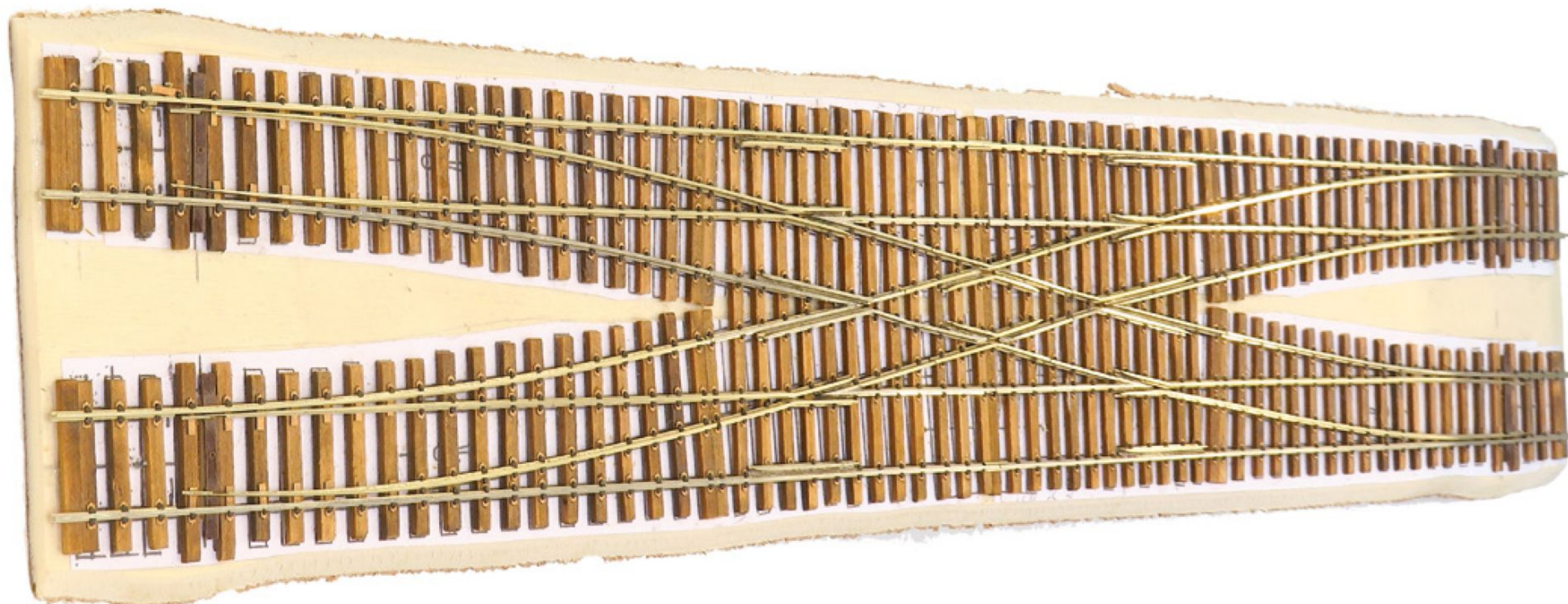

MB Actros met afzetcontainer, Herpa.

twee gele 10 ft containers, de oranje 20 ft stroomaggregaten van de firma Boels of de cementsilo's dienen. De laatste

items zullen ook bij werkzaamheden een goed figuur slaan. De Audi A6 Limousine verschijnt in vuurrood en rood metallic,

beide met tweekleurige velgen. De IFA G5 verschijnt als drie-zijdenkipper met gewijzigde cabine in het geel en blauw.

Hobby-Eckes nieuwe kruiswissel met laag profiel.

HOBBY-ECKE

H0. Onder het motto 'Weg met het hoge spoorstaafprofiel' brengt de firma jaarlijks nieuwe wissels met lage spoorstaven uit. Dit jaar is dat een fraai kruiswissel. Het wissel is gemonteerd en

als bouw pakket verkrijgbaar, met naar keuze code 83- of het nog fijnere code 70-profiel. De vier wissels hebben een hoek van slechts 9,5°. Bijzonder is het nieuwe meegebogen driewegwissel, alleen als bouw pakket leverbaar. Naast

het railprogramma zijn er modelbaanaccessoires. De modelreiziger kan op een RhB-station kaartjes bij een kaartauto-maat kopen of versnaperingen uit een drankautomaat aanschaffen. Nieuw is het RhB dwergsein.

Bouwpakket gebogen driewegwissel, Hobby-Ecke.

HOBBYTRADE

H0. Hobbytrade was niet op de beurs aanwezig. De dubbeldeksrijtuigen en de

DHG 500 Henschel diesellocomotieven verschijnen nu in het Roco-programma. Ongewis is of de DH 360 en DH 500 rangeerlocomotieven met

blinde asaanrijving nog verschijnen.

Twee versies van ÖBB eloc 1041 van Jägerndorfer.

JÄGERNDORFER

N. In 2018 was van de ÖBB 1041 een handmonster te zien, dit jaar is het

model gelijk in meerdere kleurvarianten leverbaar. De eerder uitgebrachte ÖBB-krokodil BR 1189.05 is er nu in een

verbeterde uitvoering. Alle zes de motoren zijn aangedreven.

Jägerndorfer heeft ÖBB krokodil 1189.105 opnieuw uitgebracht.

JORDAN

H0. Het hoveniersbedrijf introduceert huizen van kartonnen bouwplaten, een samenwerking met Schreiber-Bogen. Een watermolen in vakwerk en twee sets met elk twee kleurige stadshuizen vormen de aftrap. De vlakke panden zouden als achtergrondmodel kunnen dienen. N. Een dorp bestaande uit negen vakwerkhuisen en een kerkgebouw vormen met een stationsgebouw de basis voor de gestarte productverbreding.

Stadshuizen bij Jordan.

Diorama met meerdere nieuwtjes van Joswood, zoals fabrieksmuren en buisbrug.

De trafohuisjes van Joswood misstaan ook niet in een woonwijk.

Handmonster spoor 0-voetbrug van Joswood.

JOSWOOD

0. In schaal 1:43,5 is station Rennsteig met goederenloods spoedig leverbaar. Fraai is de voetgangersbrug, waarvan op de beurs een handmonster was te zien; de traptreden zullen in 'hout' worden uitgevoerd.

H0. Voor het bouwen van industriële objecten kunnen verschillende façades

worden gecombineerd. Omdat vorig jaar de laatste Duitse kolenmijn werd gesloten wordt als herinnering aan een tijdperk hamerkoptoren Erin, schacht 3, in het programma opgenomen. Het origineel van het 27 cm hoge model staat in Castrop-Rauxel, werd in de jaren '20 gebouwd en in 1993 gerestaureerd. De fraaie locloods van de mijn Minis-

ter Achenbach komt in twee grootten uit. Op industriegebied wordt het programma uitgebreid met een buisbrug. De transformatorhuisjes kunnen niet alleen op een fabrieksterrein, maar ook in de stad neergezet worden.

N. Een watertoren, locloods en goederenloods vormen het nieuws voor schaal 1:160.

Handmonster van de door Kato uit te brengen ICE 4.

KATO

N. Het grote nieuws is wel de zevendelige ICE 4 van DB. Het treinstel is met de vijfdelige set tussenrijtuigen compleet te maken. Dan heeft u wel een heel lang treinstel op uw modelbaan.

KIBRI

H0. Kibri stort zich dit jaar op militaire modellen. Met diverse voertuigen, een loods, schietruimte en een toegang met slagbomen kan een kazerne worden nabgebouwd. Overigens kan de toegang ook voor een fabriek worden gebruikt. Nieuw zijn twee houten huizen naar Zwitsers voorbeeld en eveneens een houten huis, maar dan typisch Zweeds. Nieuw is een platte goederenwagen, beladen met vier nieuwe cabines voor vrachtwagens. N. Het nieuws voor N-spoorders is met een complete, moderne boerderij met woning en stallen en een houten chalet wat sober.

Overdekte schietbaan bij Kibri.

Bouwpakket in H0 van Kibri met geluidsmuurelementen.

KLEINSPOOR

H0. De vorig jaar aangekondigde SIM-modellen zijn inmiddels van een keur aan details voorzien waaronder fijn uitgevoerd etswerk. Met deze update zijn de Switch Inspection Measurement-wagens van Eurailscout (SIM-12 Annet, geel) en Vigirail (SIM-11, oranje en zwart) ware juweeltjes geworden. De imposante Kirow kranen zijn eveneens gemodificeerd. Nieuwe klanten voor deze kraan, het Belgische Infrabel en het Franse TSO, verzochten een aanpassing op de draagarm van de contragewichten en gewichten zelf.

De oranje SIM van Vigirail en de gele van Eurailscout, Kleinspoor.

Kirowkraan van TSO, Kleinspoor.

Het gemodificeerde ballastblok van de Kirow van Infrabel, Kleinspoor.

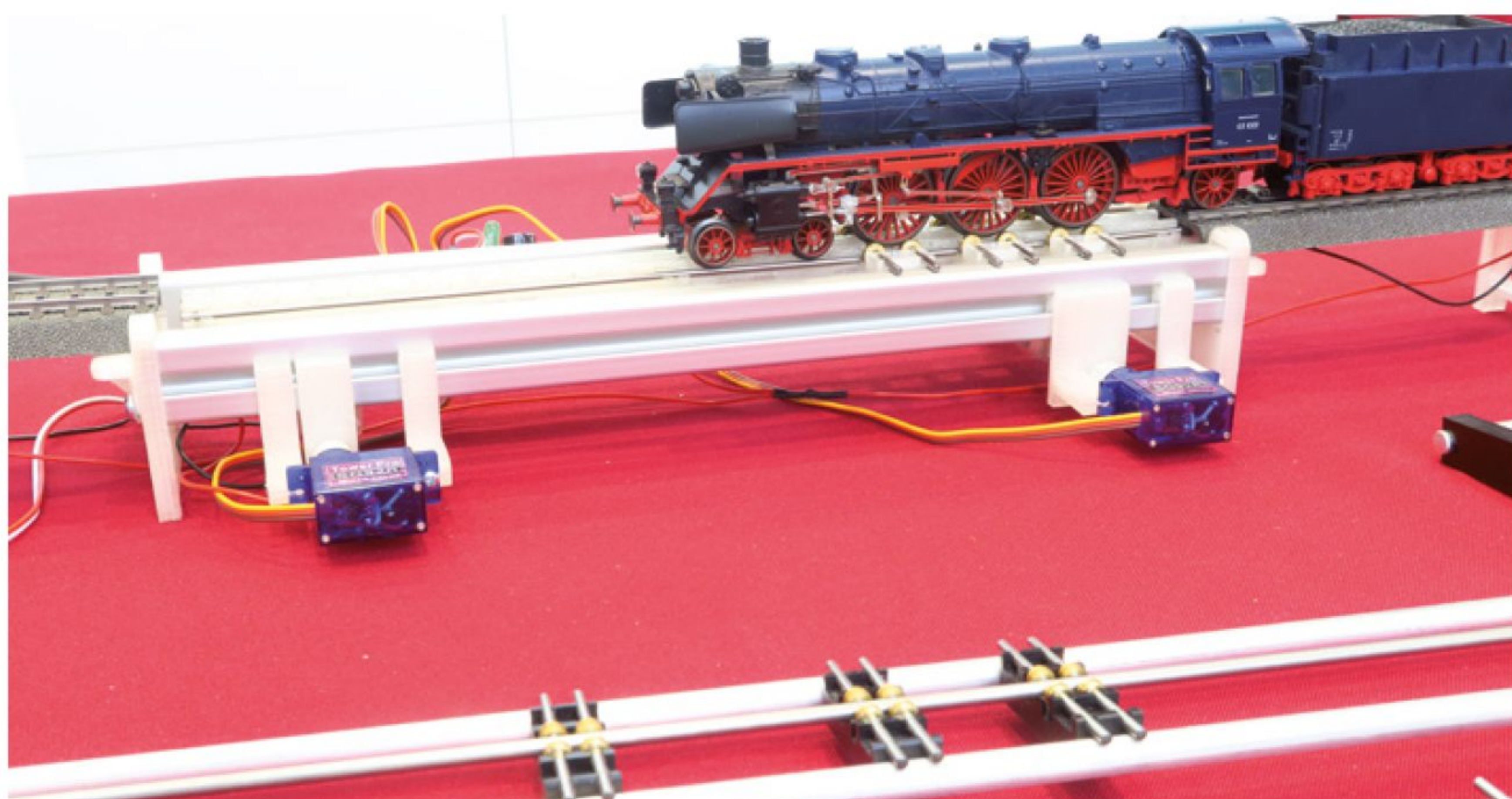

De Infrabel Kirow in ruststand, Kleinspoor.

KPF-ZELLER

H0. De fabrikant van proefstanden en reinigingsmiddelen voor modelspoor heeft een nieuwe ingenieuze rolproefstand op de markt gebracht. Deze is in alle richtingen verstelbaar.

Nieuwe rolproefstand van KPF-Zeller.

KROIS-MODELL

H0. Nieuw op de beurs was de kleine Oostenrijkse firma Krois-Modell dat het met een zelf ontwikkeld car-system over een andere boeg gooit. De auto's zijn van een kleine decoder voorzien en worden via een 24Ghz netwerk radiografisch bestuurd. De ingebouwde LiPo-accu kan via een usb-ingang worden opgeladen. De voertuigen worden door het DCC-protocol individueel aangestuurd, waarbij meerdere functies mogelijk zijn, zoals verlichting, rustig optrekken en afremmen en dergelijke. Zoals werd gedemonstreerd kunnen auto's vlak achter elkaar stoppen zonder elkaar te raken.

Bij Krois-Modell kunnen auto's vlak achter elkaar stoppen.

KRÜGER MODELLBAU

Martin Krüger werkt aan de eerder aangekondigde noviteiten. Daaronder het

omvangrijke project om de constructie van de ronde locloods van Bw Düsseldorf sterk te verbeteren. Ook komt er

een kleine draaischijf.

CSD T478.1 diesellocc, Kühn Modell.

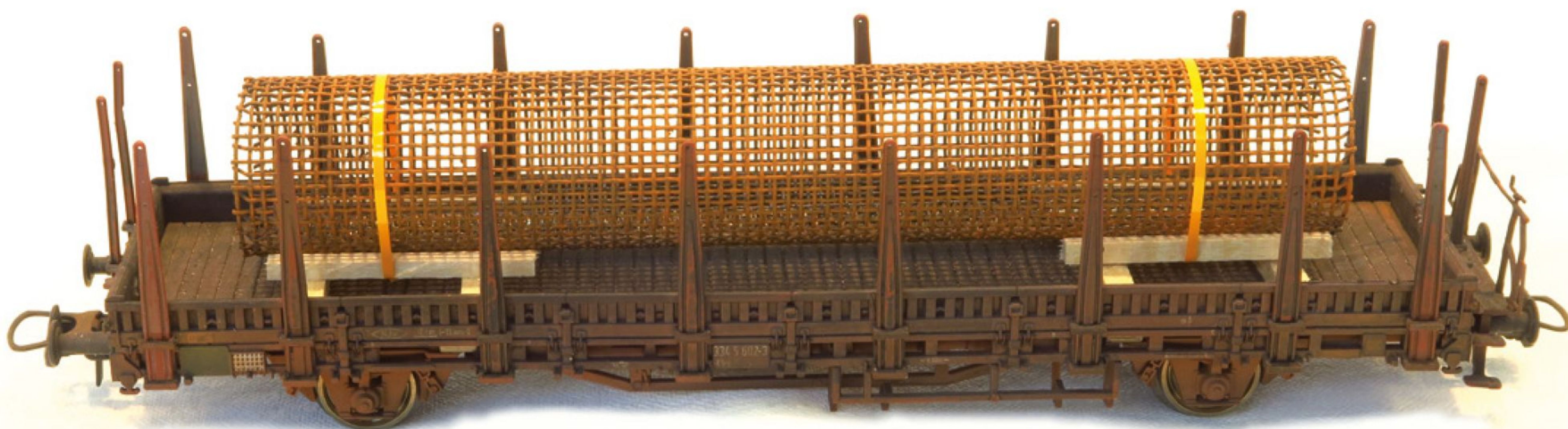
KÜHN MODELL

TT. Kühn kondigt haar eerste stoomloc-model in schaal 1:120 aan. De vijfassige BR 94.5 (voormalige Pruisische tenderloc T16.1) verschijnt in vier versies waaronder de op steile trajecten dienst doende uitvoering met tegendrukremstelsysteem Riggerbach. Het model bestaat uit 230 onderdelen waarbij de watertenders, het onderstel en de ketel uit zinkspuitgiet-

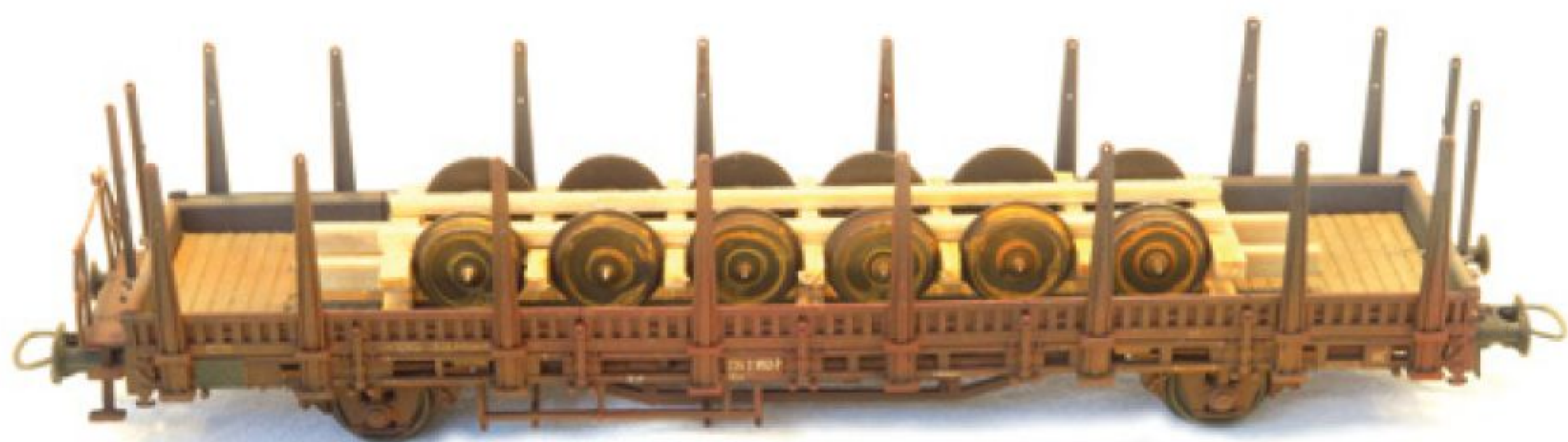
werk is opgebouwd. Formneuheden zijn diesellocc CSD T478.1 en het tweeassige motorrijtuig met bijwagen serie 810 van de CD. Van de BR 111 verschijnen kleurvarianten zowel met éénbeen- als conventionele stroomafnemer. Ook van de Stadler Regioshuttle verschijnen verschillende varianten waaronder de VT 308 van de Elster-Saale-Bahn. Van de vierassige ketelwagens bouwserie Uerdingen

verschijnen vier nieuwe varianten die in sets van twee stuks met verschillende nummers worden aangeboden. Het railprogramma wordt met een 20° Engels wissel uitgebreid.

N. Volledig nieuw ontwikkeld zijn de Uaoos 9331 en Taoos 894-kaliwagens waarbij het laatste type een zwenkdak heeft. De wagens worden in sets van drie stuks geleverd.

Rongenwagen met betonijzer, Ladegüter Bauer.

Transport van oude Ladegüter-wielstellen naar de werkplaats.

Staalplaten op een vierassige platte wagon, Ladegüter Bauer.

LADEGÜTER BAUER

H0. Voor het beladen van goederenwa-

gens heeft Ladegüter Bauer weer een aantal interessante nieuwtjes. Zowel

hout, staal als schroot kan in bestaande wagens worden vervoerd.

Slaaprijtuig van de roemruchte Simplon Express bij Lemke.

Handmonsters van Lemke/Hobbytrain van DB-rangeerloc BR 63.

LEMKE/HOBBYTRAIN

N. Lemke richt zich met Hobbytrain vooral op de N-markt en werkt nauw samen met andere producenten, zoals Kato. Vorig jaar konden we u een handmonster tonen van de elektrische DB rangeerloc E 6. De loc is verkrijgbaar in het groen en rood met zowel een standaard stroomafnemer als met het type met twee uit elkaar liggende sleepstukken.

Als handmonster was Vosloh dieselloc G 1000 te zien. De loc zal in meerdere varianten uitkomen. Helaas wijkt de NS 6400 op teveel punten af, zodat het niet waarschijnlijk is dat deze variant er zal komen. Aangekondigd is de tweeassige AEG Tal Loc van de Zugspitzbahn en twee bijpassende rijtuigen. Erg fraai zijn de CIWL Simplon-Express rijtuigen in ivoorkleur en hout uit tijdperk II, beschikbaar als

set van twee rijtuigen met een bagagerijtuig. Dezelfde rijtuigtypen komen ook in het bruin van de CIWL Wenen-Nice-Cannes Express als set met een restauratie-, slaap- en bagagerijtuig. SBB-loc Re 4/4 II heeft holofoon schijnwerpers gekregen; het model, dat in drie kleurvarianten komt, is via de NEM651-connector te digitaliseren.

Post- en bagagerijtuig van de Simplon Express van Lemke.

Handmonster Vosloh G 1000 van Lemke/Hobbytrain.

LENZ

0. Lenz heeft dit jaar meerdere stoomlocs voor spoor 0 op stapel staan. DB tenderloc BR 94 is inmiddels leverbaar. De P8 komt in diverse varianten, een handmonster was op de beurs aanwezig. Het assortiment rijtuigen type Gr 29 wordt uitgebreid. Nieuw is de centrale LZV201 met de handregelaar LH101. Overigens past de oude regelaar LH01 met minder mogelijkheden op de nieuwe centrale; deze kan eenvoudig van een update worden voorzien.

Prototype van P8, de loc zal Lenz in meerdere uitvoeringen uitbrengen.

DB tenderloc 94 1538 van Lenz.

LGB-model van de RhB Re 4/4 II met Rhätia-sponsoring.

LGB

G. De laatste jaren was er weinig nieuws te vermelden over de 1:22,5 modellen (G-spoor) van LGB. Dit jaar lijkt er een kentering te zijn en presenteert LGB interessant nieuws. RhB-loc Ge 44/ II

met op de zijkanten een afbeelding van stoomloc Rhätia is als eenmalige productie uitgebracht. Kopers van het model ondersteunen de restauratie van deze loc met 50 en maken kans op een cabinerit. Ook van de RhB is het uit de

kluiten gewassen model van de gelede locomotief Ge 6/6 II. Voor de Amerikaanse markt verschijnt de 2 B stoomloc Jupiter uit 1869 van de Central Pacific en de 119 van de Union Pacific.

DB stoomloc 56 2-8, Liliput.

Transformatorhuis, Liliput.

LILIPUT

H0. Liliput brengt in deze schaal slechts twee nieuw ontwikkelde modellen; de rest van de getoonde noviteiten betreft model- of nummervarianten. De Krieg-slok BR 42 komt in een wintercamouflage uitvoering; daarnaast verschijnt de BR 52, dit type werd in dezelfde periode gebouwd, als ÖBB-model. De accu-aangedreven bovenleidingmontagewagen komt in twee varianten: als Breslau in een blauwgrijze DRG-uitvoering en als Augsburg in een bordeauxrode DB-kleurstelling. Het in 2017 uitgeleverde DB dieseltreinstel VT614/914 wordt als vierdelig treinstel in vier kleurstellingen digitaal met sound uitgebracht. Wat opvalt is dat de versie in de oranje-lichtgrijze

pop-kleurstelling alleen voor het drierail-systeem komt; de andere versies komen ook voor tweerail. Nieuw ontwikkeld is de gekoppelde DB-grootvolume goederenwagen serie Hbbks die in 'Sillan' en 'Dunlopillo Matratzen' uitvoeringen komen. De assen zijn draaibaar uitgevoerd om een boogstraal van 360 mm te kunnen berijden. In de enkele Hbbks-versie komt het model in twee varianten en brengt Liliput ook de kortere Hbks uit. Voor de liefhebbers van militair materieel komt er een tankmotor als laadgoed. In de categorie scenery komt station Fügen met loods van de Zillertalbahn, transformatorstations in oude en nieuwe stijl en laadgoed.

H0e. Als variant verschijnt loc D14 van de Zillertalbahn in de 'Neue Penkenbahn'-uitvoering en diesellocc Vs83 van de Pinzgauer Lokalbahn met de reclame Nationalpark Hohe Tauern. Als gast stond

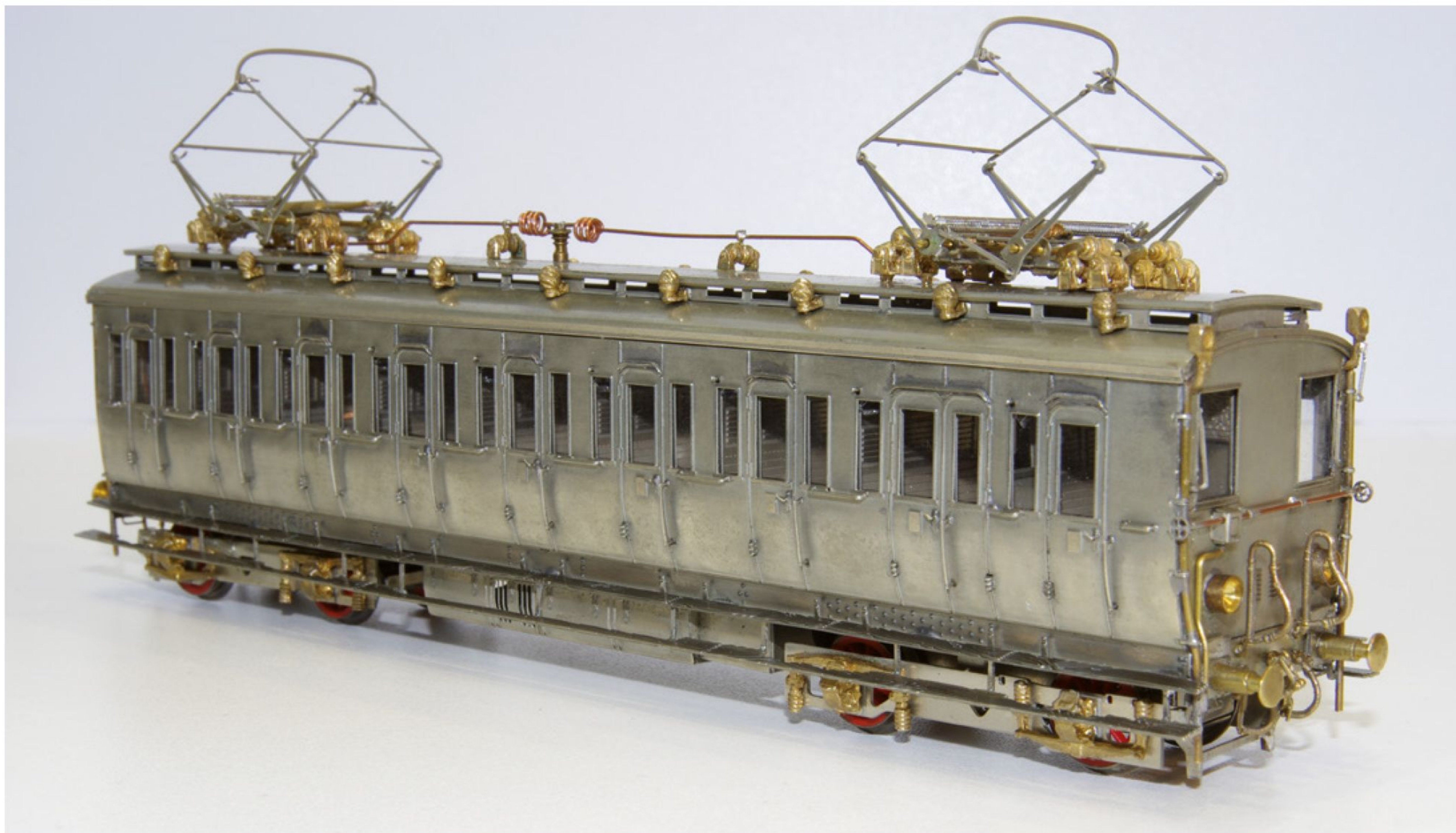
H0e-loc 'Peggy' van Graham Farish op de stand.

N. Voor spoor N-liefhebbers komt stoomloc 56 2-8 met een gewijzigde domopstelling en machinistenhuis. Van het vierassige dieseltreinstel Lint 27 komen varianten van de DB 640, VT 207 (Vectus) en VT 872 van de HarzElbeExpress. De 'Karwendel-Express'-rijtuigen worden met andere wagennummers uitgebracht. Als nieuwe ontwikkeling komen de gekoppelde DB-grootvolume goederenwagen Hbbks als 'Sillan' en 'Dunlopillo Matratzen'. De laatste in een verkorte uitvoering. Daarnaast komen de enkele Hbbks en de kortere Hbks. Ook op goederenwagengebied zijn er veel nummer en uitvoeringsvarianten te noemen, waaronder platformwagens, beladen met staalplaten in een vervuilde uitvoering. Ook in N komt er een model van een tankmotor.

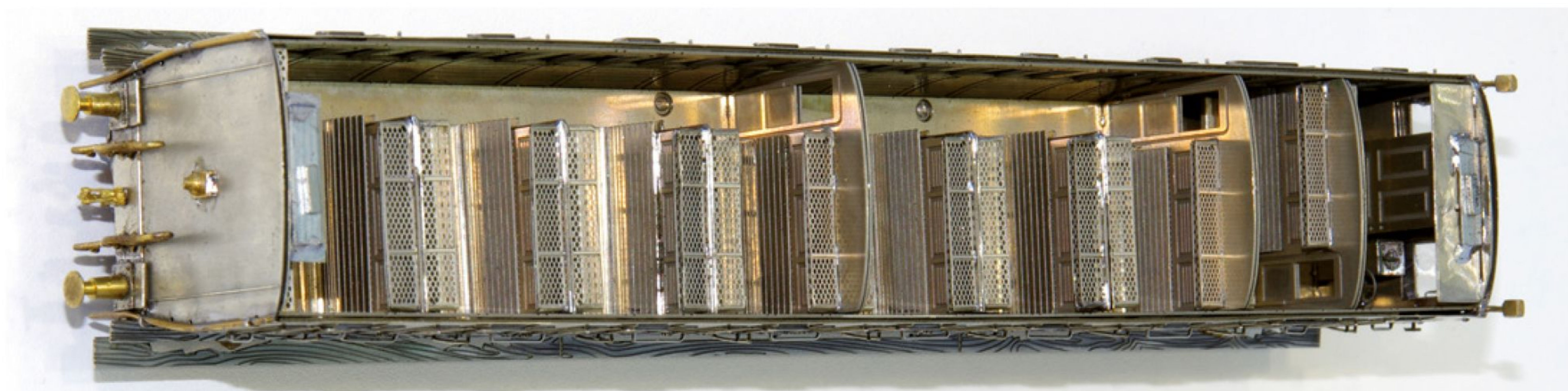

ALR-loc 'Peggy' bij Liliput.

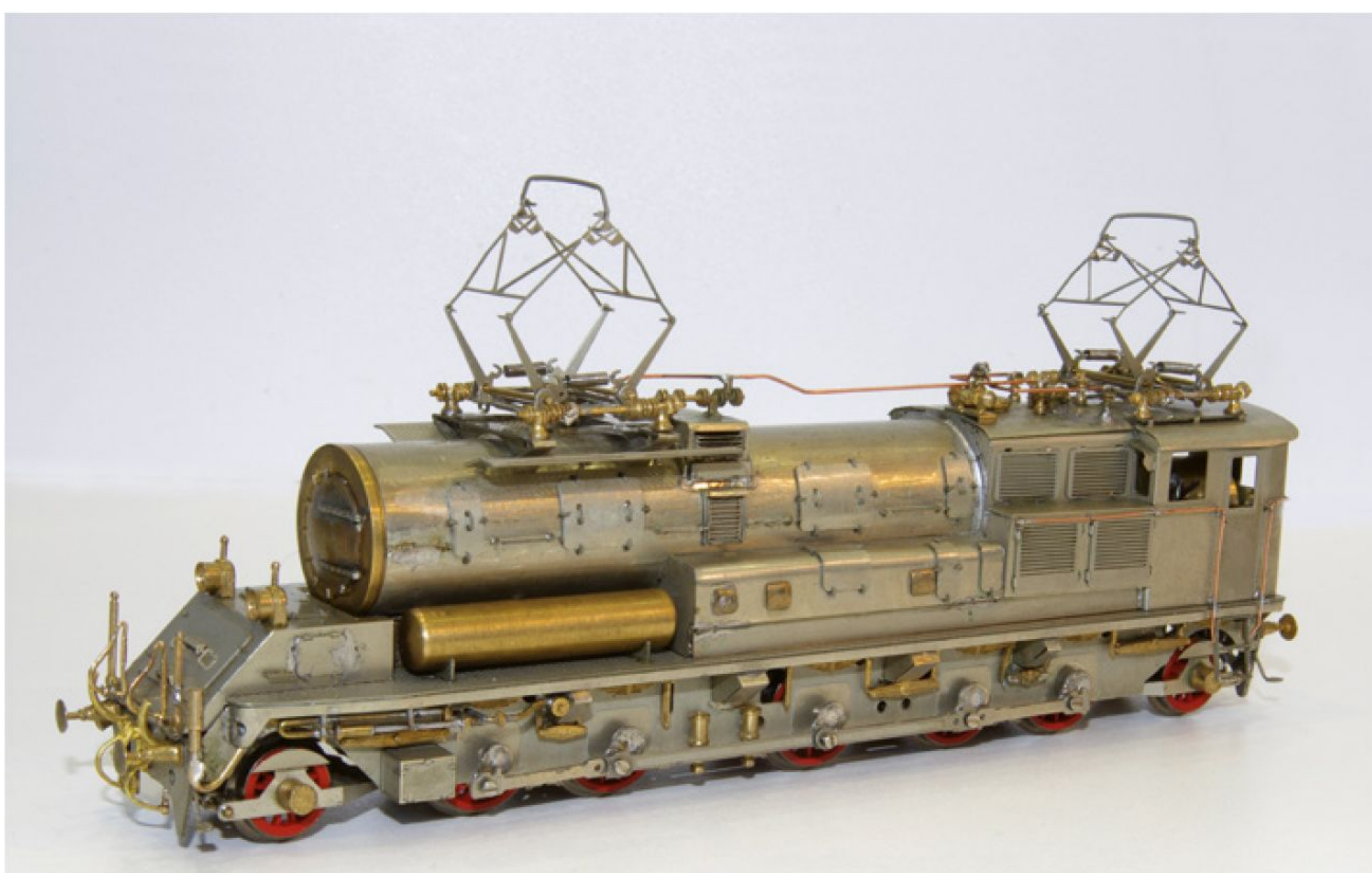
ET 1001/4, Locomodel.

ET 1001/4 interieur, Locomodel.

LOCOMODEL

H0. Giorgio Donzello was als gast aanwezig op de stand van Ladegüter Bauer en toonde daar zijn nieuwste kleinseriemodellen. Het Pruisische ET 1001/4 motorrijtuig is uit geëtsd nieuwzilver opgebouwd en biedt een rijke detaillering. Net als bij het origineel worden alleen de buitenste assen van elk draaistel aangedreven. Het model heeft een volledige binneninrichting. Eloc BBÖ 1082 is een aparte verschijning en doet in eerste instantie denken aan een omgebouwde stoomloc. Ook dit model is geheel uit messing en nieuwzilver onderdelen opgebouwd. Door de motor met een laag toerental kon de overbrenging eenvoudig worden uitgevoerd. Gelijk de ET 1001/4 wordt dit model als bouw pakket geleverd.

BBÖ 1082 andere zijde, Locomodel.

DE COMPLETE HOBBYOU-WEBSHOP!

Hobbyou is dé webshop waar u terecht kunt voor al uw Railhobby tijdschriften en -benodigdheden. Bestel eerder verschenen uitgaven, online artikelen of leuke producten voor uw modelspoorbaan!

hobbyou.nl/modelspoor

Railhobby verzamelband

Heeft u alle edities van Railhobby los in de kast liggen? Dan is deze Railhobby verzamelband zeker wat voor u! De verzamelband is geschikt voor een complete jaargang. Hierdoor zijn alle edities makkelijk terug te vinden en blijven de uitgaven onbeschadigd. De nummers worden door middel van handige spelden bij elkaar gehouden. U ontvangt ook een setje stickers met jaartallen.

Prijs: € 14,95, hobbyou.nl/verzamelband

Aan de slag op een schone snijmat

Deze snijmat biedt goede bescherming tegen krassen. Eén zijde van de mat is bedrukt met een vakverdeling, waardoor u nauwkeurig te werk kunt gaan. De snijmat is uitgevoerd in 3 lagen, heeft een A4-formaat en is groen.

Prijs: € 7,99, hobbyou.nl/snijmatA4

Appaloosa paarden in H0

Appaloosa paarden zijn snelle en sterke paarden. Vroeger in Amerika geliefd bij de Nez Percé-indianen. In Amerika zijn deze paarden bekend bij westernsport omdat ze snel en wendbaar zijn. Dit is een voorbeeldfoto, elk paardje heeft net weer andere stippen.

Prijs: € 7,50, hobbyou.nl/appaloosa

Tot het rode licht gedoofd is

Dit boek laat in schitterende foto's een groot aantal spoorwegovergangen de revu passeren, van eind 19e eeuw tot heden. Van drukke overwegen in de grote stad, boeiende ontmoetingsplaatsen van trein- en wegverkeer en daarmee unieke tijdsbeelden, tot afgelegen overweggetjes op het platteland, waar de tijd lijkt te hebben stilgestaan. Maar hoe lang zal dat nog duren? Tot het rode licht gedoofd is is een visuele geschiedenis van een verdwijnend fenomeen: de spoorwegovergang.

Prijs: € 29,95, hobbyou.nl/rodelicht

Meer producten?
Kijk snel op pagina 88.

LOEWE

H0. Loewe Modellbahnzubehör introduceert een klein Duits station, loods voor een rangeerloc, watertoren met houten betimmering, weeghuisje, poortwachtershuis, een uitzichttoren met kantelen en een koperen ruitersstandbeeld. De in resin uitgevoerde opstallen zijn gebouwd, geschilderd en licht gewearerd. De brandweerkazerne met een poort en de slangentoren zijn in lasercut karton uitgevoerd. De kazerne kan met twee of drie poorten worden uitgebreid.

TT. De korte en lange enkelsporige stalen vakwerkbruggen zijn lasercut karton bouwkits.

N. Het klassieke seinhuis van resin is in metselwerk opgetrokken; het is compleet gebouwd en geschilderd.

Station in resin bij Loewe.

LS MODELS

H0. De BR 120 wordt in verschillende uitvoeringen aangekondigd. Nieuw is het model van de 120 005 na afname door de DB met de afwijkende knik in het front. Van SBB-treinstel RBe 4/4 komen zowel het prototype als de serie-uitvoeringen in

de verschillende kleurstellingen. Het uit vijf rijtuigen bestaande SNCF RTG-turbinetreinstel wordt voor EPM Productions gefabriceerd. Voor de secundaire lijnen werd de Automotrice X3868 met de hoge positie van de machinist ingezet. De Vectron eloc komt in verschillende varianten

waarbij de onderlinge verschillen zoals de stroomafnemers worden doorgevoerd; de Regiojet/ELL komt als set met twee ex-SBB Bpm-rijtuigen. De NMBS I4- en I5-rijtuigen worden opnieuw uitgebracht. Het WR/EW I-restauratierijtuig wordt in verschillende uitvoeringen voor de tijd-

SNCF RTG T2000-turbinemotorwagen, LS Models.

SNCF automotrice X3868, LS Models.

perken III-V aangekondigd. Hopelijk zal LS Models eindelijk ook de TEE-uitvoering uitbrengen. De ÖBB EC-rijtuigen Amz, Bmpz, ADbmpsz en BDmpsz zullen in tijdperk Va en VI verschijnen. De vierasige Habis worden in diverse uitvoeringen aangekondigd.

LS Exclusive Models brengt onder de naam Models World in beperkte oplage een aantal rijtuigensets. Aangekondigd zijn de CIWL WL/Z en WL/Lx en de OCEM 32 Train Transatlantique in tijdperk IIIb, bestaande uit een A4, B9 en Dd2. Daarnaast komt in eenmalige oplage exclusief voor Modell Center Hünenbein het model van CIWL-restauratierijtuig Breda 4268 dat bij de ZLSM dienst doet. Hoewel er op de stand nog niets was te zien, zal de Rheingold 1983 met SBB-restauratierijtuig in TEE-livrei naar verwachting dit jaar komen. We zullen zien...

N. De ÖBB EC-rijtuigen worden in sets van twee en drie rijtuigen uitgebracht. Models World kondigt de CIWL Nord Express in de uitvoering van 1936 aan, in totaal zeven rijtuigen in tijdperk II.

Detail van de machinistcabine, LS Models.

Handmonster 15-coucheurrijtuig, LS Models.

NightJet-coucheurrijtuigen in H0 en N bij LS Models.

LUX MODELLBAU

Het palet aan reinigingsproducten voor de modelspoorder is met - vrij vertaald - de stofheks uitgebreid. Het apparaat ziet er uit als een handföhn maar wordt op de stofzuiger aangesloten. De inwendig opgebouwde luchtcirculatie blaast en zuigt waardoor het losgekomen stof wordt opgezogen. Vanzelfsprekend moet de zuigkracht niet te hoog zijn en is het aan te bevelen om een afgeknipte panty over de zuigmond te plaatsen. Je weet maar nooit...

De stofheks van Lux.

Dieselloc Renfe serie 4000, Mabar.

MABAR

H0. De Spaanse fabrikant is voor de eerste keer in Neurenberg present en toont een groot aantal interessante noviteiten. De vierassige Renfe-dieselloc heeft filigran geëtste ventilatieroosters en een te openen frontluik. De zesassige dieselloc uit de serie 1900 komt zowel analoog als met locsound. Aangekondigd is het tweedelige TER-dieseltreinstel in de uitvoering van RENFE en TER Patagonico. SBB rangeerloc Tm 232 komt in verschillende uitvoeringen. Naast de rongenwagens komt er een keur aan gesloten Spaanse goederenwagens waaronder tweeassers voor de tijdperken II en III. Van de SBB Hbbills-koelwagen kunnen we verschillende uitvoeringen tegemoet zien.

Even een snaar vervangen, Mabar.

N. De zesassige SNCF-dieselloc serie 62000 en de ALCO 1300-diesel komt in de uitvoering van de RENFE en CP.

De Gbs komt in verschillende Europese uitvoeringen. Mabarr brengt hiervan ook de versie als poets- en stofzuigwagen,

met borstel en vloeistofreiniging. Hb-bills-koelwagen is aangekondigd als SBB en ÖBB.

Renfe DV61163 gesloten goederenwagen, Mabarr.

Set bietenwagens van Märklin.

MÄRKLIN

H0. De 192 pagina's tellende nouveauté catalogus bevat nieuwe modellen, voor-aankondigingen en kleurvarianten. Zoals gebruikelijk verschijnen bij Trix diverse modellen in gelijkstroomuitvoering. Aangekondigd is het nieuwe ICE 4 treinstel met vijf rijtuigen dat met uitbreidingssets kan worden verlengd. De NS Traxx E 186 komt met een ander nummer. Nieuw zijn open NS-goederenwagens type Eo, beladen met suikerbieten. De wagens zijn apart genummerd en zijn geweartherd. De zesassige, 30,7 cm lange gelede containerdraagwagen Sggrs is beladen met containers van Maersk en Safmarine. Het origineel rijdt onder de vlag van het Nederlandse Raillogix. Eenmalig wordt de gesloten goederenwagen G10 met Coca-Cola opschrift geproduceerd. De fameuze krokodil, Ce 6/8 II van de SBB bestaat 100 jaar, reden voor Märklin een in goudkleur gespoten model uit te brengen. Primex bestaat 50 jaar en dat wordt gevierd met een eenmalige productie van de E 44 en een drietal metalen rijtuigen. Het C-railprogramma wordt met een draaischijf uitgebreid. Hierop kan de vakwerk locloods, een bouw pakket, worden aangesloten. Het programma voor de jeugd wordt uitgebreid. Märklin My World krijgt er twee thema's bij:

H0 Open wagen Eo213, door Märklin beladen met bieten.

brandweer en vliegveld. Voor de wat oudere jeugd is Märklin start up bedoeld. Ook daar wordt met thema's gewerkt. De beginset kan worden uitgebreid met het thema landbouw met landbouwmachines. Bij het thema bouwen kunnen treinen worden gecombineerd met Lego bouwstenen.

Z. Zowel tenderloc BR 86 als stoomloc G 8.1 krijgen een klokankermotor. Voor de Märklin Insider Club wordt DB-stomer BR 03 geheel herzien. De Uerdinger

railbus krijgt ledinterieurverlichting. De combinatie BR 143 (met klokankermotor) met dubbeldeksrijtuigen heeft in 2002 op de Höllentalbahn gereden. Het Z-programma wordt met diverse goederenwagens uitgebreid.

I. Ook in schaal 1:32 brengt Märklin de indrukwekkende SBB-krokodil Re Ce 6/8. Nieuw is de containerdraagwagen Btms 55, beladen met verschillende containers en de zuurwagen van de DR.

Een Primex trein komt eenmalig terug.

Gelede containerdraagwagen Sggrss, Märklin.

Reclame op een klassieke NS-goederenwagen, Märklin.

Eenmalig: de krokodil in goudkleur van Märklin.

MBR MODEL BAROTZ

De Poolse groenspecialist presenteerde

op zijn debuut in Neurenberg een keur aan grasmatten, struiken, (grote) bomen

en 4,5 mm lange grasvezels in verschillende kleuren.

Handbeschilderde honden bij Merten.

MERTEN

H0. Hondenliefhebbers kunnen met de negen verschillende, handbeschilderde honden hun hart ophalen. Ook zijn ze welkom

in de hondenkennel van Busch (zie aldaar).

N. een zestal automonteurs kunnen in 1:160 aan de slag.

MINITRAINS

H0e. De kipwagens passen achter de in meerdere kleuren beschikbare twee-assig dieselloc. Ten opzichte van het

bestaande model zijn de nieuwe wagens fijner gedetailleerd en hebben ze een houten bordes gekregen. Nieuw is een kist voor veetransport, die op twee

lorries kan worden geplaatst. Schamelwagens zijn leverbaar met en zonder bordes.

Tweeassige loc en kipwagens van Minitrains.

RAILHOBBY PROJECTEN

Heeft u alle Railhobby Projecten al in huis?

Echte
collectors
items!

Over Stad en Landschap draait om de wijze hoe de modelspoorder op een creatieve manier stad en landschap in modelspoor kan nabootsen. Het blad bevat samenhangende artikelen die een breed beeld van de modelspoortechniek geven.

Over Industrie en Landschap laat zien hoe de modelspoorder fabrieken, bruggen en loodsen in model kan nabouwen en in landschappen kan plaatsen. Van eenvoudig tot hoog niveau; veel inspiratie.

Over Baan en Bouw bevat de beste artikelen over het bouwen van een modelbaan, een diorama, een polderlandschap, een weegbrug of een rotswand.

Over Rollend Materieel; locomotieven, rijtuigen, goederenwagens, treinstellen en wegvoertuigen. Ook komen de Postrijtuigen Stalen P en de Klima-sneeuwschuiver serie 845 aan de orde.

Neurenbergspecial 2018; een overzicht van producten die in 2018 werden verwacht, een foto-reportage, interviews over digitaal rijden, een uitgebreid verslag over de Hondekop 4 van Artitec en een verslag van onze jubileumloc, de NS 2240.

Over Modelbouwtechnieken; digitaal rijden, seinen en wissels, de bouw van een viaduct, weatheren en de bouw van een seinhuis. Daarnaast ook schilderen, messing, ballasten van rails, schakeldecoders en het gebruik van snijplotters. Nieuw in deze special zijn de artikelen over solderen en het schilderen van achtergronden.

Ga naar www.hobbyou.nl/railhobby

Ja, ik wil graag Railhobby Projecten bestellen!

Naam: _____ Voorletters: _____
Adres: _____ Postcode: _____
Plaats: _____ Land: _____
Telefoon: _____ Geb. datum: _____
E-mail: _____

Ik wil graag:

- ☐ Railhobby Projecten – Over Stad en Landschap voor € 9,99
☐ Railhobby Projecten – Over Industrie en Landschap voor € 9,99
☐ Railhobby Projecten – Over Baan en Bouw voor € 9,99
☐ Railhobby Projecten – Over Rollend Materieel voor € 9,99
☐ Railhobby 397 – Neurenbergspecial voor € 9,99
☐ Railhobby 401 – Over Modelbouwtechnieken € 9,99

☐ Scala Publishing BV mag het abonnementsgeld automatisch van mijn rekening afschrijven:

IBAN: _____ BIC: _____ Handtekening: _____

☐ Hierbij ga ik akkoord met de algemene abonnements- en incassovooraarden (www.uitgeverijscala.nl/abonnementsvoorwaarden).

Stuur deze bon in een gefrankeerde envelop naar Scala Publishing BV, Postbus 38, 3800 AA Amersfoort of vul het formulier in op www.hobbyou.nl/railhobby

*Alle prijzen zijn exclusief verzendkosten (minimaal € 2,49). Kijk voor de verzendkosten naar het buitenland op de website.
Railhobby Projecten bestaan uit eerder gepubliceerde artikelen én een of twee nieuw(e) artikel(en).

MKB MODELLE

H0. In de bekende lasercuttechniek

stadsgebouwen in klassieke stijl en moderne architectuur. Daarnaast komt er

een loods voor de opslag van zeilboten en loodsen voor de roeivereniging.

Hoekblok Hamburg, MKB.

MODEL FAB TRANS/MAFEN

H0/N. De modelspoorfirma uit Barcelona was voor het eerst op de beurs aanwezig en biedt tal van nuttige toebehoren. N. Onder de naam Mafen zijn diverse lichtseinen naar SNCF-voorbeeld leverbaar.

Tijdelijke bouwafrastering met betonnen voeten, ModelFab.

Pallets met bierkatten, ModelFab.

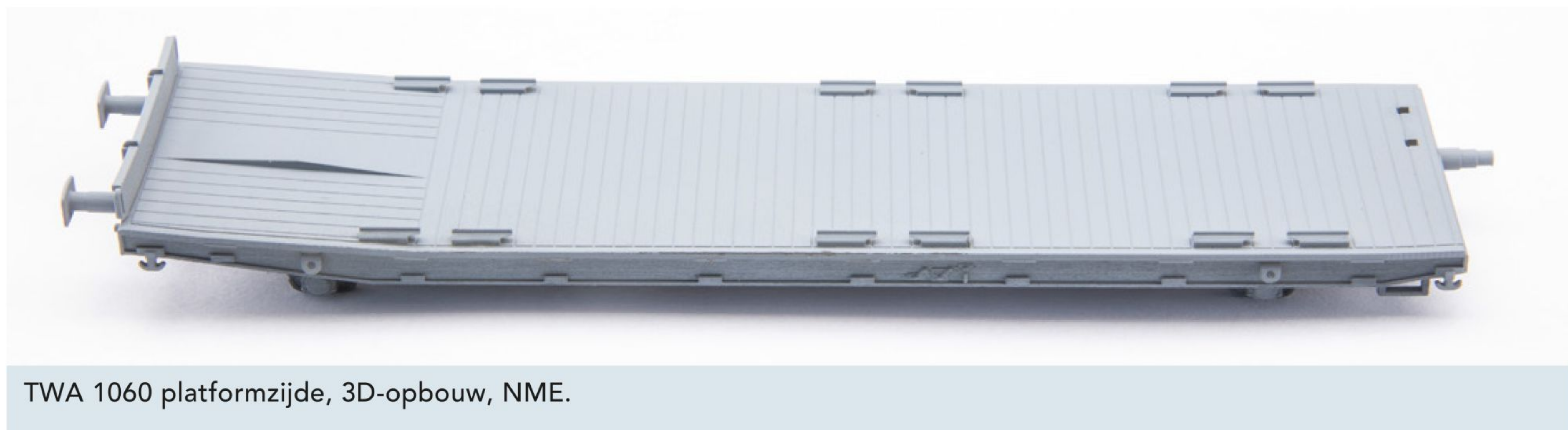
VTG silowagen met weggewerkte leidingen, NME.

NME

H0. De tweeassige gesloten goederenwagen G10 van de DB is geheel nieuw ontwikkeld. De modellen komen zowel met als zonder remmershuis. Eveneens nieuw is de extreem lage Laads/Laaps TWA 1060-platformwagen bedoeld is om grote lasten binnen het vrije profiel te kunnen vervoeren. Van beide modellen is het onderstel uit metaal en het laadvlak in hout uitgevoerd. NME borduurt voort aan het silowagen programma. Van de VTG-silowagen is een variant met weggewerkte leidingen beschikbaar. Vanwege vervorming van de aluminium wand van de SBB Cargo Tagnpps silowagen zijn de zijkanten met langsribben versterkt.

SBB Cargo opbouw met versterkingsribben, NME.

TWA 1060 platformzijde, 3D-opbouw, NME.

Het SJ bistro/cinemarijtuig, NMJ.

NMJ

0. Ter gelegenheid van het 40-jarig jubileum komen er verschillende versies van de zesassige Nohab-diesellocomotieven. De locs zijn voorzien van twee motoren en lever-

baar als DCC en DCC sound.

H0. Het driedelige BM 68A-treinstel komt als messing kleinseriemodel in verschillende uitvoeringen. Van de Nohab komen diverse varianten zoals de Ta-

gakeriet i Bergslagen. Van de SJ komt het Bistro-cinemarijtuig in de vorige Inter-Regiokleurstelling. De kleine houten loods kan voor de onderhoudsploeg worden gebruikt.

De NMBS 202003 in 0, NMJ.

Noch

Het aantal figuren wordt ook dit jaar uitgebreid, badgasten, campingtaferelen, padvinders, arbeiders en rangeerders in N, TT en H0. Handig is de mega-set met zestig zittende H0-reizigers zonder benen. Die hoeven na instappen in een spoorrijtuig of bus niet te worden afgesneden. In schaal 0 een visser, fietser en bruidspaar. Ook het assortiment wildgras, steenslag en loof- en dennenbomen wordt uitgebreid. Met de 3D-kartonplaten kunnen zelfbouwers aan de slag om gebouwen op te trekken en hofjes op pleinen aan te leggen. Wel een moestuin maar niet zelf zaaien? Dan zijn de 3 x 6 cm metende kant-en-klare H0-groentetuinen met kool, rode kool, bonen, wijnranken of kleine groentekassen een oplossing. Met de startset markeringen kunnen wegen

Overweg en remschoenen spoor 0, Noch.

Indusi-spoel spoor 0, Noch.

van belijning, pijlen en zebra's worden voorzien. Ook bij minder winters weer kunnen sneeuwvlokken, sneeuwplakjes en ijskristallen uit een viertal verpakkingen in model overtuigend worden weergegeven. Voor bergbouwers kunnen Knitterfelsen, beschikbaar voor vijf steensoorten, een handige oplossing zijn. De zelfvormende rotsen zijn in elk geval voor pension Edelweiß - lasercut H0 en N - een goede setting. Uit tijdperk 0 dateert de ruïne van een kleine kapel (H0) en een

Pension Edelweiss met moestuinen, Noch.

ommuurd kerkhof (N). Voor schaal 0 een uit balken samengestelde spoorwegovergang, spoortelefooncel, wissel- en sein-
stellers, Indusi-magneet, remschoenen

en een kleine schuur. Met de zes stiften tellende set met patina-markers kunnen huizen en voertuigen op eenvoudige wijze worden verouderd.

NPE

H0. De kleinseriefabrikant brengt de zes-assige platformwagens Sas 4850 voor zwaar transport en Samms 4860 in de DR-uitvoering. Ze zijn beladen met SPW 60PA- en SPW 60PB-pantservoertuigen. Verder verschijnt de zesassige platformwagen Salmms-u 454 in de DB- en de DGT-uitvoering. Voor de lagebakwagens komen er grindladingen en frames voor het vastsjorren van zware belading. Nieuw ontwikkeld zijn de GD 750 besteldriewielers die in 1949 door de Goliath Werke in Bremen werden gemaakt en in verschillende uitvoeringen in model verschijnen. Daarnaast worden varianten

Goliath GD 750 driewieler, NPE.

met open bak en huif aangekondigd. De IFA P3-terreinwagen verschijnt in verschillende uitvoeringen. In resin wordt de Borgward B 2000 A/D met cabine

Borgward B 200 A/D bij NPE.

uitgebracht. TT. Ook voor deze schaal komt de IFA P3 terreinwagen in vele varianten.

OXFORD / OXFORD RAIL

00. Loc 0-6-2 verschijnt in de uitvoering van LNER 8011. De reeks vijfplanks kolenwagens wordt uitgebreid met de Tilmanstone Colliery nr. 151. De loc heeft een gedetailleerd weergegeven cabine, vijfpolige motor, NEM-koppelinghouders en is voorbereid voor een decoder met of zonder sound. Rijtuig Mk3A kan in het blauw als Stobart Pullman Service Coach worden ingezet. De Warwell-kuilwagen met kettingen om lading vast te sjorren komt in de groene uitvoering van Southern Railway. De met spoorwielen uitgeruste Land Rover Road Rail Defender 90 kan voor spoorinspecties worden ingezet. De niet-gemotoriseerde wagen

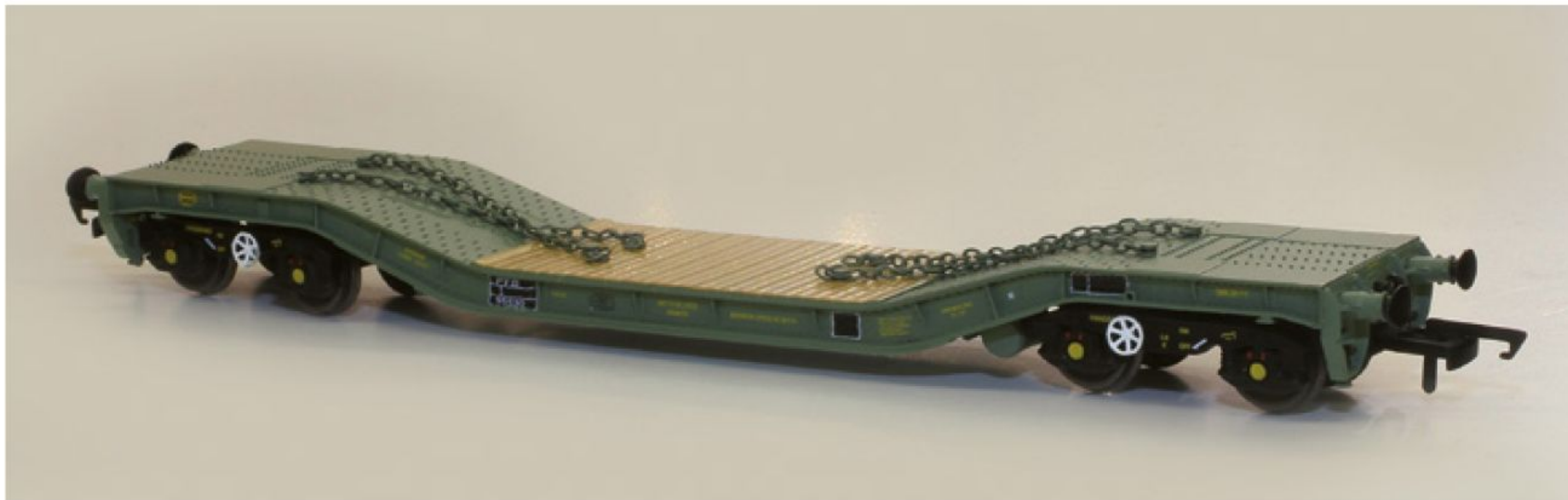

Tenderloc 0-6-2 als LNER 8011 bij Oxford Rail.

Duple Commander MkII Southdown coach bij Oxford.

Mk3A Stobart Pullman Coach bij Oxford Rail.

komt in de uitvoeringen van British Rail (geel), Railtrack (beige), Network en Aquarius Rail Technology (wit). Van de Bristol MW6G touringcar en Green

Goddess AFS brandweerwagen waren prototypen aanwezig, van de groene Duple Commander MkII Southdown uit 1960 een mooi productie-exemplaar. De

Range Rover 3rd Generation en de VW T4 waren als gietmodel present.

DR VT 133-familie voor normaalspoor, Panier.

PANIER

H0. De Wismar-Bus komt in normaalspoor als DR VT 133 met drie verschillende nummers. Het onderstel met aandrijving wordt gemonteerd geleverd. De opbouw is van kunststof en wordt met messing en witmetalen details uitgerust. De maximumsnelheid ligt omgerekend

op 50 km/h. Leverbaar als bouw pakket en gebouwd model.

H0m/H0e. Het dieseltreinstel T27 zoals het op het meterspoor van de SVG op Sylt reed wordt als H0m en H0e model aangekondigd. Daarnaast verschijnt het model als T54 zoals het in de periode van 1953 tot 1965 op de lijn Emden - Greet-

siel dienst deed. Het model bestaat uit messing en witmetalen onderdelen en komt als bouw pakket en gebouwd model. Voorts komt er een tweeassige kraanwagen zoals deze op de Bottwartalbahnhof dienst deed.

PL-1000 wisselmotor van Peco.

PECO

Jarenlang was de PL-10 de vaak toegepaste wisselmotor. De motor met twee spoelen heeft nu een opwaardering gekregen. De nieuwe PL-1000 wordt onder de naam Twistlock op de markt

gebracht. Deze reeds bedrade motor is ook met een microswitch verkrijgbaar, deze is ook los beschikbaar. De motor is ontwikkeld als ondervloeraandrijving en is eenvoudig te monteren. De eerder

aangekondigde draaischijfaandrijving is nog in ontwikkeling. Net als in ons land worden de incheckpoortjes in Engeland steeds meer ingevoerd. Dat is ook bij Peco het geval; verkrijgbaar in 00/H0.

Toegangspoortjes en perronaccessoires bij Peco.

DB BR 412, ICE 4 van Piko.

Aansluitende vouwbalgen en uitgebreide hoogspanningsinstallatie, ICE 4, Piko.

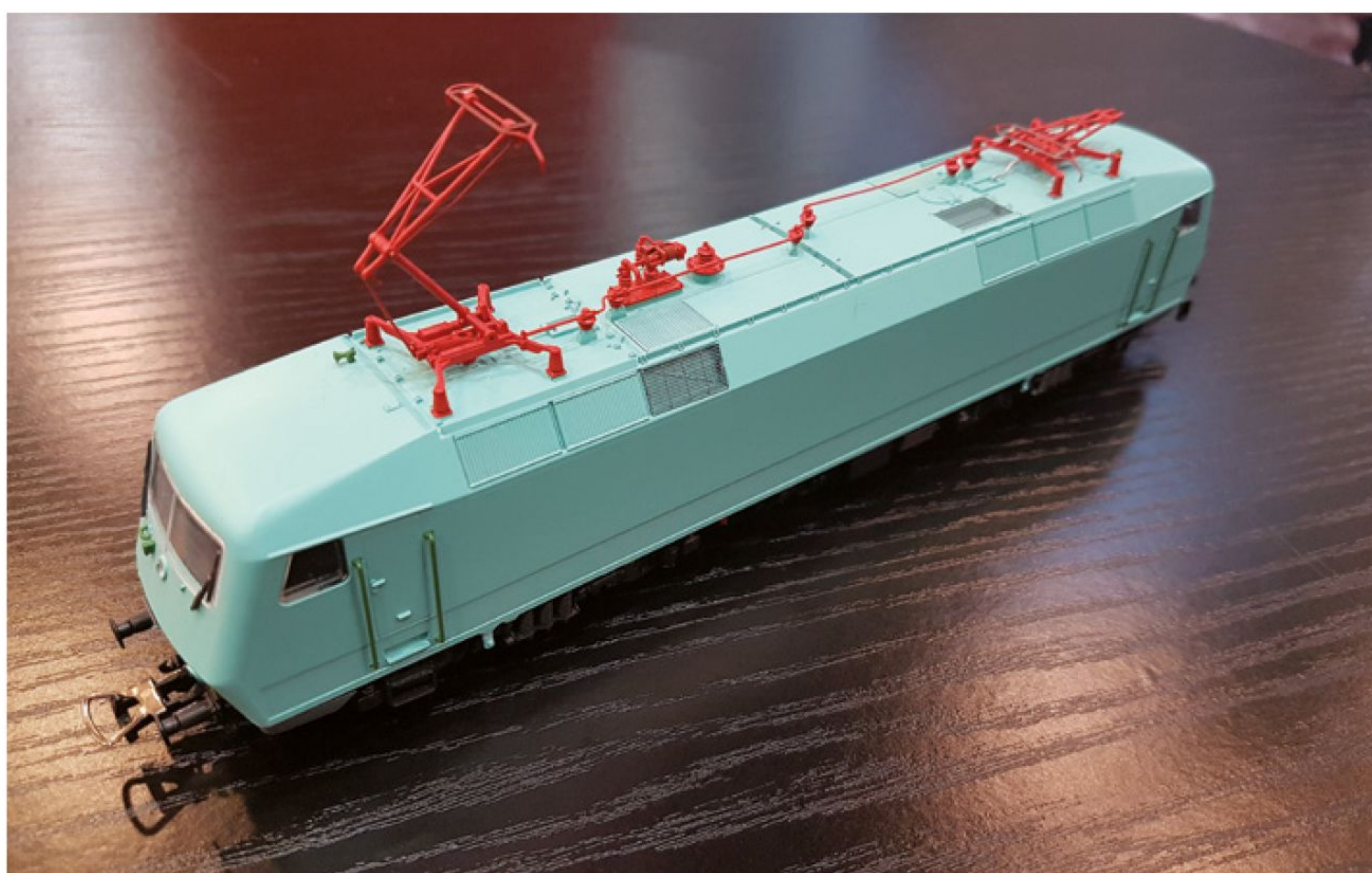

Eerste gietmodel DB Wittenberg stuurstandrijtuig van Piko.

FS diesellok D.145 bij Piko.

DB eloc BR 120 van Piko.

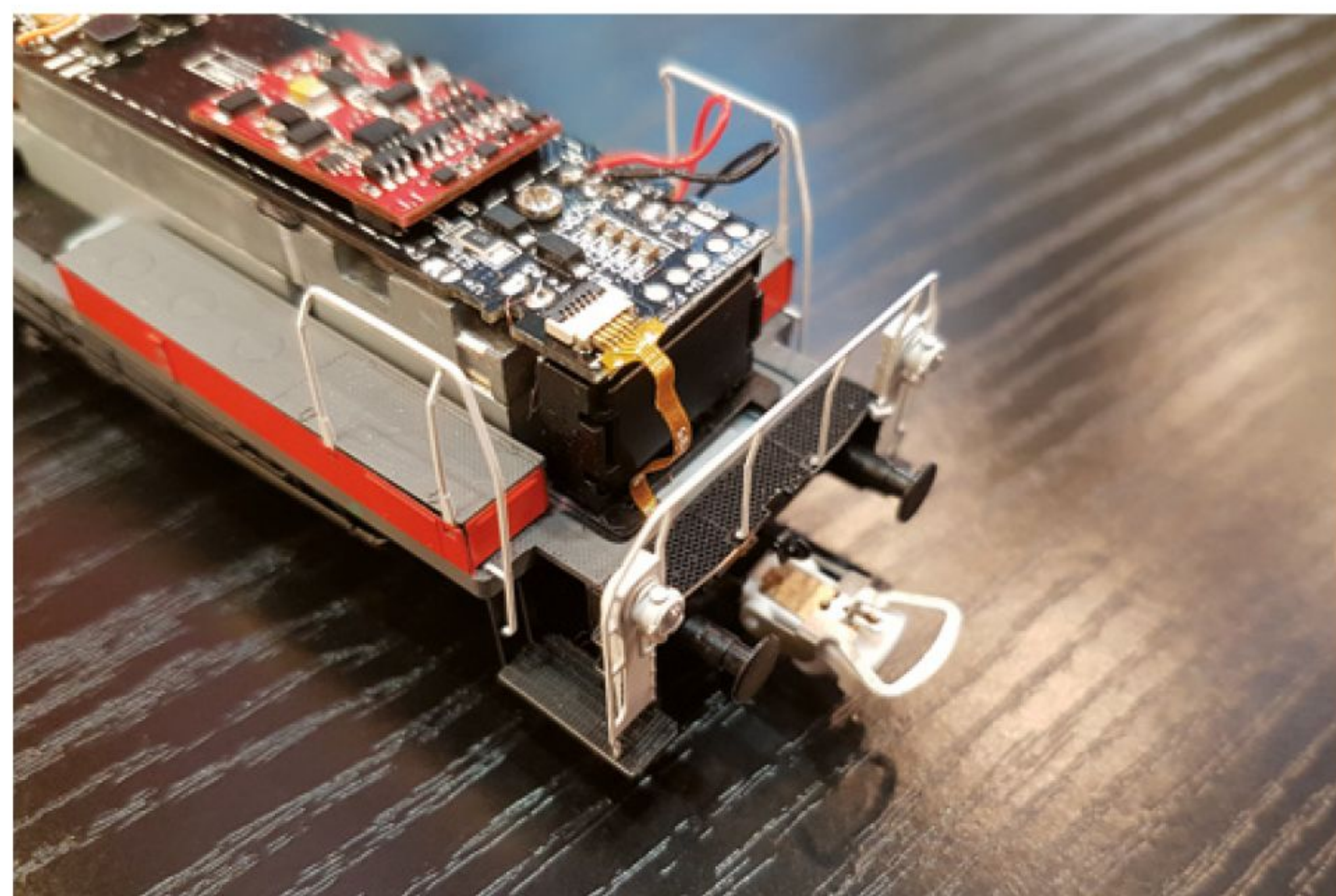
Piko

H0. Op de beurs was van de aangekondigde NS 1100 nog niets te zien. De altijd enthousiaste Nederlandse importeur kon ons evenwel veel over de loc vertellen (zie pag. 92). Als eerste krijgt de loc onderbroken luchtslangen aan de voorzijde. Zo kan de loc worden ingezet terwijl de luchtslangen aan de voorzijde van de loc zitten. De loc krijgt schakelbare front- en sluitseinen, cabine- en motorruimteverlichting. Door de ronde ramen zal aan de ene kant het gangpad zijn te zien en aan de andere kant de machineruimte. Na diverse blauwe modellen zullen vele geelgrijze volgen. Geen turkooise, omdat de reeks 1151-1160 nooit in deze kleur heeft gereden. Deze locs hebben ten opzichte van het Roco-model een kleiner zijraam in de cabinedeur. Uit het prototype van de digitale koppeling blijkt dat deze vrij klein zal worden, zeker in vergelijking tot die bij andere merken. Dat wordt straks prettig rangeren met de nieuwe NS 2200. Het eerste gietmodel van het DB Wittenberger stuurstandrijtuig in de Expert-serie belooft een gedetailleerd uitgevoerd model te worden. Los aangezette ruitenwissers, metalen handrails langs de cabinedeuren, richtingfilm in de kop, tijdperk IV. Nieuw ontwikkeld is ook de Italiaanse FS diesellok D.145. De vierasser komt voor tweerail (analoog en digitaal) en drierail digitaal. Voor beide systemen naar keuze met of zonder sound. Het handmonster van DB eloc

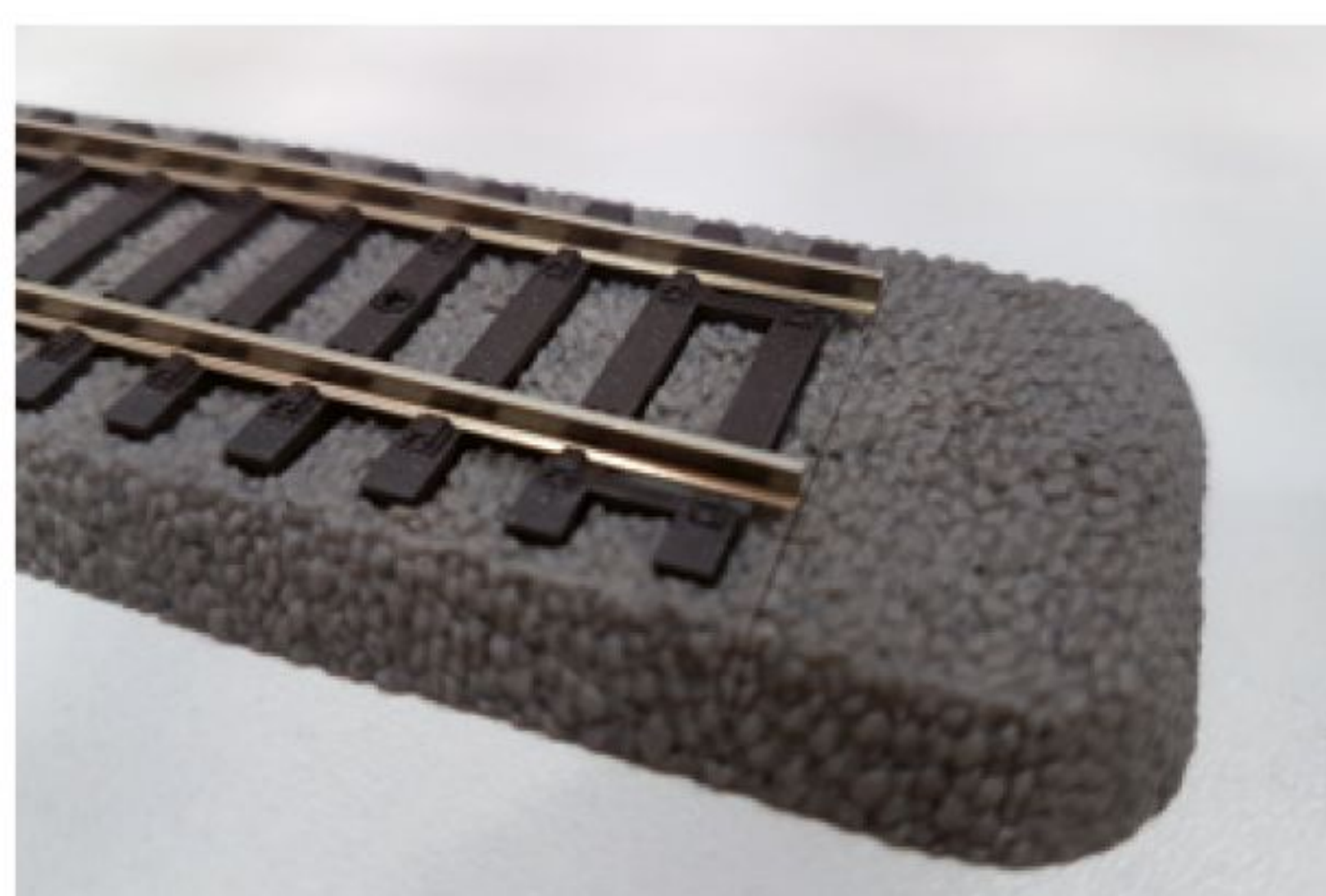

Piko SmartProgrammer en SmartTester.

Prototype digitale koppeling van Piko.

BR 120 ziet er met de nieuwe pantografen veelbelovend uit. De los aangezette ruitenwissers en handrails bij de cabinedeuren laten zien dat Piko steeds meer naar de details kijkt. Met de SmartProgrammer en SmartTester van het nieuwe digitale systeem kunnen Piko-decoders worden getest en geprogrammeerd. In een van de komende Railhobby's zullen we op deze gebruiksvriendelijke componenten nader terugkomen. Het Piko A-Gleissysteem is nu ook met ballastbed beschikbaar. Het geheel ziet er goed uit. Naast de metalen railschoenen worden de railsecties via een kunststof klem met elkaar verbonden. Zo ontstaat een goede verbinding, zeker een voordeel als u de baan zo af en toe uitlegt. Tenslotte het pronkstuk van Piko: de BR 412, alias ICE 4. Op de beurs was een eerste bouwserie van het vierdelige treinstel aanwezig; de tussenrijtuigen zullen snel volgen. Het model ziet er met de vele fijne details uitstekend uit. Vouwbalgen in de bakovergangen die elkaar net raken, nauwgezet uitgevoerde elektrische

Piko A-Gleis met bedding.

installaties inclusief filigreine pantografen, loepzuivere infoborden bij de deuren. In bogen draaien de schortplaten met het draaistel mee. Bij het voorbeeld zijn de schortplaten voor onderhoud aan de draaistellen uit te nemen, dus is er altijd een naad zichtbaar.

N. Van de aangepaste BR 82 was een prototype beschikbaar. De voorverwarmer is aan de voorkant van de loc geplaatst, de ketel kent diverse aanpassingen.

Modificaties aan de BR 82 schaal N, Piko.

PMT

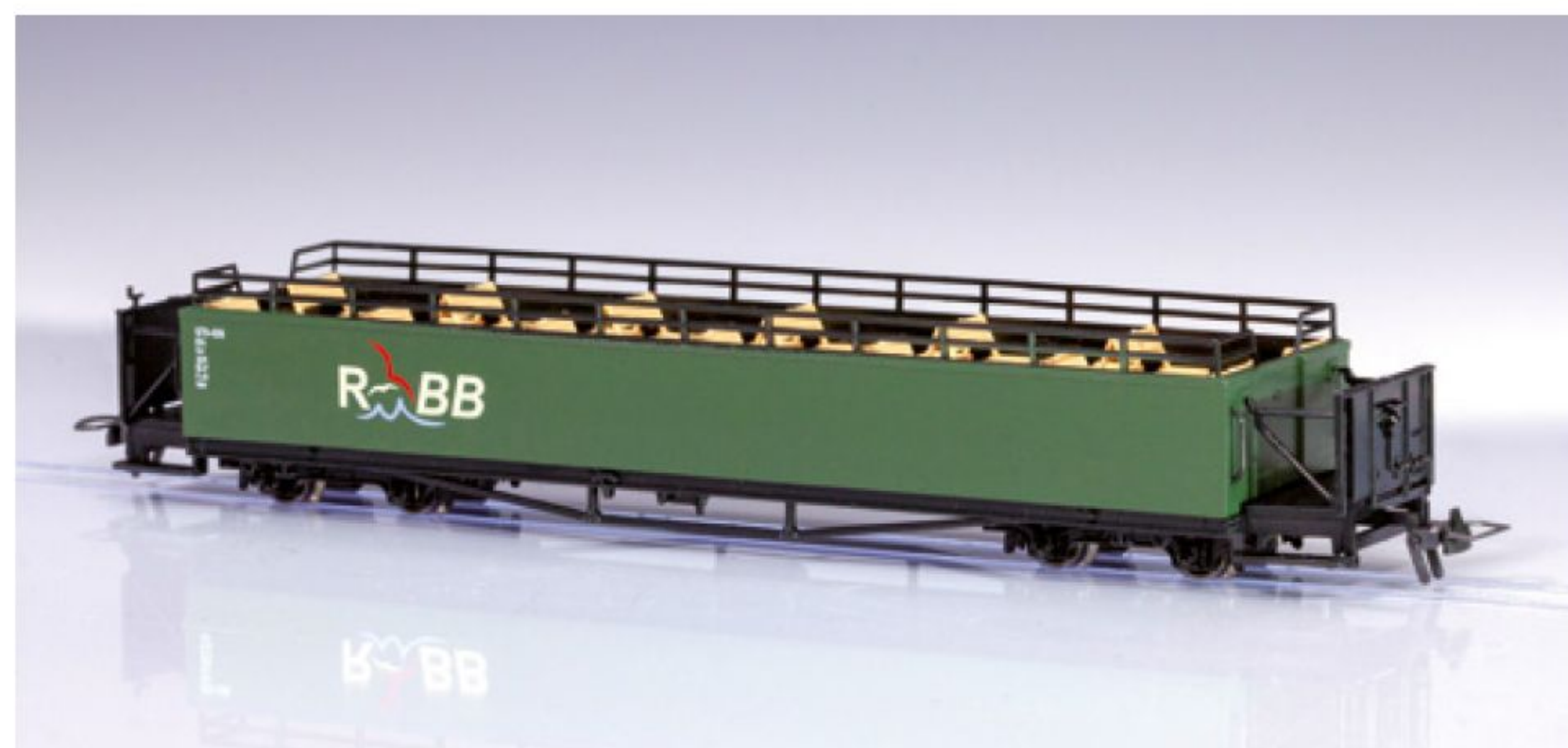
H0e. Malletloc Reko-IVK komt als DR 99 576, met baanruimer, hoge waterbakken zoals ingezet op de Prignitzer smalspoor-

lijnen in tijdperk III. Bij zomers weer kan RüBB Aussichtswagen 970-606 worden ingezet. De met banken uitgeruste open vierasser komt ook in de DRG-versie van

tijdperk II en VI. De tweeassige gesloten postwagens 1017 (groen) en K512 (wit) van de K. Sächse. Sts. E. B. zijn in tijdperk I te plaatsen.

DR Mallet 99 576 bij PMT.

RüBB KS4 zomerrijtuig, PMT.

Silverton Railroad station, Pola.

Koeienstal en duiventil bij Pola.

POLA

G. Op de ruwhouten banken van de open hut met grote grillplaat zal de bbq goed smaken. Een klassiek uitgevoerde bron zal op het dorpsplein niet misstaan. Bij de blauwe, 22 cm hoge duiventil wor-

den enkele duiven meegeleverd. Landelijk is de wit gepleisterde koeienstal met hoge natuurstenen plint. Station Silverton met bijpassende locloids en toiletgebouw kunnen op een modelbaan naar Amerikaans voorbeeld dienst doen, de

kleine goederenloods met laadperron ook op Europese banen. Figuren zijn in sets van twee beschikbaar: backpackers, lifters, machinist en stoker, bouwvakkers en van hun pauze genietende zittende arbeiders.

PREISER

H0. Een viertal politieagenten is bij een reddingsoefening van een te water geraakte vrouw betrokken. Maandag-wasdag wordt door vier huisvrouwen en twee volle waslijnen uitgebeeld. Brandweermannen in modern tenue zijn in vijf sets in verschillende posities beschikbaar: zittend, met zaag, ladder, spuitkop. Wachtruimtes kunnen van een achttal moderne driezitsbanken worden voorzien. Als losse figuren noemen we de op de grond zittende sportvrouw, een bierkrat dragende man, de bibliothecaris, metselaar, vinoloog, postbesteller en de postbalie met weegschaal en pakket. Als duo de mannen met gele hesjes, ze

kunnen ook op niet-Franse modelbanen worden ingezet. 70 jaar Bondsrepubliek Duitsland wordt met een set met de zes regeringsleiders van 1940 (Konrad Adenauer) tot heden (Angela Merkel) herdacht. Het einde van de Duitse steenkolenmijnen met een drie man tellend kompel.

N. Voor thuisschilders de prijsgunstige set met zeventig ongeschilderde figuren, van gewoon stand tot schilders op een trap of steiger.

G. Maandag-wasdag telt in 1:22,5 twee huisvrouwen en even zoveel waslijnen. Eigentijds zijn de selfie makende vrouw en de dame met rolkoffer. Een moederdagtafereel vormen de vader en dochter

die mama met bloemen en een cadeau verblijden. Twee kinderen worden door een zittende vrouw voorgelezen, een meisje door mama geknuffeld.

0. De vier man tellende machinisten en stokers kan in schaal 1:43 aan de slag. Dat geldt ook voor de stationschef en de conducteur. De vrouw van het elkaar omhelzende stel zal zojuist uit de trein zijn gestapt, een viertal reizigers wacht op de aankomst van de volgende trein.

Modern life in schaal II bij Preiser.

Een van de vijf sets brandweermannen, Preiser.

Reddingsoefening bij Preiser.

PROSES

0. Nieuw zijn een tweestandige locloods uit de stoomtijd en een moderne locloods. De laatste heeft gemotoriseerde

roldeuren en een interieur.

H0. Als noviteit verschijnt een voertuig voor droge en/of vloeistofreiniging van de spoorrails.

0-Z. Voor deze schalen biedt Proses een geleider om lange (stoom)locs probleemloos op de rails te zetten.

Moderne locloods, Proses.

Reinigingsvoertuig, Proses.

Autorail VH X bij REE.

REE-MODELES

H0. De door Renault gefabriceerde Autorail VH X komt in verschillende uitvoeringen. De BB-9200 Mistral in turkooise kleurstelling krijgt DCC sound en gemotoriseerde stroomafnemers. De Franse versie van de T 16-stoomloc wordt door ESU gefabriceerd en via REE uitgeleverd. Nieuw is een tweeassig personenrijtuig van de SNCF met aan iedere zijde twee sets schuifdeuren. Naar DR-voorbeeld verschijnt er een vierassige goederenwagen. In de REE ACCESS-lijn zijn modellen in een eenvoudige uitvoering tegen een gunstige prijs opgenomen. Als eerste verschijnt nu de CC 7100 loc in vijf verschillende uitvoeringen, zowel analoog en met DCC locsound 5. De opbouw en de scheenplaten zijn uit één stuk vervaardigd.

Kap CC 7100, eerste productie, REE.

Tweeassig SNCF-personeerijtuig, REE.

Streetcorner Work van DHL Nederland, Rietze.

Avenio M lagevloertram bij Linie 8/Rietze.

RIETZE

H0. De MAN Lion's Coach 17, een Formneuheit, komt als rode touringcar en het groen van Flixbus, een handmonster was er nog niet. Eveneens nieuw ontwikkeld is de MB Citaro G'15 Hybrid; de gelede stadsbus komt in het geel van BVB Berlin en wit van Neu-Ulm. De MB eCitaro kan in de uitvoering van Hamburger Hoch-

bahn milieuvriendelijk worden ingezet. De elektrische Streetscooter Work in de uitvoering van DHL kan in Nederlandse modelsteden worden ingezet, die van de stadsreiniging ook in andere landen. De vijfdelige Siemens Avenio M is in samenwerking met trambouwer Linie 8 ontwikkeld. De zesasser komt in de uitvoering van SWU Ulm.

De genoemde modellen staan voor komende zomer in de winkel; de voor het najaar geplande voertuigen blijven nog even ongewis.

N. Plaatskaartautomaten komen (per drie stuks) in NS-geel en uitvoeringen van DB, DR, ÖBB en RhB.

TT. De ticketmachines zijn per drie stuks beschikbaar voor DB, DR, ÖBB en RhB.

2x NS Tds van Rivarossi.

RIVAROSSI

H0. In de 180 pagina's tellende catalogus met nieuws van Hornby zijn er 41 ingeruimd voor Rivarossi. Zoals bij andere merken komt ook Rivarossi met diverse aankondigingen, maar was er

op de beurs niet zoveel te zien. Voor de Nederlandse markt zijn de vorig jaar al aangekondigde tweeassige zelfflossers Tds - in het bruin en blauw - interessant. Ze staan niet in de nieuwsfolder, maar wel in de catalogus. De zelfflossers wer-

den als handmonster getoond, maar de ontwikkeling van de modellen is dermate ver gevorderd, zoals de loepzuivere opschriften, dat ze op redelijk korte termijn verkrijgbaar zullen zijn.

NS 2414 en 2456 bij Roco.

Bruine 2456 van Roco.

Roco

Als verrassing voor modelspoorders naar Nederlands voorbeeld geldt de aankondiging dat de NS 2400 na een flinke update in het programma terugkeert. Werkende zwaailichten bij digitale versie, front- en sluitseinen, digitale koppelingen. Voorzien zijn een geelgrijze en bruine variant, beide met NS-vignet. De modellen staan voor 2020 gepland, vandaar dat ze niet in de Neuheitenbrochure staan. In 2019 kunnen we wel verwelkomen de variant van de immer populaire Fccpps. De zelfflossers zijn aangepast voor het stofloos lossen van ballast. Aan een kant is een waterreservoir geplaatst, aan de andere kant het systeem dat bij het lossen het water moet doseren. De

Studie Halberstadter rijtuig in 3D-print van Roco.

driedelige set telt een aangepaste Fccpps en twee gewone Fccpps, alle met andere wagennummers.

De Halberstadter rijtuigen worden met een geheel herziene opbouw uitge-

bracht. In hoge kwaliteit en met veel fijne details aan binnen- en buitenkant. De rijtuigen waren in de D-treinen naar Hoek van Holland te vinden. Een prototype in 3D-print was op de beurs beschikbaar.

Tenslotte het grote nieuws van Roco in zijn kleinste vorm: de compleet nieuwe NS Sik. Zie ook pagina 94 van deze special.

Gemodificeerde RailPro Fccpps bij Roco.

Zijaanzicht van de gemodificeerde RailPro Fccpps, Roco. Rechts de watertank, links de technische installatie.

RST

H0. Rolf Steinhagen brengt dit jaar zijn tweede model uit, de DR Pwg(s) 88

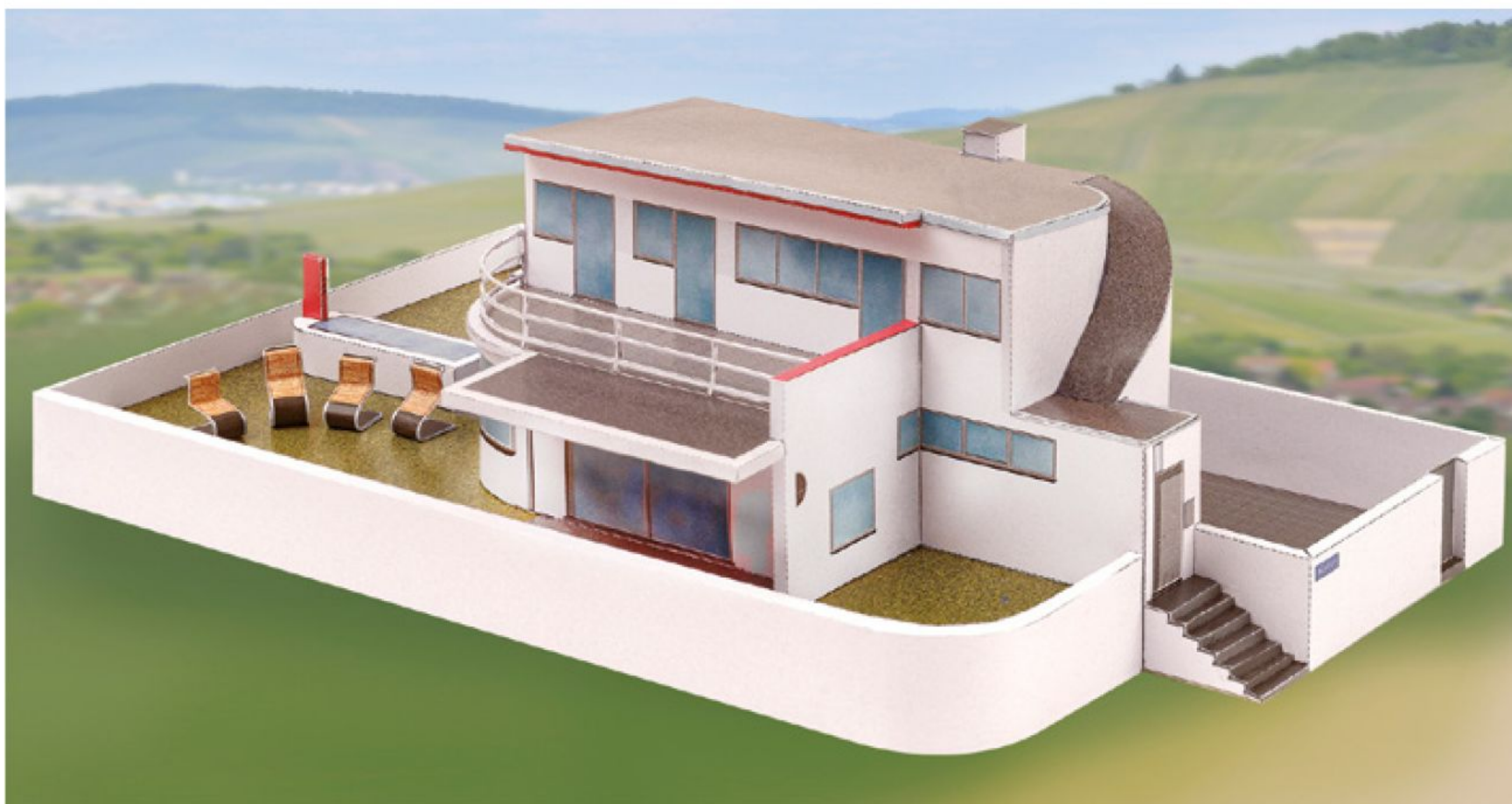
bagagewagen. Het model wordt als bouw pakket geleverd en is geheel van nieuwzilver en messing opgebouwd.

Naar verwachting is het bouw pakket in de zomer beschikbaar.

SCHREIBER-BOGEN

Het Verlag gedenkt met de strak ontworpen villa 100 jaar Bauhaus, de in 1919 door Walter Gropius gestichte academie voor architectuur en toegepaste kunsten. In H0 meet het twee bouwlagen tellende Haus Scharoun over de buitenmuren 29 x 17 cm. N-spoorders kunnen met de kerk en negen grote vakwerkhuisen een heel dorp opzetten. In de burcht Kribstein in het Duitse Sachsen zijn diverse speelfilms opgenomen. Het in schaal 1:250 34 x 25 cm metende complex zou bij een Z-baan kunnen figureren. De modellen van bedrukt karton worden met knippen, vouwen en lijmen gebouwd.

Haus Scharoun Weißenhof bij Schreiber-Bogen.

Prototype Mercedes G bij Schuco.

VW T2a kampeerbus, Schuco.

SCHUCO

H0. Van de Mercedes G was een prototype beschikbaar, dat geldt ook voor de Steyr 1300 Dutra-tractor in drie uitvoeringen. De VW T2a wordt als kampeerbus van een daktent voorzien. Het helikopterpark wordt uitgebreid met de Airbus H145M in de uitvoering van KSK (grijs) en DRF (rood met wit). De militaire Wolf G krijgt in de militaire politie-versie een blauw zwaailicht.

SOMMERFELDT

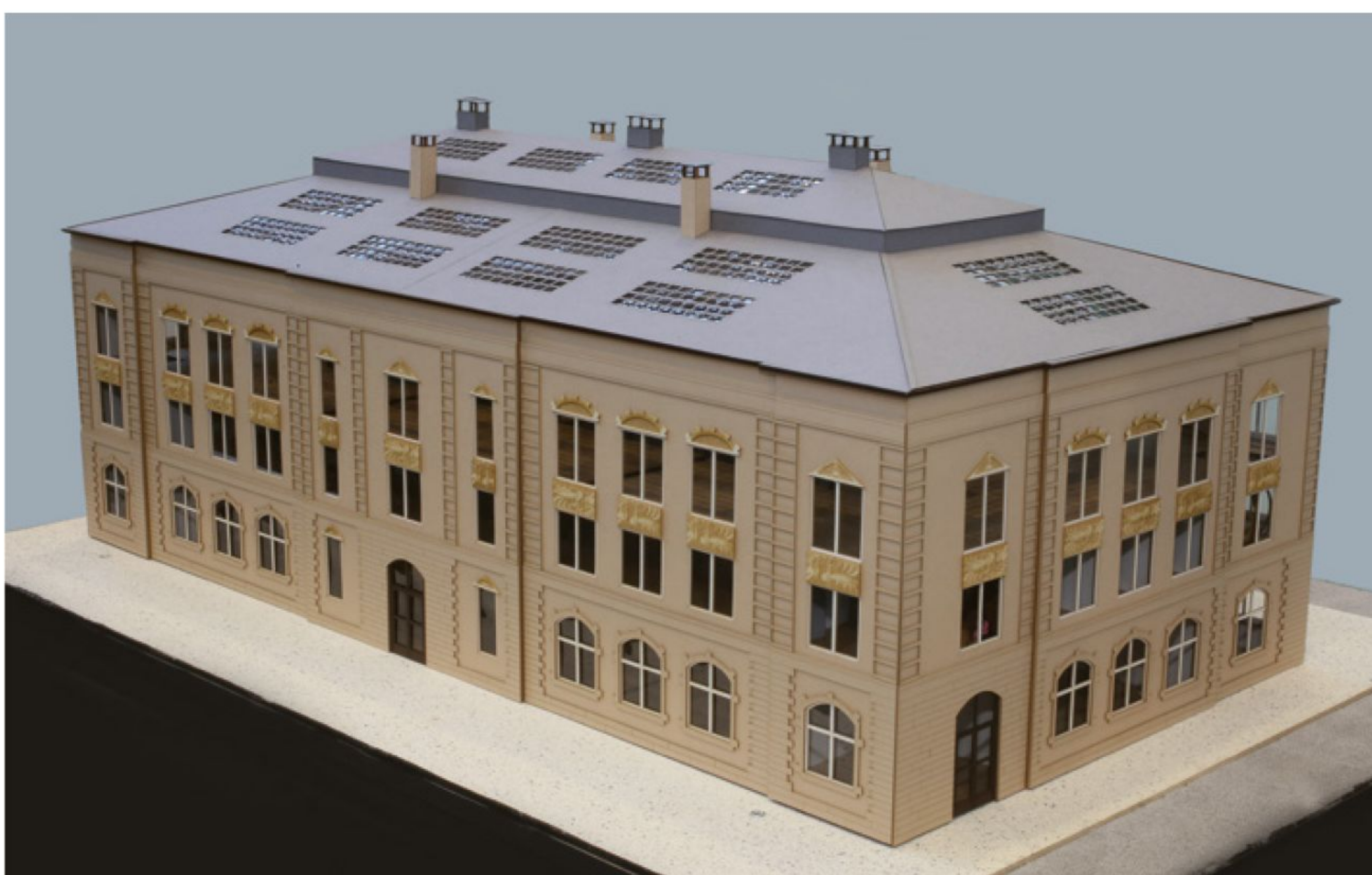
H0. De Faiveley eenbeenpantografen zijn per twee stuks verpakt en zijn reeds leverbaar. Dat geldt ook voor de klassieke,

vierbenige SBB Z-schaarstroomafnemer. Voor hedendaagse tramlijnen zijn een drietal H-profielpalen beschikbaar: met uithouder voor enkel- en dubbelspoor

en zonder uithouder. De trammasten zijn per vijf verpakt.

STADT IM MODELL

H0. Van de tweedelige U-Bahn DT 2 uit Hamburg was een eerste productie van de kappen aanwezig. Een vooraankondiging betreft de in samenwerking met VK Modelle ontwikkelde Hamburgse S-Bahn BR 490. Imposant is de lasercut bouwkit in H0 en N van het Natuurhistorisch Museum Hamburg. Door de vele in het dak opgenomen ramen is een blik in het interieur mogelijk. Bodemmaat in H0 70 x 36 cm. Alleen in schaal N is het majestueuze Bahnhof Dammtor. Lengte 73 cm. De sporen liggen op 4 cm hoogte, de aansluitende Dammtorbruggen met pijlers zijn apart verkrijgbaar. Van moderne snit is de betonnen watertoren (H0 & N) van Hamburg-Altona. Voor alle gebouwen is ervaring met lasercut kartonbouw gewenst.

Natuurhistorisch Museum Hamburg, Stadt im Modell.

U-bahn DT 2 Hamburg, Stadt im Modell.

SUDEXPRESS

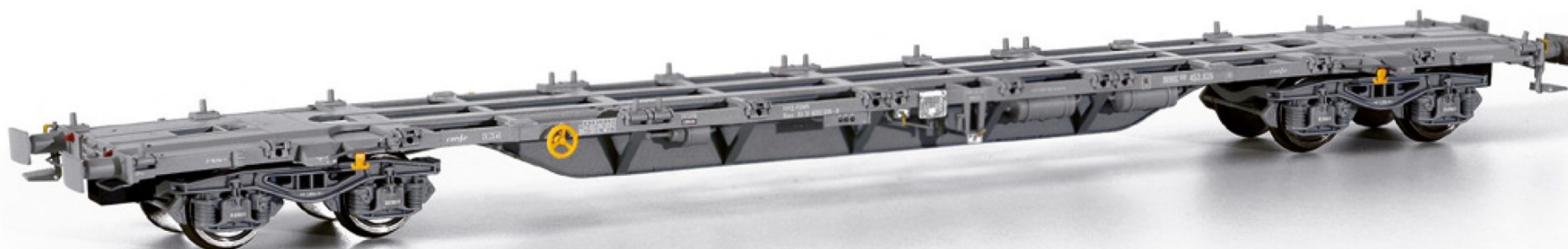
H0. De dubbele Laagrss container-draagwagens zijn nu beschikbaar. De

vierassige Sgnns komt met verschillende beladingen. De door LS Models geproduceerde Portugese CIWL-rijtuigen wor-

den door Sudexpress exclusief op de markt gebracht.

Laagrss met Fercam-containers, Sudexpress.

Sgnns draagwagen bij Sudexpress.

Sgnns voor houtbelading, Sudexpress.

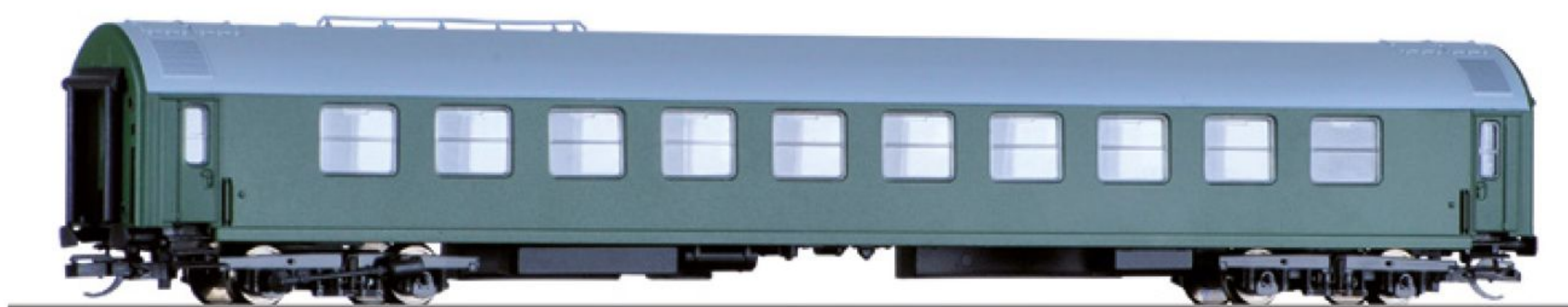

Wagen van de Rotterdamsche Koel- & Vrieshuizen, Tillig.

SBB ZVV-dubbeldekkers, Tillig.

Salonwagen set 3 van de DDR-regeringstrein, Tillig.

TILLIG

H0. Ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan brengt Tillig twee jubileummodellen, een DR tweede klasse Y-rijtuig en een vierassige Captrain Faccns stortwagen. De vorderingen aan de constructie van de vorig jaar aangekondigde ELNA-loc verlopen gestaag. Naar verwachting worden de DRG 92 2602, de PKP Tkp 30-1 en de SNCF 040-T eind 2019 uitgeleverd. Nieuw ontwikkeld is de uit drie rijtuigen bestaande 'Salonwagenset 3' van de DDR-regeringstrein. Daarnaast verschijnen postrijtuigen van de Duitse, Bulgaarse en Deense Post, het WGS 839.1 evenementenrijtuig van het DB Museum, een set SBB-dubbeldeksrijtuigen en een Apfelpfeil-bagagerijtuig. Interessant is de Railadventure-set met twee bagagerijtuigen en loco-buggies om locomotieven met verschillende spoorwijdtes te kunnen vervoeren. Naar NS-voorbeeld brengt Tillig een lagebakwagen.

H0e/H0m. Nieuw ontwikkeld is het vierassige DR KB4ip-personenrijtuig die ook als set in de crème/rode uitvoering voor tijdperk IV zal verschijnen. Daarnaast komt het DR KBD4i-personenrijtuig met bagageafdeling. De 1E1-stoomloc wordt als DRG 99 223 met geniete wtertenders uitgebracht. Het MEG T3-motorrijtuig krijgt Jägermeister-reclame. Naar HSB-voorbeeld brengt Tillig in een eenmalige oplage een Sonderfahrt-set, bestaande uit een open rijtuig, personenrijtuig, bagagewagen met halte Tiefenbachmühle.

TT. Ter gelegenheid van het firmajubileum komen er een groot aantal jubileummodellen waaronder de nieuw ontwikkelde dieselloc BR 247. De P8 in Pruisische uitvoering verschijnt als modelvariant voor tijdperk I met gewijzigde ketelappendages en pompen. Daarnaast brengt Tillig op basis van de beschikbare modellen de DRG Rheingold-Express in crème/paarse kleurstelling. Ook voor TT verschijnt de 'Salonwagenset 3' van de DDR-regeringstrein. Nieuw ontwikkeld is de Laaps rongenwagen van de DB AG. Naar Nederlands voorbeeld verschijnen NS Traxx serie 186, een Westfalen-gastankwagen en koelwagens van de Rotterdamsche Koel- & Vrieshuizen en Heinekens brouwerij.

TT & H0m. Het bedding railprogramma wordt met straal R3 (396 mm) en passtukken voor R1/R2 meegebogen wissels uitgebreid. Daarnaast verschijnt er een handbediend Engels wissel en een in de railbedding aan te brengen elektrische aandrijving.

NS Traxx serie 186, Tillig.

NS lagebakwagen, Tillig.

TOMYTEC

N. De modelstad kan worden verlevendigd met het Japanse systeem van Tomytec, waarbij tram en bus kunnen worden gecombineerd. Het is een modulair systeem, dat kan worden uitgebreid. In de ongemotoriseerde stadsbus

kan een apart aan te schaffen standaard aandrijving worden geplaatst. De voertuigen rijden op oplaadbare batterijen. Het principe lijkt op dat van het Faller Car System, maar is zonder aanpassingen niet zondermeer uitwisselbaar. De gebogen wegdelen en het in beton ge-

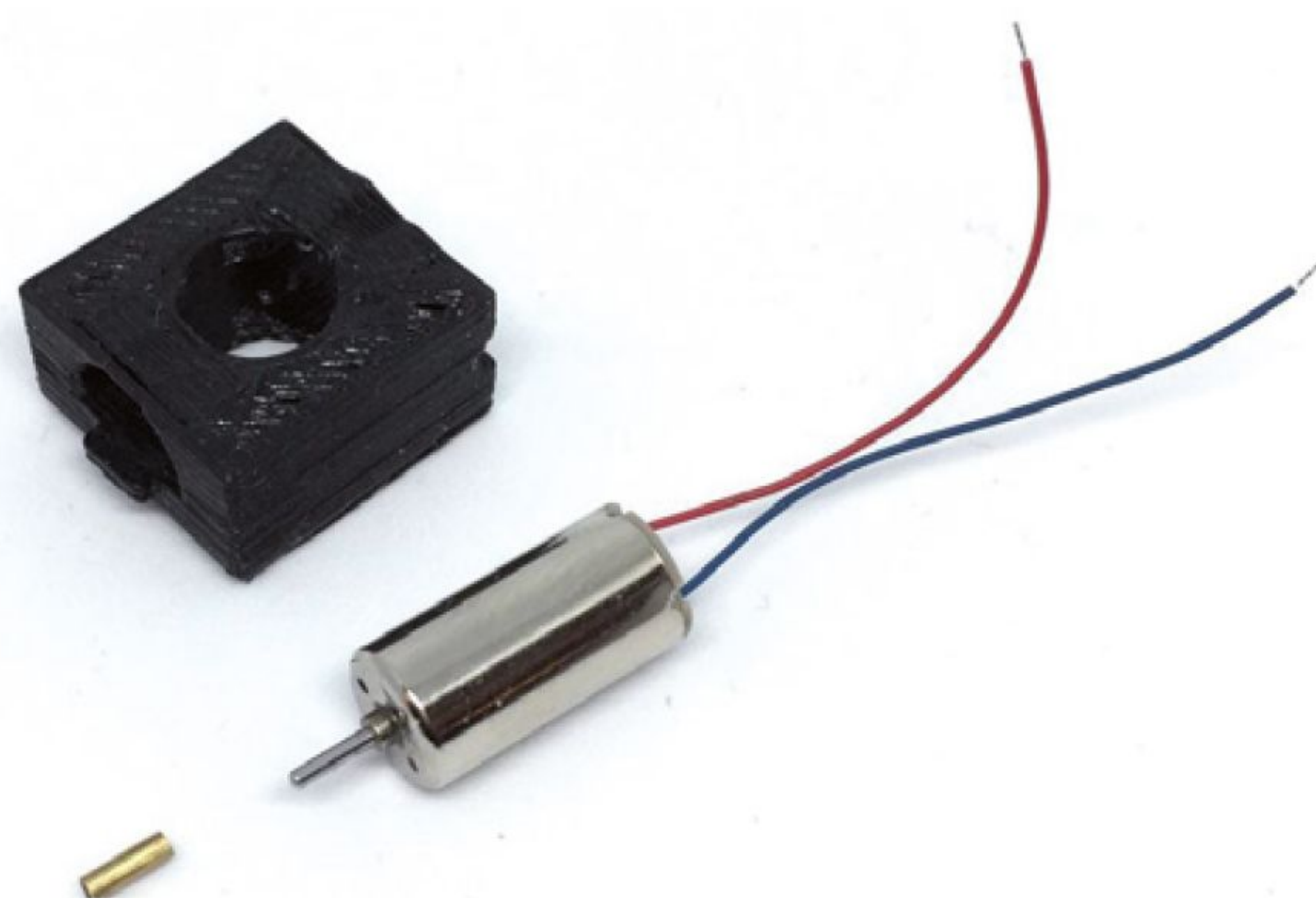
goten tramspoor passen exact in elkaar. Het tramspoor is ook verkrijgbaar met dwarsliggers op ballastbed. Het is vergelijkbaar met dat van Kato, maar niet compatibel.

Straatbeeld met bus en tram van Tomytec.

TRAMFABRIEK

H0m/H0e. Aangekondigd is tramloc 4 'RUR'. De door Henschel gebouwde smalspoortramloc reed op het meterspoor traject tussen Düren en Birkesdorf. Van 1942 tot 1960 deed de loc dienst bij de papierfabriek Schöller in Düren-Birkesdorf, in 1977 verhuisde ze naar de Selfkantbahn. Sinds 2013 is de loc eigendom van Wim Pater en staat ze voor restauratie in Engeland om daarna weer op de Selfkantbahn dienst te gaan doen. Het model wordt met een voorgemonteerde aandrijving en uit nieuwzilver vervaardigde opbouw zowel als bouw pakket en gebouwd, voor beide spoorwijdtes uitgebracht. Aangekondigd is het vierassige tramrijtuig TNHT Y1-3 en NZH BY1-3. Het door Métallurgique gebouwde rijtuig BY2 staat in het NZH-museum. Het messing-model komt in 2020 als bouw pakket en gebouwd model voor beide spoorwijdtes. De vorig jaar aangekondigde HTM-loc 8 'Ooievaar' zal naar verwachting deze zomer worden uitgeleverd.

Motor ombouwset voor Bemo VI K-stoomloc, Tramfabriek.

K.Baty.Sts.B Glaskasten Ptl 2/2 met bijpassend rijtuig, Trix.

De zware oliegestookte 44 verschijnt zowel bij Trix als Märklin.

De nieuwe BR 103.1 bij Trix en Märklin.

TRIX

H0. Veel nieuws dat we bij Märklin aantreffen komt bij Trix in de gelijkstroomuitvoering beschikbaar. Stoomloc Glaskasten BR 98.3 komt in een moderne versie met DCC/mfx-decoder. Het model wordt uitgebracht zonder Blindwelle in de toestand van 1952. De drierailversie is bij Märklin te vinden. Zowel bij Trix als Märklin zijn de geheel herziene versies van de eloc 103.1 met korte cabine en de oliegestookte stoomloc BR 44. De digitale loc is voorzien van sound en diverse functies. De tweeassige coupérijtuigen hebben een opfrisbeurt gekregen. Reko-stoomloc

01.5 met olietender komt beschikbaar in beide stroomsystemen. Zoals bij Märklin gemeld kunnen ook de tweerailgelijkstroomrijders de ICE 4 verwachten, te verlengen met uitbreidingsets.

N. Bij Minitrix veel nieuws dit jaar. Als eenmalige productie komt 2'C 1'-stoomloc BR 03 in de versie van tijdperk IV. Diesellocc BR 210 is geheel herzien en gedigitaliseerd. Voor het zware goederenverkeer komt 1'E 1'-stoomloc BR 41 met grote windleiplaten en geluidsdecoder. Achter deze loc kunnen de nieuwe ootz44-zelflossers voor ijzererts worden gehangen. De modellen zijn lekker zwaar omdat ze met echt erts zijn beladen. De

intercity bestaat veertig jaar. Daarom heeft Minitrix de BR 103.1 opnieuw uitgebracht met een kunststof/wolfram kap en geluidsdecoder. Het voormalige DB bagagerijtuig DM 903 doet nu dienst voor de DB Expresdienst en is geschilderd in de City Bahn-kleuren. Het model heeft ledsluitseinen. Op DB diesellocc 218 460-4 prijkt de naam Conny en is daarmee een van de meest gefotografeerde 218'en. Deze naam is in miniatuur ook te lezen bij Minitrix. De NS Traxx 186 wordt met een ander nummer en geluidsdecoder uitgebracht. De vierassige containerdraagwagen Sgns is beladen met drie De Hartog vloeistofcontainers.

Sgns met Den Hartog-tankcontainers, Minitrix.

UHLENBROCK

De range aan decoders voor het in 2017 geïntroduceerde Intellimatic wordt uitgebreid. Commando's met de IntelliDrive 2-decoders vanuit de centrale

kunnen direct of na een bepaalde tijd worden uitgevoerd. Uitbouwen van de decoder voor een update is niet meer nodig, dat kan via het spoor gebeuren. De inmiddels leverbare nieuwe genera-

tie decoders hebben extra functies gekregen. Ze zijn ook verkrijgbaar voor mfx en zijn slechts 11 mm breed, dus passen ook in spoor TT- en N-locs. Een decoder geschikt voor spoor 1 is aangekondigd.

UNIQUE

H0. Het lasercutprogramma wordt met het RhB-station Surava uitgebreid. Naar Nederlands voorbeeld verschijnt het stationsgebouw van Mill, gelegen aan

de spoorlijn Boxtel - Wesel. Als toebehoren komen naar Oostenrijks voorbeeld kleine, langs het spoor gelegen gebouwen waarin apparatuur voor de signalering en spoorbeveiliging zijn on-

dergebracht. De 20 en 40 ft containers komen als bouw pakket.

N. Het stationsgebouw van Mill verschijnt ook in deze schaal.

Station Surava, Unique.

Stationsgebouw Mill, Unique.

VAN PETEGEM SCENERY

H0. Het Friese atelier breidt de veestapel uit met handgeschilderd Braunvieh en Grauvieh. Zowel grazend, staand als liggend.

Braunvieh bij Van Petegem Scenery.

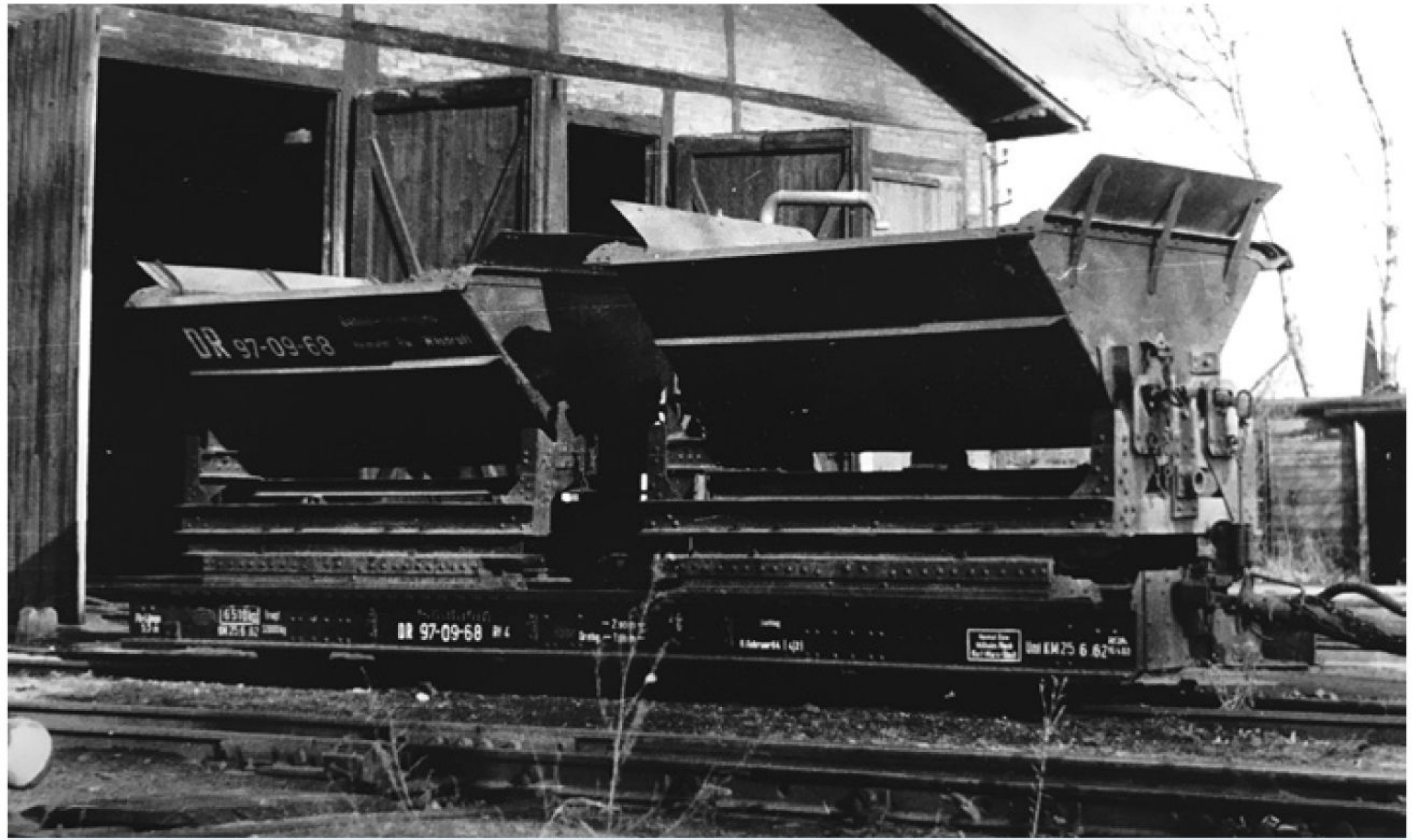
BR 99 1585-1, Veit.

VEIT

H0e. Als noviteit geldt de vierassige smalspoortenderloc die door Orenstein & Koppel voor de Mansfelder Bergswerkbahn is gebouwd. Loc 7 is in 2004 naar Rügen overgebracht en daar als BR 99 4011-5 in bedrijf gesteld. Het model komt zowel gebouwd als in bouwpakket, is digitaal voorbereid en wordt door een Faulhabermotor aangedreven. Verder verschijnt er een rolwagen met twee daarop gemonteerde kieplorries voor het transport van slakken. Het Scharfenberg-programma wordt uitgebreid met een koppeling voor de VT37 van Ferro-Train.

TTe. In een eenmalige oplage wordt de Sä. IV K Neubau met geopende dakluiken uitgebracht.

Voorbeeld van de door Veit aangekondigde slakcentransportwagen.

VISSMANN

H0. Niet alleen treinen rijden door tunnels, maar ook het wegverkeer. Met twee tunnelportalen, in een klassieke en in een moderne uitvoering, kunnen modelauto's door de tunnel. Met spiegelfolie en ledverlichting wordt een diepte-effect gecreëerd. Het assortiment beweegbare figuren wordt, soms met de nodige humor, verder uitgebreid. Maar er zijn ook schietende figuren, zoals soldaten of een jager. Er wordt niet alleen met scherp geschoten, ook een vrouw die haar echtgenoot met een deegrol afranselt is nieuw. Vredelievender is een visser die een grote vangst aan z'n hengel heeft. Wilt u liever muziek op de baan, dan is de gitarist wellicht wat voor u; een geluidsmodule zorgt voor de 'sound'. Voorts straatlantarens met

Auw! De Viessmann-vrouw weet niet van ophouden.

ledverlichting en een verkeerslicht aan een gebogen mast. Interessant zijn de mini-lichtstrips, voor meerdere doelen toepasbaar.

N. Echt klein zijn de 9,5 mm brede loc-decoders, ze zijn met kabel of een zespolige NEM 651 S- of Next18-aansluiting verkrijgbaar. De decoder heeft veel functies, de 28 rijstappen zijn interpolateerbaar naar 128 stappen, een instelbare lastregeling en is geschikt voor klokankermotoren.

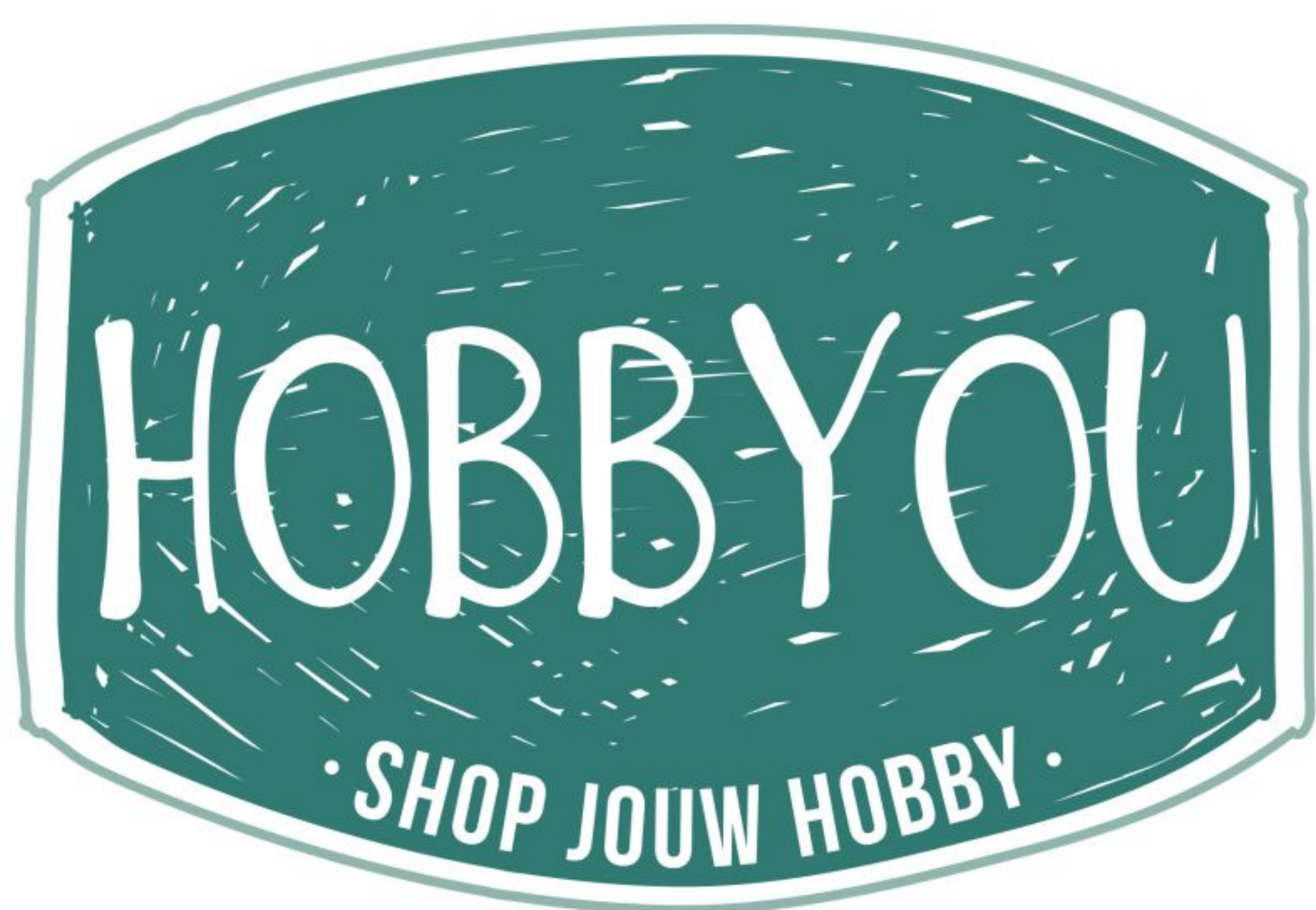

Viessmanns moderne tunnelingang met leds en spiegeleffect.

Verkeerslicht bij Viessmann.

DE COMPLETE HOBBYOU-WEBSHOP!

Hobbyou is dé webshop waar u terecht kunt voor al uw Railhobby tijdschriften en -benodigdheden. Bestel eerder verschenen uitgaven, online artikelen of leuke producten voor uw modelspoorbaan!

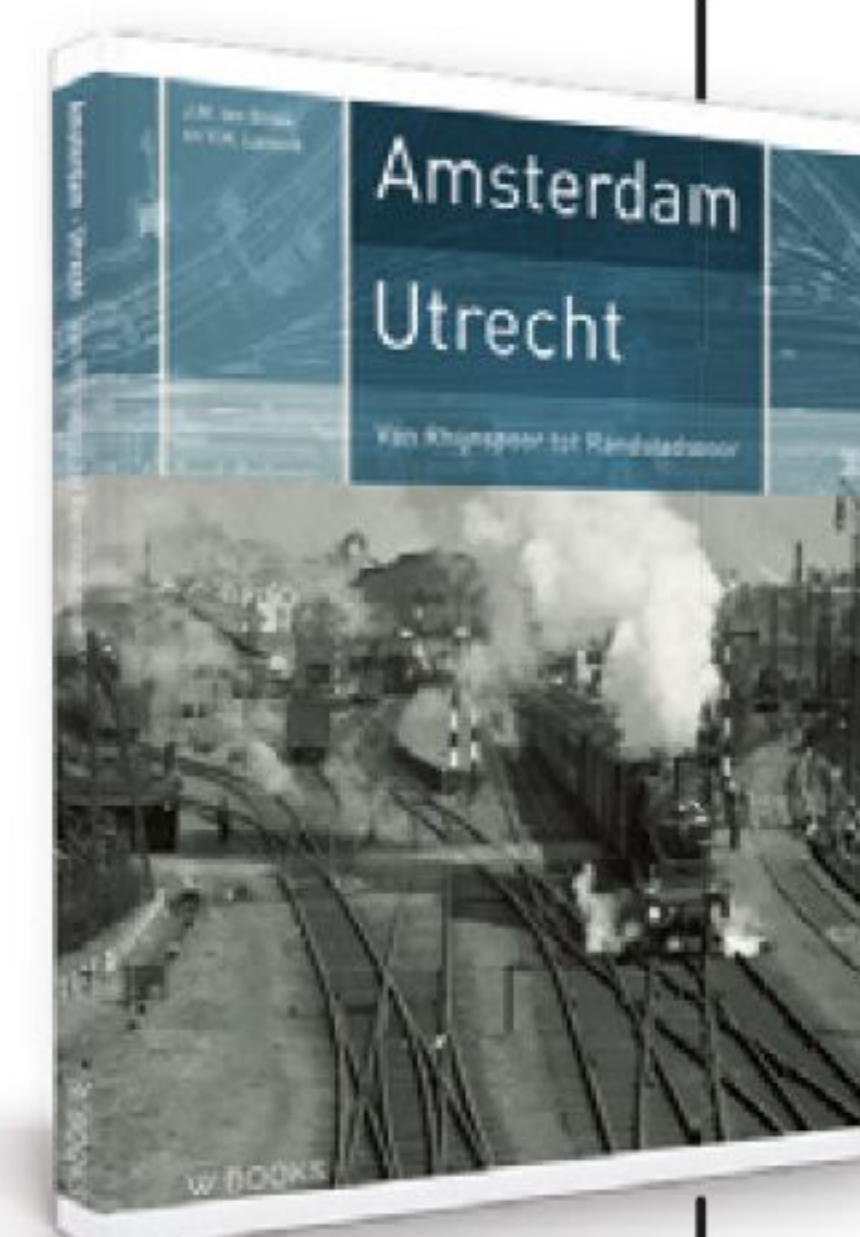
Railhobby 401 - Over Modelbouwtechnieken

In deze special staan de beste artikelen over diverse modelbouwtechnieken. Denk aan de volgende onderwerpen: digitaal rijden, seinen en wissels, de bouw van een viaduct, een workshop weatheren en het bouwen van een seinhuis. Daarnaast besteden we aandacht aan schilderen, messing, ballasten van rails, schakeldecoders en het gebruik van snijplotters. Nieuw in deze special zijn de artikelen over solderen en het schilderen van achtergronden. Prijs: € 9,99, hobbyou.nl/modelbouwtechniek18

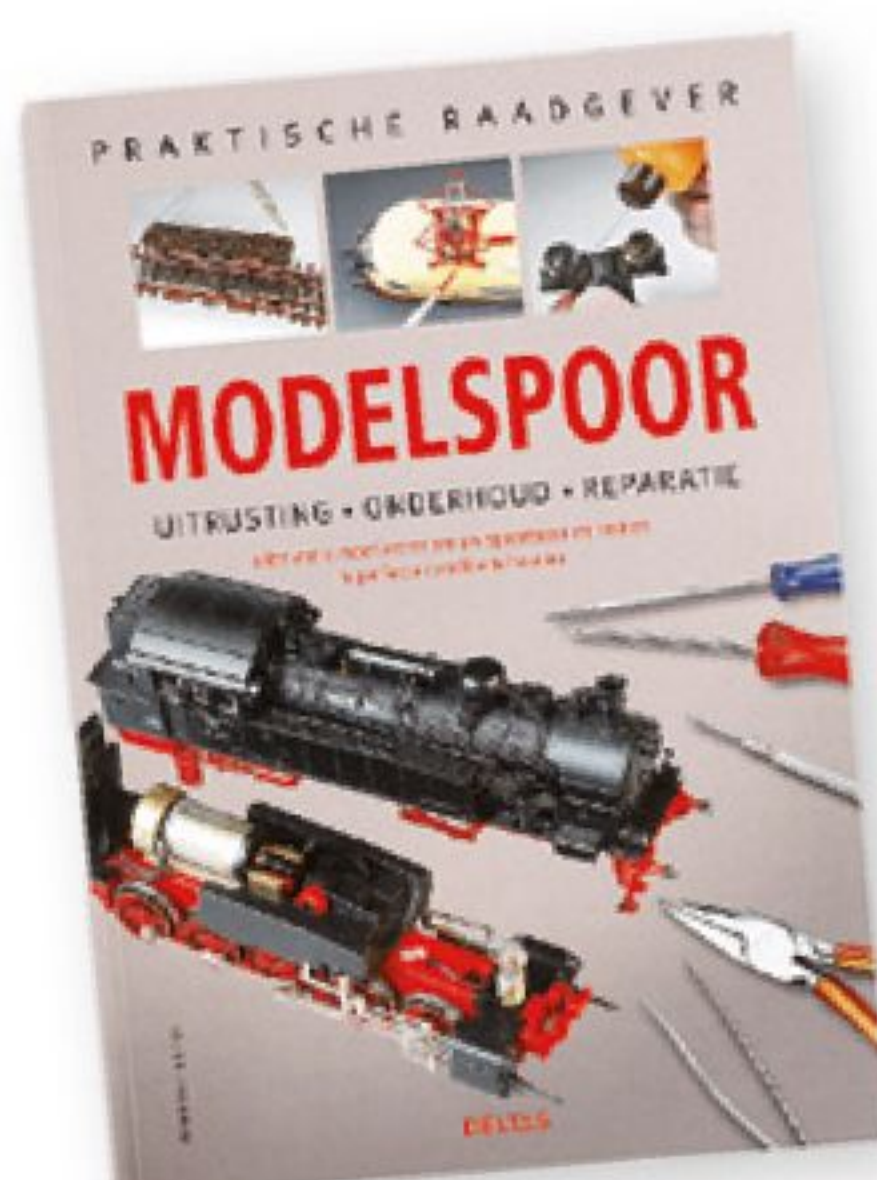
Amsterdam-Utrecht | Van Rhijnspoor tot Randstadspoor

Door de jaren heen is de lijn veelvuldig verbouwd en verlegd, met als belangrijkste uitbreidingen de grote spoorwegwerken van Amsterdam en Utrecht in de jaren '30, de symbiose met de Amsterdamse metro en de viersporigheid rond het jaar 2000. Heden ten dage is deze spoorlijn een van de drukst bereden trajecten van Nederland. Michiel ten Broek en Victor Lansink nemen u aan de hand van vele historische en sfeervolle illustraties mee op een reis door de tijd langs deze door de talrijke veranderingen zeer boeiende spoorlijn. Prijs: € 29,95, hobbyou.nl/amsterdamutrecht

Zijn uw treinen en rails aan een schoonmaakbeurt toe?

Wachten wissels en signalen al lang op een reparatie? Of wilt u de motor van uw Märklin-locomotief ombouwen maar weet u niet precies hoe dat moet? Geen probleem, want in dit handige boek legt modelspoorkenner Markus Tiedtke u alles haarfijn uit. Prijs: € 24,95, hobbyou.nl/praktische-raadgever

Walliser Schwarznasenschaf in H0

Een prachtige set bestaande uit 10 schapen. De kopjes, oren, knieën en pootjes zijn zwart en de vacht is wit/grijs. De schofthoogte van de schapen is 0,4 cm. Een prachtige kudde om uw modelbaan mee aan te kleden. Prijs: € 9,90, hobbyou.nl/schapen

hobbyou.nl/modelspoor

VOLLMER

H0. Het assortiment wordt met twee nieuwe gebouwen uitgebreid: een win-

kel, waarin een lotto is gehuisvest en een dorpsschool. De modelstad kan worden aangekleed met een model van het

kunstwerk uit Bremen (op elkaar staande dieren) en een standbeeld van Karel de Grote.

Vollmers nieuwe Lotto-winkel.

Standbeeld Karel de Grote, verkrijgbaar bij Vollmer.

WEINERT

H0. Ook Weinert viert zijn 40-jarig jubileum. Tenderloc BR 78.0 komt als bouw pakket in de uitvoering met twee domes en een rond machinistenhuisdak. Het model verschijnt als DRG, DR en DB met naar keuze NEM-, RP25- of fine 25-spaakwielen. Aandrijving met een Faulhaber motor met vlieg wiel; alle aandrijfassen zijn in lagerblokken afgeveerd. Een aantal smalspoorrijtuigen,

DB tenderloc 78 472 bij Weinert.

bagage- en goederenwagens worden opnieuw voor H0e als H0m als bouw-pakket uitgebracht. De passing is uitstekend en de driepuntlaging zorgt voor goede rijeigenschappen. De armseinen zijn nu als bouwset leverbaar met een geïntegreerde servo-aandrijving. Daarmee vervalt de moeizame aansluiting en afregeling in vergelijking met een onder de baan gemonteerde aandrijving. Het toebehorenprogramma wordt met een groot aantal nuttige artikelen voor H0, 0 en I uitgebreid. De klapstoelen en tuintafels zijn heel fijn uitgevoerd. Ook de badkuip die als drinkbak voor het vee een tweede leven doormaakt is een nuttige accessoire.

De geniale noviteit dit jaar is het 1:9 (6,3°) Engels wissel dat zowel door NEM-, RP25- en fine25-wielen probleemloos kan worden bereden. De truc zit 'm

Detail van het nieuwe Engels wissel, Weinert.

Enkel armsein met servoaandrijving, Weinert.

Hoog gedetailleerde flexrails, Weinert.

Koe met badkuip, Weinert.

in het omhoog brengen van steunen in het hartstuk. De 47 cm lange wissel heeft een boogstraal van ruim twee meter, de prijs is zo ongeveer het hoogst haalbare

op railgebied. Ook de nieuwe flexibele rails is van een ongeëvenaard detail-niveau.

Vierassig smalspoorrijtuig, Weinert.

WERPS

H0. Erwin Werps heeft ervoor gekozen

om geen noviteiten vrij te geven maar voorrang te geven aan het uitbrengen

van eerder aangekondigde modellen; een gerechtvaardigd standpunt.

WIKING

H0. Van de nieuw ontwikkelde Mercedes LP 333 met dubbele vooras en verlengde cabine was een veelbelovend handmonster beschikbaar. Die derde as was nodig om de toenmalige maximum-aslast van 12 ton niet te overschrijden. Overtuigende prototypen ook van de tussen 1955 en 1962 gebouwde DKW

type 3-bestel- en personenbus en de Büssing 4500. Ten opzichte van het oermodel uit 1956 laat het handmonster van de lichte vrachtwagen een scala aan details zien. Voorzien zijn een laadbak met lage boorden, met een vaste opbouw en een drankwagen. De nieuw ontwikkelde en met een houten vloer en hoog kopschot uitgeruste platte trailer komt

met vlakke laadvloer en met rongen waartussen kettingen zijn gespannen. Beide uitvoeringen met twee, tijdperk verschillende, achterkanten leverbaar. De laadschop van de grote Volvo L350F wheel loader kan in alle gewenste posities worden gezet.

Mercedes LP 333 bij Wiking.

Handmonsters DKW 3, Wiking.

PIKO-IMPORTEUR WIM WOLTERS VERKLAART SUCCES NS-MODELLEN

‘Het sentiment is anders’

Zonder klaroenstoten vooraf was daar opeens het grote Nederlandse nieuws: Piko maakt in schaalgrootte 1:87 de serie 1100 van de NS. Die wordt eind dit jaar zonder en in 2020 met botsneus geleverd. Het is na de Hondekop, 2200 (in HO), 1200 en 2400 (beide 1:160) het vijfde NS-model van de fabrikant uit Sonnenberg. Reden om Wim Wolters van Scaletrading, de importeur, op te zoeken.

Wim Wolters met een stuurstandrijtuig van de nieuwe ICE 4.

Mooie Nederlandse reeks. Wat is de beweegreden om de 1100 te maken?

Wim Wolters: ‘We kijken bij het ontwikkelen van een al eerder uitgebracht model of dat kan worden verbeterd. Bij de serie 1100 is dat het geval. Roco heeft die loc weliswaar uitgebracht maar dat model is zeker 30 jaar oud.’

Wat gaat Piko er aan verbeteren?

‘De handgrepen worden fijner. Er komt een reling op het dak, de pantografen worden subtieler, de techniek wordt verbeterd. Verder krijg je betere frontseinen, verlichting in de cabine en in het motorcompartiment, kortom, het wordt een model van deze tijd.’

En welke kleur turquoise wordt het?

Wim Wolters lacht: ‘Die brengen we niet uit. Piko maakt de 1151-1160, met kleinere zijruiten in de cabinedeuren. Deze locs zijn nooit turquoise geweest. Wel blauw en geelgrijs en werden

later voorzien van een botsneus. We leveren ze voorts met en zonder A-sein.’

Ben je niet bang dat Roco net als bij de 2200 gebeurde haar resterende 1100-en gaat dumpen?

‘Dat gaat zeker gebeuren. Ik hoorde het al van een paar winkeliers. Het zij zo. Bij de 2200 had ik vooraf contact met Roco. De vertegenwoordiger zei dat zijn merk er niks mee zou gaan doen. Maar wel werd meteen de 2200 goedkoop weggedaan. Daarom heb ik nu niets gezegd. Het zal geen enkele invloed hebben op de verkoop. De mensen weten dat wat Piko maakt heel goed is. De associatie met Oost-Duitsland bestaat niet meer. Het sentiment is anders.’

Ik heb begrepen dat het NS-assortiment nog verder wordt uitgebreid.

‘Hoezo?’

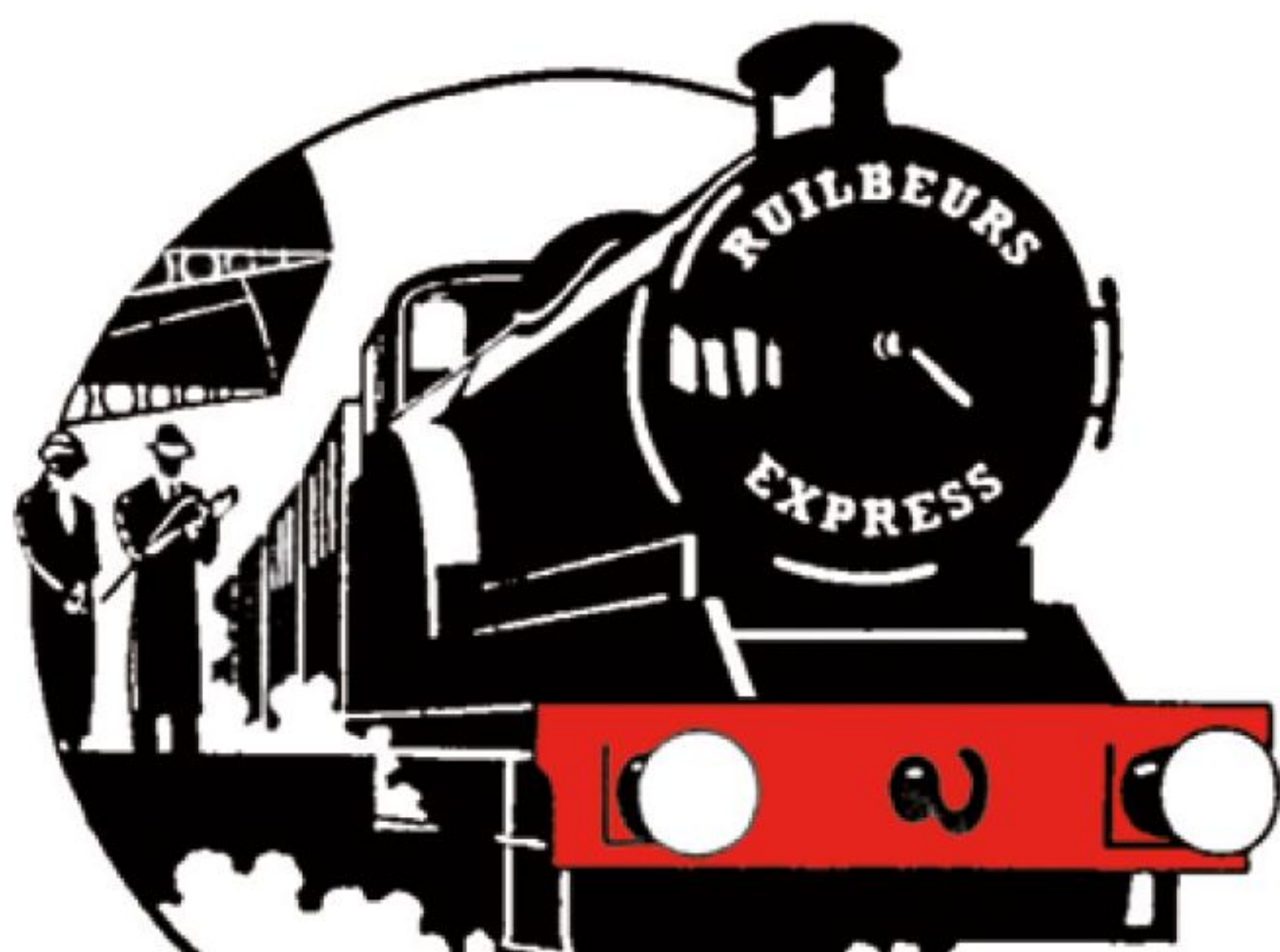
Ik hoor nog wel eens wat. Je hebt bij de VSM gevraagd of je het geluid van hun Hippel mocht opnemen.

‘Ha, ha. Dat klopt. Maar dat geluid was bestemd voor de 5/600 die ik samen met Flip Friskorn in schaalgrootte 0 uitbreng. Die wordt dit voorjaar geleverd. Het geluid hebben we overigens van een Britse site gedownload. Dat was zeer goed. Maar een 600 staat inderdaad op mijn verlanglijstje. Ook dat Roco-model kan duidelijk worden verbeterd. Dat gaat ook gebeuren. Maar dan maken we wel zelf geluidsopnamen. Piko wil dat nu eenmaal zo, er wordt geen geluid gekocht. Overigens was het opvallend hoeveel mensen de 2200 met sound hebben gekocht. Een diesegeluid spreekt veel liefhebbers blijkbaar aan. Dat had ik niet verwacht.’

Piko blijft analoge én digitale locs maken?

‘Ja. Voorlopig wel. Analooog sterft heel langzaam uit. Maar we verkopen nog altijd de helft van de gelijkstroommodellen met een analoge besturing. Al zal een deel van de kopers er later zelf een decoder inprikken. Die hebben geen trek in sound. Want daar worden de digitale Piko-modellen mee uitgerust.’

Naar een hobby evenement dat nooit verveelt.

MODELSPOORBEURS EXPO HOUTEN

Meidoornkade 24 - 3992 AE Houten
Industrie gebied Doornkade

Algemeen deelnemerssecretariaat:
A. Hobma, Pascalweg 6A - 6662 NX Elst
Tel. 0481-353 288
www.modelspoorbeurs.nl
info@modelspoorbeurs.nl

PARKEREN GRATIS
Jeugdigen tot 12 jaar
onder begeleiding GRATIS.
VIP-bus NS Houten - Expo Center
Retour € 5

BEURSDATA HOUTEN 2019
9 MAART – 4 MEI
29 JUNI – 24 AUGUSTUS
12 OKTOBER – 9 NOVEMBER
7 DECEMBER

RAIL 2019
22 – 23 – 24 FEBRUARI

MASSINKHAL NIJMEGEN
23 MAART

De modelspoorbeurs Houten mag zich verheugen op een steeds grotere belangstelling. 8x Per jaar is de modelspoorbeurs eigenlijk de grootste modelspoorwinkel van Nederland. Van techniek tot scenery, treinen en toebehoren in elke schaal, elektronica, gereedschap en boeken; de meest fervente verzamelaar zal op de beurs aan zijn trekken komen.

**TOT ZIENS OP ONZE BEURZEN,
WAAR U MEESTAL VINDT WAT U ZOEKT.**

TreintjeOost

Stationstraat 16c
8431 EV Oosterwolde

bel 0516 520 224
info@treintjeoost.nl

Modeltreinen - Modelbouw - Speelgoed

*Bezoek de winkel
of bestel online!*

www.treintjeoost.nl

Märklin, Roco, Fleischmann, Piko, Busch, Faller, etc.

Autominiaturen Van Zuthem Meppel

als eerste de nieuwste **Herpa**-modellen
in voorraad.

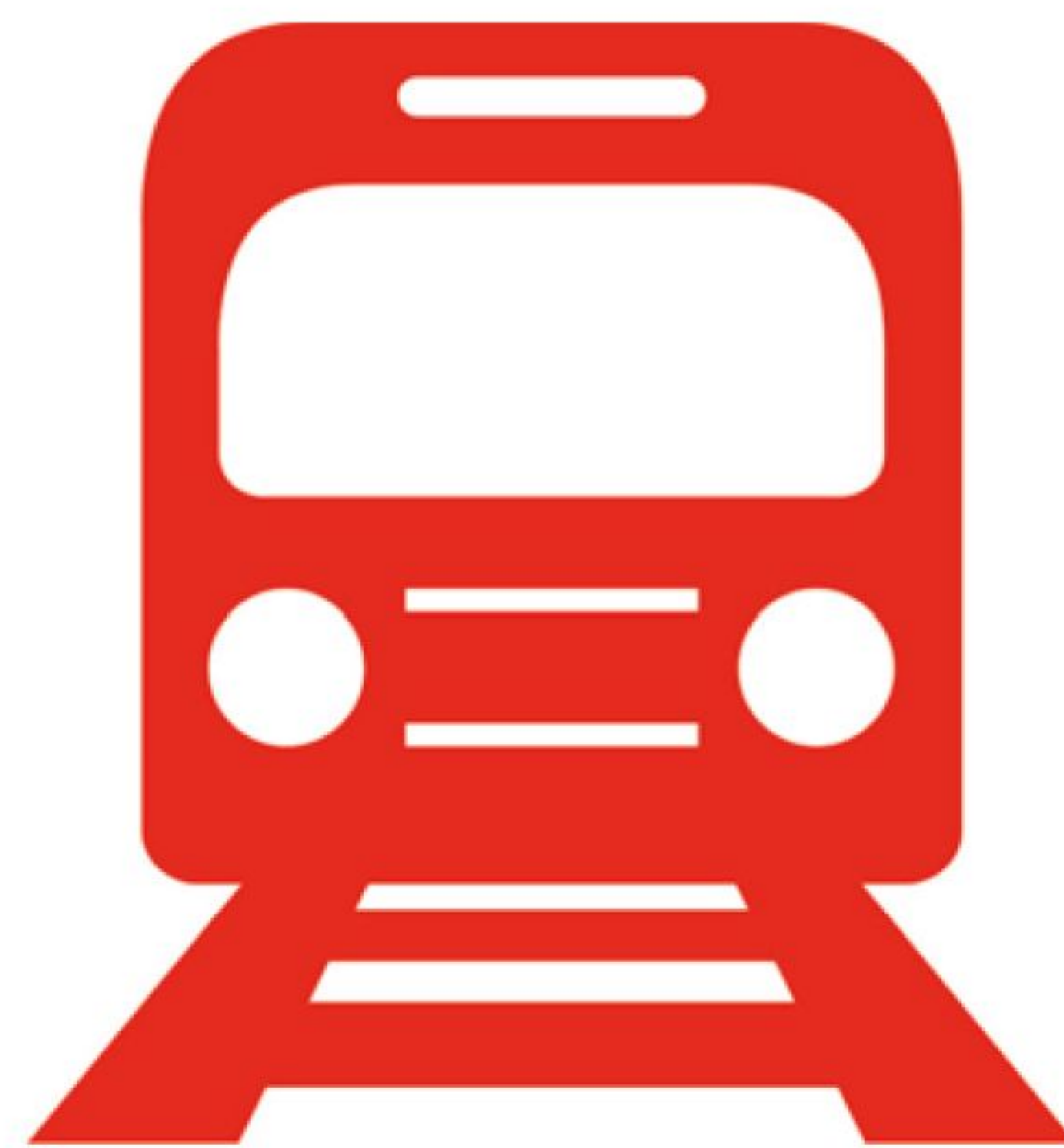
verder in ons assortiment: Artitec, Brekina, Busch, Starmada

kijk voor vele doorlopende AANBIEDINGEN op
www.vanzuthem.nl

*verkoop vindt uitsluitend plaats op beurzen en per postorder
U vindt ons in Houten op de treinenbeurs en de Namac-beurs
en in Eefde op de HO-autobeurs*

e-mailadres: auto@vanzuthem.nl

geen winkel - wel postorderservice

Trein Select

**Kerkweg 147a
6155 KM Puth**

046 - 428 2580

info@treinselect.nl

www.treinselect.nl

De nieuwe Sik is duidelijk smaller dan zijn voorganger en is door de vele details een lust voor het oog.

SIK ROCO OPNIEUW ONTWORPEN

Lokomotor klaar voor 2020

Het grote nieuws op de Spielwarenmesse in Neurenberg bij Roco was de kleine Sik. Een populair model dat door een complete nieuwe ontwikkeling weer helemaal bij de tijd zal zijn. Roco begint bij de geelgrijze Sik uit tijdperk IV. Waar kunnen we eind dit jaar naar uitzien?

Het model wordt geheel nieuw ontwikkeld en lijkt in geen velden of wegen op de dertig jaar oude loc van Roco. Dit model is exact op schaal 1:87 wat de Sik duidelijk smaller maakt. In de oude versie hadden de afmetingen van de motor invloed op de breedte van de kap. De hedendaagse kleine, maar o zo sterke motoren bieden de ontwerpers veel mogelijkheden. Zowel de bufferbalk, de huif als het cabinedak zijn duidelijk smaller dan het voorgaande model. De compleet nieuwe ontwikkeling zorgt voor een flink aantal uitbreidingen en mogelijkheden.

De huif en de cabine zijn in werkelijkheid twee aparte delen. Dat doet Roco door een diepe graving aan te brengen tussen de cabine en de huif en deze zwart in te vullen. Zo ontstaat de illusie dat beide delen van elkaar zijn gescheiden. Door alle technologie die in het kleine model zit verscholen bleek het niet mogelijk de beide delen echt van elkaar te scheiden, maar het resultaat mag er zeker zijn. Ook de treeplanken bieden de Preiser-rangerder de nodige ruimte. De graving is subliem, er zijn veel fijne details op de locomotor te vinden. Een waar kunstwerk. De

De nieuwe Sik en profil. De diepe graving tussen huif en cabine geeft de illusie dat beide delen zijn gescheiden.

3D-print laat al veel zien en we kunnen haast niet wachten het model te aanschouwen als dat in de winkel zal liggen. Dat zal in week 50 zijn.

TECHNIEK

Het model zal worden aangedreven door een kleine N-spoormotor en zal af fabriek digitaal worden geleverd. Een powerpack zal de rijke eigenschappen van de locomotor verbeteren waar deze slecht contact met de rails heeft, bijvoorbeeld in wisselstraten. Het model krijgt de nieuw ontwikkelde digitale koppeling; rangeren met deze loc zal daardoor een waar feest worden. Eindelijk een Sik waarmee naar hartelust wagens kunnen worden afgeleverd en opgehaald. Dit zal veel modelspoorders zeker aanspreken. De ramen van de cabine zullen van ruiten worden voorzien. De Preisers die straks op de nieuwe Sik dienst doen

zullen geen last meer hebben van de weergoden. De cabine zal worden voorzien van schakelbare cabineverlichting. Anno 2019 is het vanzelfsprekend dat de zwaailamp op het dak zal werken. Zo kunnen we goed in de gaten houden waar de Sik aan het werk is. De locomotor wordt aan voor- en achterzijde uitgerust met A-seinverlichting. Deze zal schakelbaar zijn. Op dit moment wordt bij Roco onderzocht hoe het zeer kleine topsein kan worden verlicht. We kunnen de loc straks niet alleen goed zien, we zullen haar ook kunnen horen. De locomotor zal van sound worden voorzien. U leest het, dit kleinood zit boordevol techniek. Voor het eerst verschijnt de locomotor ook voor het drierailsysteem, eveneens als digitale versie. Het geelgrijze model met af fabriek uitgebreide licht- en geluidsfuncties is eind 2019 leverbaar onder artikelnummer 72012 voor DCC tweerail en 78012 voor het drierailsysteem.

De achterzijde van de nieuwe Sik. Ook de lantaarnhouders zijn gedetailleerd uitgevoerd. Op de brede treeplanken kan de rangeerder uit de voeten.

We kunnen niet wachten om deze Sik in week 50 aan u te presenteren. Er zijn nu al fans die de locomotor graag op hun modelbaan zouden zien rijden.

SERIE 201-369 BEPAALT RUIM 70 JAAR DE RANGEERDIENST BIJ NS

Fluitend aan het werk

Het is het NS-materieel met de hoogste aaibaarheidsfactor, de locomotoren of anders gezegd de 'Sikken' die jarenlang een hoofdrol in de rangeerdienst hebben vervuld. Nu Roco een geheel nieuw model in H0 gaat uitbrengen is er een actuele reden voor een korte terugblik.

De naam is zo ingeburgerd als maar kan. De 'Sik' hoort in de categorie Bello, Hippel en Blokkendoos, maar tien tegen een dat een gemiddelde leek niet weet waar die bevallige bijnaam vandaan komt. De locomotoren van de NS-serie 201-369 danken hun synoniem aan het typische geluid dat ze tijdens het rijden maken, een mild staccato dat aan een geit doet denken. Wanneer die naam werd bedacht is niet bekend, wel dat die in no time was ingeburgerd. Zeg 'Sik en spoor' en menigeen noemt het woord rangeerlocomotief. En denkt daarbij ook aan een rangeerder die aan de buitenkant op de doorlopende treeplank staat en driftig fluitend zijn weg zoekt. In feite is die laatste betiteling onjuist. Volgens de letter van de wet zijn de locomotoren namelijk nooit echte locomotieven geweest. Dat heeft te maken met onder meer het ontbreken van een luchtreiniger en dodemansknop en het beperkte vermogen. Voor het bedienen van een Sik was geen bevoegde machinist nodig maar een locomotorbestuurder, een rangeerder met wat meer bevoegdheden. Die mocht alleen op bepaalde emplacementen rijden of bedieningen van bedrijven voor zijn rekening nemen.

STORK DIESELMOTOR

De oorsprong van dit materieel gaat terug tot het midden van de jaren twintig. De nog jonge NS heeft behoefte aan eenvoudig materieel dat licht rangeerwerk kan verrichten. Een stoomloc is op bepaalde locaties niet altijd standby, reden waarom naar een adequate vervanger wordt gekeken. Dat wordt benzine locomotor 101, gevolgd door een serie Oersiks die de nummers 103-152 krijgen.

Daarna verschijnen rangeermachines met een dieselmotor ten tonele. Werkspoor levert in 1934 de eerste subserie 201-212. Tot en met 1940 levert het bedrijf 95 exemplaren, de Centrale Werkplaats in Zwolle bouwt in 1938 welgeteld 26 stuks. Maar omdat een aantal van de praktische Siks, wier vier cilinder Stork motoren een vermogen hebben van 72 pk in de oorlog ten prooi valt aan beschietingen of door de bezetters zijn afgevoerd, worden er tussen 1949 en 1951 nog eens 48 bijgebouwd. Want van de tientallen Sikken die door de Reichsbahn zijn ingepikt komt na de bevrijding maar een klein aantal terug. Een locomotor blijft zelfs in Tsjechoslowakije achter. Uiteindelijk worden twaalf nummers in het NS-materieelboek doorgestreept. In de oorlogsjaren, als dieselolie een schaars goed wordt, rijdt een aantal van deze tweeassers overigens met een houtgasgenerator, een verticale installatie die aan de achterkant is geïnstalleerd, net zoals dat ook bij tal van bussen gebeurt.

Ook voor de naoorlogse order tekent Werkspoor. Deze Sikken worden overal in Nederland ingezet en zijn handzaam en efficiënt, al hebben ze zoals het een echte geit betaamt hun nukken. Remmen kan alleen aan de buitenkant, weer of geen weer. Alle representanten van de serie 201-369 worden in de groenzwarte kleurencombinatie afgeleverd. Dat jasje wordt veranderd in een geelgrijze uitmontering als in de jaren zeventig de nieuwe huisstijl wordt ingevoerd. De nieuwe kleuren staan de kleine machines niet slecht.

TELESCOOPKRAAN

In de loop der tijd worden diverse constructiewijzigingen doorgevoerd. Niet onlogisch bij een materieeltype dat ruim 70 jaar

Sik 264 onderweg naar een bediening, jarenlang een vertrouwd beeld. Nu is deze locomotor in dienst van de SGB.

op het Nederlandse spoorwegnet is te zien. Een van de meest in het oog lopende veranderingen is het aanbrengen van een zogeheten hydraulische HIAB-telescoopkraan. HIAB staat voor Hydrauliska Industri AB, de naam van de Zweeds leverancier. De kraan vergemakkelijkt het zware werk bij onderhoudswerkzaamheden aan het spoor. Om de 1,5 tons kraan een plek te kunnen geven wordt onder meer de accukist verkleind. Door de komst van deze installatie worden de Sikken twee ton zwaarder, dus ruim 23 ton. In totaal krijgen veertien locomotoren een kraan, waaronder de 242, 265, 361 en 368. Om het werk te vergemakkelijken krijgt het dak van de cabine een looprooster.

Op de vrije baan kwamen de locomotoren toen al niet meer met een korte goederentrein. Ze werden in hoofdzaak gebruikt voor het rijden van werktreinen of voor het rangeren met op te knappen locs bij de werkplaatsen zoals in Tilburg. Door de terugloop bij het goederenvervoer is er steeds minder werk voor de Sikken. En de Veiligheidsinspectie sluit uiteindelijk het boek over de serie 201-369: het werk op een treeplank is niet meer van deze tijd.

SIK MET HEKWERK

Een machine wordt nog aan de veranderende veiligheidseisen aangepast. Sik 357 die in Hengelo door het plaatselijke onderhoudsbedrijf van NedTrain wordt gebruikt, krijgt een heus hekwerk om de beide treeplanken. Als zodanig doet deze machine korte tijd nog even dienst, maar ook dat betekent geen garantie op een eeuwig leven. Medio 2006 worden de laatste exemplaren uitgezwaaid. Zo'n beetje de helft blijft bewaard. Diverse bedrijven hebben er een. En elk zichzelf respecterend museum in Nederland heeft er minimaal een in de collectie, sommige, zoals de MBS, zelfs meerdere. Of ze staan bij een particulier in de tuin. Of krijgen zoals locomotor 210 van het Spoorwegmuseum in Utrecht een (nep)gasgenerator. De Sik zal nooit verdwijnen.

1. De Sik heeft de ondergang van de stoomtractie meegemaakt. MBS 259 rangeert met SHM 7742. **2.** In de jaren zeventig krijgen de Sikken een nieuwe huisstijl. (foto Gunter Kuschly, collectie Hans Koning) **3.** Locomotor 255 van NedTrain rangeert met de 302282 van Strukton en de 6514. Tilburg, 31 maart 1999. **4.** NS 323 wordt in Hengelo geflankeerd door de 644, 13 mei 1994.

[illegible]

Interesse in Tillig, topmerk voor TT, H0e, H0m en ook H0? Tillig 25 jaar JONG!

TT-Bahnen

H0-Bahnen

Schmalspurbahnen

Straßenbahngleis

H0 - 501879

H0 - 77003

H0 - 76899-NS

TT - 17394-NS

TT - 17395-NS

TT - 17524-NS

Voor de Top nieuwigheden van Tillig voor 2019: vraag naar de info-flyers en catalogus, bij uw dealer-specialist.
U kan de info-flyers ook downloaden via www.modeltrainservice.com en www.tillig.com
Zie onze dealerlijst op www.modeltrainservice.com

Import: Train Service Danckaert
www.modeltrainservice.com
e-mail: contact@tsdbvba.be

T	S	D
train	service	danckaert

36232

Import:

T	S	D
train	service	danckaert

www.loksound.nl
e-mail: contact@tsdbvba.be

36243

nieuw 2019

Voor de Top nieuwigheden van ESU voor 2019: vraag naar de info-flyer, bij uw dealer.
U kan ze ook downloaden via www.loksound.nl

Artitec®

Bestel bij uw winkelier | H0

Nieuwe kant-en-klare modellen

487.601.02 - Chevy verroest (RIP-serie)

387.272 - Fietsenrek

387.376 - NL Schakelkasten met graffiti

387.167 - DAF YA314 Cargo

387.343 - GMC 353 Takelwagen

Download onze
Noviteitenfolders 2019 op
www.artitec.nl

Artitec | Papaverweg 29b | 1032 KE Amsterdam | info@artitec.nl

EXCLUSIEF: MUSEUMTREINSTEL HONDEKOP 766

VOORDEEL VOOR

DONATEURS!

DOOR DE HULP VAN DE DONATEURS EN VRIJWILLIGERS VAN STICHTING HONDEKOP IS HET MOGELIJK GEWEEST, DE 766 VOOR SLOOP TE BEHOEDEN EN EENTWEEDE LEVEN ALS MUSEUMTREINSTEL TE GEVEN. OM DE 766 OOK IN DE TOEKOMST RIJDEND TE KUNNEN HOUDEN IS HEEL ERG VEEL GELD NODIG, EN BLIJFT DE STEUN VAN DE DONATEURS ONMISBAAR.

Bent u al donateur van Stichting Hondekop?
Dan geniet u een speciale korting van € 27,50 op de aanschaf van het model van de exclusieve 766.

Bent u nog geen donateur van onze stichting?
Voor slechts € 27,50 wordt u donateur en helpt u ons om de 766 rijvaardig te houden. Tevens geniet u ook als nieuwe donateur van € 27,50 korting op de aanschaf van de exclusieve 766.

Bezoek onze website www.mat54.nl en wordt donateur!

Meer informatie en/of bestellingen via www.bentinkmodelspoor.nl. Uiteraard bent u ook van harte welkom in de winkel te Apeldoorn.

EEN PRACHTIGE SAMENWERKING TUSSEN ARTITEC, BENTINK MODELSPOR & STICHTING HONDEKOP HEEFT GERESULTEERD IN; HET MUSEUMTREINSTEL 'HONDEKOP 766'.

Dit treinstel zal geleverd worden in een speciale 766 verpakking inclusief certificaat en kan exclusief en alleen besteld worden via www.bentinkmodelspoor.nl of in de winkel te Apeldoorn.

De 766 kan ook als digitale sound uitvoering besteld worden voor zowel het gelijk- als wisselstroomsysteem. Verwachte levertijd: 3e kwartaal 2019

WINKELPRIJS
VANAF
€ 469.00

LOSEWEG 39 | 7315BB
APELDOORN | 055 521 22 70

WWW.BENTINKMODELSPOR.NL

**SPECIALE
DONATEURSPRIJS
VANAF
€ 441.50**